

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՄԱՐԴԱՍՏԻՍԻՆ
ԴՕՄՐ

0 48

2-23

20 4:

Myerwant. S. Bengiam
1909 jan 22
Caesaria

857 1/2

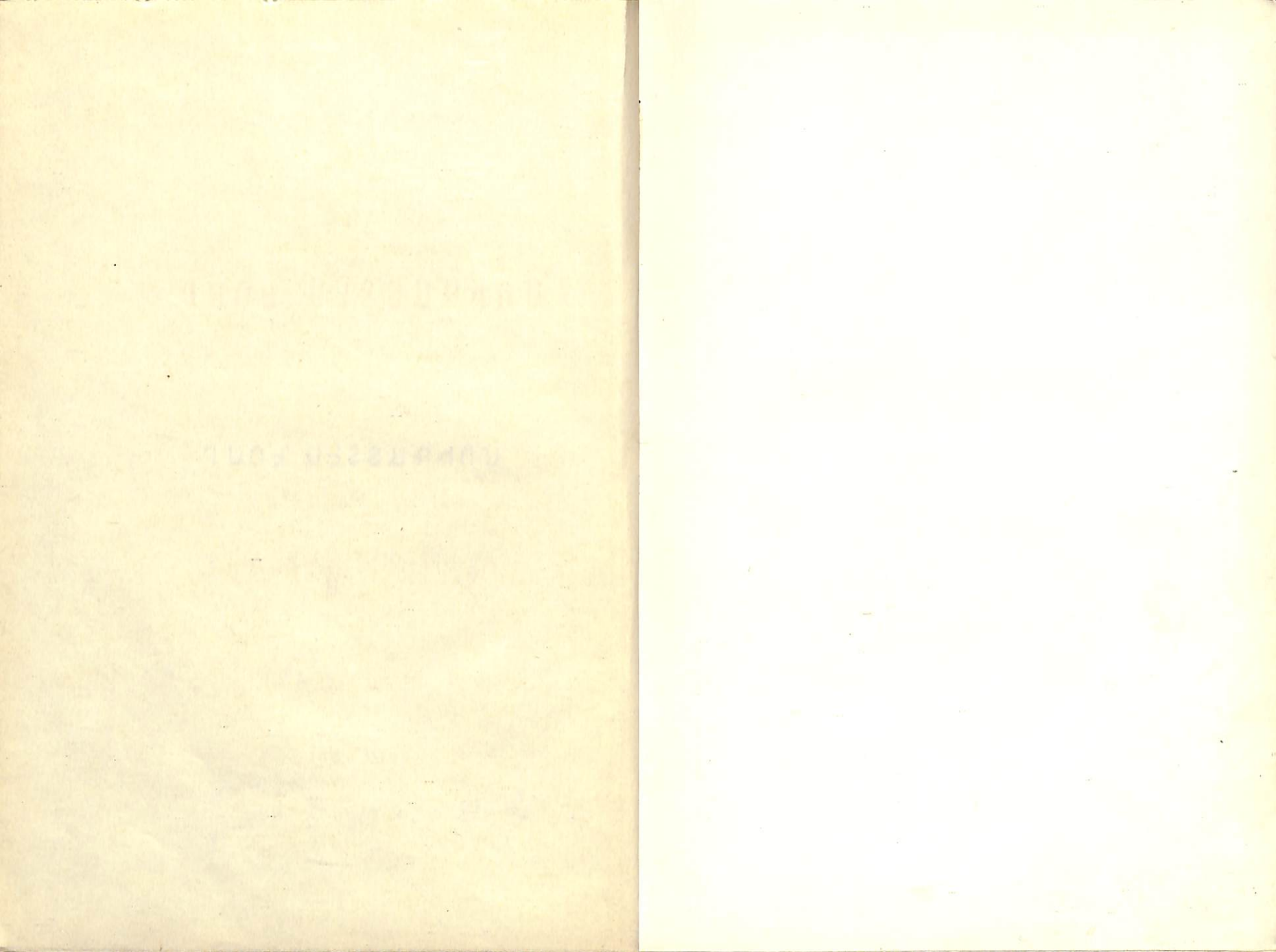
(98/100)

Government of
1909
Canton

UNIVERSITY OF

1534-2012

ՎԵՐ. Ճ. Ն. Ք. ՄԷԳ ԿՐԷԿՈՐ

ՎԵՐ. Ճ. Ն. Ք. ՄԷԳ ԿՐԷԿՈՐ

ՄՈՒԳԱՏՏԵՍ 'ԷՕՄՐ

ՄԻԻԹԵՐԶԻՄԻ

ՎԵՐ. Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԹՊԱՆԻ Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

1905

Շու սօն սկնելէրտէ պա՛զը Ինճիլի Գիլիսէլէրտէ զուհուբա կէլէն ինժիպասն ը բուհանիտէ, եէնի 'էօմրէ կիրէն միւ՛մին վէ միւ՛մինէլէրէ մուճիպ ի գուճվէժ վէ ճէսարէժ օլսաճագ բուհանի բիժսազլարընըն օլմատըղը մա՛լիւմ տիր:

Հէր նէ գատար 1903—1904 Աւեսարէրլէրինտէ, Էնտրիւ Միւրրէյ, Ֆ. Պ. Մէյըր վէ ճօրճ Հ. Բ. Մէզ Կրէկօրըն «Խոնարհուժիւն» «Գրիտոննէական կեանքը» բուհանի բիսալէժ վէ «Մուգատտէս 'էօմր» նամ ու էտէրլէրի վէր. Մ. Կ. Փափագեան, վէ վէր. Ա. Չ. Եղոյեան վատըժատըլէ թէրճէմէ օլունարագ պէնտ հալինտէ նէշր օլունունշ վէ նիչէ միւ՛մին վէ միւ՛մինէլէրէ մուճիպ ի մէնֆաճամ օլմուշ խտէտէ, պու կիպի էտէրլէրին էլտէ բիժսազ հալինտէ պուլունմասընըն էնէմիլյէժ վէ էլզէմիլյէժի Գայսէրիլէ Կ. Բ. թէշբիլամընը թարսֆընտան թագտիր օլունտըղընտան պու կիպի պիր ինժիյասճա ճիւ՛զի մէտար օլմագ իւզրէ պու տէֆ'ա սնլէրտէն Մէզ Կրէկօրըն «Մուգատտէս 'էօմր» պէնտլէրինի պիր բիժսազ սուրէժինտէ թագտիմ էտէրիզ:

Տիյարըմըզտա պու պապտէ ինժիյասճ պէօյիւբ օլտըղընտան իլէրիտէ մէզրիւբ միւ՛մին միւ՛էլլիֆիլէրին զըյմէժլի էտէրլէրինտէն պաճըլարընը թէրճէմէ էժմէք նիյէժինտէյիզ:

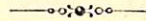
Իշպու էտէրին ճիւմլէ միւ՛մին վէ միւ՛մինէլէրի Մուգատտէս 'էօմր խուսուսընտա ինտա վէ թագվիլէ էլլէմէօլնի Բուհ իւլ Գուստտան թէմէննի էտէրիզ:

Գայսերիլէ, 28 Ապրիլ 1905

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۳ جمادی الاول ۱۳۲۳
و ۲۳ حزیران ۱۳۲۱ تاریخی و ۱۹۰ نومروی
رخصتنامه سیله طبع اولتمشدر

“ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ ԷՕՄՐ” ՆԱՍ ՔԻԹԱՊ

Պ Ե Ր Գ Ա Չ Ա Է 0 2

Է Ա Ա Է Ա Ա Մ իւ՛հ յի՛ժի հագգընտա :

Իշպու քիթապըն միւ՛հ Է Լ Ի Ֆի Մ ր . ճօրճ
Մ է գ Կրէկօր՝ 'ան ապ Իսգօչիալը վէ Երիցական
Ֆըրգասընա մէհսուպ մէշնուր պիր չօպան սըր :
'Էօմրիւնիւն թարիսի մուխթասարէն շէօլէ տիր :
1864 , Յունիս 14տէ թէվէլլուտ էթտի : Փէտէրի
մա՛րուֆ վէ տինտար պիր չօպան իտի : Էտին-
պուրկ Տարիւլֆինունընտա 5 սէնէ (1878—83)
'Իւլու՛մ ու ֆիւնուն տա՛իրէսինտէ , վէ պիր սէնէ
թ՛աթիլտէն սօնրա , տէօրթ սէնէ (1884—88) 'Իլմի
իւահիյաթ շիւ՛պէսինտէ թահսիլ ի 'իլմ էթտի : Չօ-
պան մագամընտա իշլէտիյի 12 սէնէլիք միւտ-
տէթ՝ իքի միւտավի դըսմա թագսիմ օլունուր :
Իւք 6 սէնէսինտէ Իսգօչիանըն Ապէրտին շէն-
ընտէ Իյսթ Պըրիի նամ Երիցական քիլիսէսինին
չօպանը , վէ սօն 6 սէնէ դարֆընտա Լօնտրատա
Նաթինկ Հիլլ մահալէսինտէ վազը՝ Թրինիթի
Երիցական քիլիսէսինին չօպանը սըֆէթիյլէ
Քրիստոսըն քիլիսէսինէ խըամէթ էթտի : Նիհա-

յէթ, տահա 36 սիննինի իքմալ էթմէզտէն վէ վիճուորը սաղլամ իքէն, պէյն խասթալըղըն-տանն թութուլարագ, 2 հաֆթա դաստար եաթադտա դալտըդտանն սոնրա, 1900, Մայիս 3տէ վէֆաթ էթաի:

Մր. Մէգ Կրէկօր՝ չօպանը օլտըղը հէր իքի քիլիսէտէ Բապպ թարաֆընտանն ֆէվզէլ'ատէ մուվաֆֆագիյէթէ նա'իլ օլտու: Ապէրտինտէ իլլէտիյի 6 սէնէ գարֆընտա քիլիսէսինին ա'ղասը 500տէն 1,037յէ պալիլ օլտու: Ատէտ ճիհէթիլլէ մուվաֆֆագիյէթտէն տահա մուհիմմ շէյ պու խտի քի, խըտմէթ էթաիյի քիլիսէլէրին թուհաննի հայաթընտա 'աղիմ թէրագգը վագը' օլտու: Մուգատտէս 'էօմր նէ օլտըղընը ճէմա- 'աթլար պա թէճըիպէ անդատըլար:

Պու գաթըն մէ' մուրիյէթ իրուհանիյէսի քէնտի քիլիսէսինէ միւհնասըը գալմայըպ, Բապպըն տահա կէնիլ թարլասը անըն հուգուրընա աչըլար: Իւչ տէֆ'ա, Ե'անի 1893, 1897 վէ 1898 սէնէլէրինտէ, Ամէրիգայա սէֆէրլէր էտիպ, չօգ թուհանի թէճէմմիւլէրտէ 'աղիմ գալասպալըղար հուգուրընտա վ'աղ էթաի: Ինկիլթէրրատա մէշ-հուր Բէգիք թէճէմմիւլէրինտէ վէ պաշգա չօգ մահալլէրտէ Ինճիլի հայաթըն տէրին սըրըլարը հագգընտա իզահաթ վէրմէյէ, վէ փէք չօգ ճանլարը մուգատտէս 'էօմրէ իրչատ էթմէյէ նա'իլ օլտու: Չօգ քիմսէլէրէ տախի միւքեաթէպէ վասըթասըլա թուհանի խըտմէթ ու մու'ալլէնէթտէ պուլունտու:

Տիյարը էճնէպիյէտէ, 'ալէլխուսուս 'Արասպիտմանըն 'Ատէն սէմթինտէ, միսիօնէրլիք իլինէ 'աղիմ մէրագը վար խտի: Քէնտիսի 'Ատէնէ միսիօնէր հայինտէ կիթմէյէ հաղըր վէ արգուքէշ պուլունտու խտէ տէ, հէքիմինին թալսիյէսի իւգէրինէ մէքս օլունտու: Պագաթ հասրէթի սէնէ պէ սէնէ արթար: Կիտէմէտի, ամմա կէօնտէրտի: Էվվէլա 7 քիլիյի, սոնրա 7 քիլիյի տահա միսիօնէր հայինտէ փութփէրէսթ տիյարլարա կիթմէյէ իլլամ էթաի: Միսիօնէրլիք իլի իլիւհագչէ վէրմէյէ վէ տու'ա էթմէյէ քիլիսէսինի տա'իմա թէշվիք էտէր խտի:

Մր. Մէգ Կրէկօր սաղլամ վիւճուտ, միւթէ'ալլէմ ֆիքր, վէ թաթլը ըուհ իլլէ միւթթասըֆ պլր դաթ խտի: Պիր մէքթէպ շակիրտի գասար 'աչգու շէվգլէ հէր օյունա կիրէր խտի: Պայսիգըլա պինմէքտէն չօգ խօշանըպ, կիւնտէ 60—80 միլ պայսիգըլ իւգէրինտէ Խօրուլմայարագ Խօլ ալասպիլր խտի: Իւնսի պլր առէմ օլուպ, տախիլ օլտըղը հէր տա'իրէյէ րէվլագ վէրիլ խտի: Ճէրիտէլէրի չօգ օգուր, վէ կիւնիւհ սիյասի վագը'ալարընը 'աղիմ մէրագլէ թա'գիպ էտէր խտի: Չօգ քիթասպ օգուր վէ չափուգ օգուր խտի: Էն 'աղիմ մէրագը Բրիտտոսը ատէմլէրէ թանըթմագ օլուպ, հէր շէյի պու եէք մագսէտէ խըտմէթ էթաիլր խտի: Չօգ թարաֆլը պլր առէմ, տէրին գէքեա վէ 'ալի թա'իմ ութէրպիյէ սահիպի պլր առէմ, վէ հէր շէփ եէք մագսէտէ, — Բրիտտոսա — էսիր էթմիլ օլան պլր

աստէմ խտի : Պօղոս իլէ պերապէր «Պու պլի» շէյլէ
էտէրիմ» (Փիլիպ. 3. 13) տէյէպիլիւր խտի :

Բուհանի 'էօմրիւնէ կէլինտիքտէ, Մր. Մէգ
Կրէկօր՝ խմանա կէլտիյի վազթը թամմ պիլմէզ
խտի : Տինտար պիր ֆամիլեատա փէրվէրտէ օլուն-
մըջ օլմաղլէ, տիյանէթ վէ բուհանի հայաթ թա
էվվէլինտէն պերու քէնտիլինէ թապլի կէլէն
պիր հալ խտի : Գօլէճէ կիրմէզտէն խրիսթիյան
օլմուշ խտի : Զօպան թախսիս օլունտորընտա
էփէյի թէճրիպէքեար, չօգ զայրէթլի վէ զայէթ
մուվաֆֆազ պիր ճան ալճըսը խտի : Քէզլիքտէ
1889ըն Յուլիս այընտա եէնի պիր բուհանի թէճ-
րիպէյէ նա'իլ օլտու քի, անըն սայէսինտէ բու-
հանի հայաթը՝ տահա զիյատէ տէրինլէնտի : Սէ-
նէլէր կէչտիքճէ բուհանի հիսսի տէրինլէնմէքտէ,
բուհանի ֆա'ալիյէթի կէնիչլէնմէքտէ, վէ բու-
հանի էվսաֆը շիրինլէնմէքտէ տէվամ էթտի :
Զէվճէսի տախի քէնտիլինէ սատրզ վէ սէվկիւլիւ
պիր բէֆիդէ օլտըգտան մա'տա, Քրիստոսըն լա-
թիֆ վէ զայրէթլի պիր խատըմէսի խտի :

Սանիյէն Քիսրապ հագգընտա :

Մր. Մէգ Կրէկօր «Մուգատտէս 'էօմր» սեր-
լէվնալը իշպու քիթապը 1894 սէնէսինտէ
թէլիֆ էթտի : Անըն գալէմինտէն չըգմըջ էտէր-
լէր արատընտա պու՝ պէլքի էն մա'րուֆը վէ
էն միւֆիտի տիր : Նէշրինի միւթէ'ազըզ 6 սէ-
նէ զարֆընտա, եա'նի միւ'էլլիֆին վէֆա-
թընատէք, օն տէֆ'ա թապ' ու թէմսիլ էտիլ-

տի : Անըն Ամէրիգատա օլան թապ' ու նէշրի պու-
հիսապտան խարիճ տիր : Ինկիլիզճէ լիսանտա՝
նիչէ քիմսէլէրին Քրիստոսը թանըմալարընա
վէսիլէ օլմուշտըր. վէ տու'ա էտէրիզ քի, իշ-
պու լիսալէյի օգուշաճագ օլանլար տախի
մուգատտէս 'էօմրիւն պէրէքէթլէրինէ նա'իլ
օլտուլար :

Իշպու քիթապը թէրճէմէ էթտիյիմիզ սըրա-
տա, պա'զը 'լպարէլէրի քիւլլիյէն ինմալ էթտի-
յիմիզ միսիլու, պա'զըլարընը տախի գարիյունըն
անվալընա մուվաֆըզ կէթիրմէք էմէլլիլէ ճիւ-
զ'իճէ թա'տիլ էթմիշիզ : Քիթապըն իֆատէլէրին
էքտէրիսինի սընհէթինէ թէճրիպէ ի զաթիյէմիզ-
տէն շէհատէթ էտէպիլիլիզ : Պիր գըամը տախի
թէճրիպէմիզ տա'իլէսինէ տիւշմէմիշ օլտըզը
էճլտէն, հարֆիյէն անլամագտան 'աճիզ իսէք տէ,
անը հէման օլտըզը շէքլտէ հըֆզ էթմէքլիլի
միւնտախի կէօրտիւք : Միւթէրճիմ քէնտի վա-
զիֆէսինի խօշ կէօնիւլ վէ տու'ա բուհը իլէ իճրա
էթմիշ օլուպ, 'այնի բուհ իլէ անը եէնի գարի-
յունա թագտիմ էտէր :

Սալիսէն՝ Մասսէ հագգընտա :

Քիթապըն մէվզուը պահար՝ «մուգատտէս
'էօմր» տիր : Գարիյունտան նիյազըմըզ շու տըր
քի, անը սաֆը տէրուն վէ էօյրէնիպ սընամալա
հազըր պիր բուհ իլէ գըա'աթ էթսինլէր : Միւ-
ճատէլէ վէ մու'ախէզէ բուհը իլէ անա եագլաշ-
մագ ֆա'իտէսիզ տիր : Պուրատա վտաֆ էտիլէն

'էօմբրիւ անլամագլըղըն շարթը՝ անը ճիտտէն սը-
 նամագ տըր: Մուգաստէս 'էօմբրիւ եաշայօրըմ՝
 խտտի՛ասընտա պուլունան ատէմլէրին 'էօմբրիւնտէ
 գուսուր վէ կիւնան սրար խտէք, արատըղըմըզ
 շէյի ինթիմալէն պուլուրըզ, զիրա մութլագ
 գուստիյէթէ վէ գուսուրըզ քէմալա մալիք օլ-
 մաստըզլարը պէտիհի տիր: Լաքին պունուն իլէ
 մէնէլէ ասլա պիթմիշ օլմագ: Մուհիմմ սիւալ
 հալա պագը գալըր, եա՛նի «Պիղ քէնտիմիզ Ք.
 Մուգաստէստէ թա՛րիֆ էտիլէն նէվտէն բու-
 հանի 'էօմբէ մալի՛ք մի իլ:»

Ք. Մուգաստէսին սահիֆէլէրինտէ, վէ պիղ-
 զաթ Աուսքեալլարըն վէ իլք խրիսթիյանլարըն
 'էօմբրիւնտէ 'ալէստէվիյէ խրիսթիյան թանըլան
 ստէմլէրին եաշատըզլարը 'էօմբրտէն ֆարըլը պիր
 բուհանի հայաթ միւշահտէ օլունըյօր: Կիւնան
 վէ իզվայա զալիպ օլան 'էօմբ, Ալլահա վագֆ
 ու թախսիս էտիլմիշ օլան 'էօմբ, Ալլահըն թագ-
 տիս վէ խիթիմալ էթտիյի 'էօմբ, սիրուր վէ
 սէլամէթ վէ համա իլէ տօլու օլան 'էօմբ, իրա-
 տէթ Ուլլահըն տա՛րիքտինտէ ճէվէլան էտէն 'էօմբ,
 մէնպա՛ը՝ Ալլահ, միւրէվիլիճի՛ Րուհ իւլ Գուաս,
 զըտասը՝ Քէլամ Ուլլահ, զէ մուհիթի՛ Քրիստո-
 սըն մուհապպէթի օլան 'էօմբ, — իշթէ պու
 'էօմբ Ահա ը ձէտիտտէ թա՛րիֆ օլունըյօր, վէ
 անը Րէսուլի Քիլիսէնին միւ՛մինլէրի պա թէճ-
 րիպէ թանըտըլար, վէ պու կիւն տախի նիշէ
 խրիսթիյանլար անը եաշայօրլար հիստինտէ վէ
 խտտի՛ասընտա տըրլար:

Պու մէնէլէտէն տօլայը շու պիր գաշ խու-
 սուս աշիքեար տըր:

Խրիսթիյան թանըլան, վէ հագիգաթէն
 խրիսթիյան օլան, եա՛նի թէճտիտի գալպէ
 նա՛իլ օլմուշ օլան փէք չօգ քիմսէլէր, հաթթա
 վա՛ըզլար, չօպանլար վէ ախէր բուհանի իշճի-
 լէր պիլէ պու մուգաստէս 'էօմբրտէն տօլայը
 պիլսապէր կէօրիւնիւյօրլար: Միւ՛մին տիրլէր,
 ամմա մուգաստէս տէյիլ տիրլէր: Րուհանի հա-
 յաթլարը՝ քէնտիլէրի պիլէ խտարէ էտէճէք տէ-
 րէճէտէ տէյիլ տիր. թաշգըն, ճօշղուն հայաթ
 խտէ քէնտիլէրտէ հիշ եօգ տըր, Քրիստոսը պաշ-
 գալարա թանըթմագ վէ խէլասը անլէրէ իլհագ
 էթմէք իշինտէ հիստէլէրի սայքի օլմամըշ տըր:
 Պիր քիմսէնին սէնէլէրճէ Ինճիլի վա՛ղ էթմէսի,
 եինէ տէ պիր թէք ճանըն պիլէ խէլասընս վա-
 սըթա օլմամասը միւմքին պիր հալ տըր: Գօր-
 գարըզ քի, նիչէ վա՛ըզլարըն, Կիրակի մէքթէպի
 մու՛ալլիմլէրինին, քիթասզըլարըն, վէ ախէր
 բուհանի իշճիլէրին հալը թամմ պու մէվզը՛տէ
 տիր: Պու կիւն տիյարըմըզըն Ինճիլի քիլտէլէ-
 րինտէ էն զիյատէ էսէֆէնկիզ քէյֆիյէթ՝ չօգ
 բուհանի իշճիլէրին շու տիւղէնսիզ, տիւշկիւն,
 'սաճիզ, պէրէքէթսիզ, սիրուրըզ, ճանսըզ,
 Րուհսըզ հալտէ եաշամալարը տըր: Պու հալըն
 տէվասը իսէ մուգաստէս 'էօմբ նէ օլտըզընը Ք.
 Մուգաստէստէն եօզլամագ վէ պա թէճրիպէ
 անս մալիք վէ վագըֆ օլմագ տըր:

Քէզալիք, գանմըշըզ քի մուգաստէս 'էօմ-

բիւ եաշամագ միւսքին տիր: Օ՛ Ալլահնն միւս-
մինէ պիր վա՛սար, Բուն իւլ Գուսսուսա թագաթիմ
էթտիյի պիր 'աթիյէսի տիր քի, անա մալիք օլ-
մագ հէր իման էտէնին իմթիյագը տըր: Էօյլէ
իսէ նի՛ չիւն շիմտիյէտէք մալիք օլմամըլըզ: Չիւն-
քի եա պու վա՛տտան խապէրիմիզ օլմամըլ, եա
տա խապէրիմիզ օլմուշ իսէ, թալէպ էթմէմի-
չիզ: «Թալէպ էտիմիզ, սիզէ վէրիլէճէք տիր:»

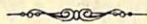
Էննիհայէ պիզտէ գանա՛աթը քեամիլէ վաբ
տըր քի, պիր միւսմին մուգատտէս 'էօմրէ նա՛իլ
օլտըլընտա, քէնտինին տէրունի հայաթը տէ-
րինլէնտիքտէն մա՛տա, գիյատէսիյլէ կէնիչլէնէ-
ճէք վէ քէնտիսի պիր հայաթ մէրքէզի օլաճագ
տըր: Քրիստոս քէնտինի իսթի՛մալ էթմէյէ պաշ-
լայաճագ տըր:

Ճիւմլէ բունանի լըճիլէրին շու միւսպարէք
հալէ կէլմէսի նէ գատար արզուլանաճագ պիր
խուսուս տըր:

Բուն իւլ Գուսսա թէնէզզիւլ էտիպ, շու քի-
թապը իսթի՛մալ էթսին տու՛սաբլա խաթմը քէ-
լամ էտէրէք, գարիյունը «Ալլահա վէ Անըն
'ինայէթիին քէլամընա» հէվալէ էտէրիզ:

Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Մյնրպպ, 17 Յունիս 1905

ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ 'ԷՕՄՐ

Պ Ա Պ 1.

ՅԱՐԶ ԷՏԻԼԷՆ ԽՈՒՍՈՒՍԱԹ

«Բապպըն հաղընա էի՞մ չըգանագ.
Վէ Անըն մուգասէս մէքեանընսա
էի՞մ տուսանագ սըր:»
Մեզ. 24. 3:

ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ 'ԷՕՄՐ նէ՞ տիր:

Մուգատտէս 'էօմրիւ թանախա էթմէք
իւզրէ, Ալլահնն քէլամը չօգ թա՛պիրլէր
գուլանըյօր քի, անլէրտէն պիր գաչը շուն-
լար տըր:

Ալլահ իլէ եիւրիւմէք 'էօմրիւ տիր (Թէք.
5. 24):

Քրիստոստա գալմագ 'էօմրիւ տիր (Յովհ.
15. 4):

Քրիստոստա քեզըլէնմիշ վէ ի'մար օլունմը օլուպ, Անտէ սիւլիւք էթմէք 'էօմրիւ տիր (Կող. 2. 6) :

Քրիստոս իլէ պէրապէր սալպ օլունմը 'էօմր (Գաղ. 2. 20), 'այնի վաղըթտա Քրիստոս իլէ պէրապէր գըյամ էթմիշ օլան 'էօմր տիր (Կող. 3. 1) :

Մահֆուզ օլան 'էօմր (Կող. 3. 3), եինէ տէ փէք աշխեար օլան 'էօմր, զիրա ճիւմէ ատէմէրին թանըյլպ օգուտըլը 'էօմր տիր (2 Կորն. 3. 2) :

Ալլահըն մուհապպէթինտէ եաշանըլան 'էօմր տիր (Յուգա 21), վէ Իպնուլլահ Յիսուսա օլան իմանլէ եաշանըլան 'էօմր տիր (Գաղ. 2. 20) :

'Ալէլիսուսուս, Բուհ իւլ Գուտտա օլան 'էօմր, եա'նի' Բուհտա եաշամագ (Գաղ. 5. 25), Բուհտա եիւրիւմէք (Գաղ. 5. 16), Բուհտան տէլպլէթ օլունմագ (Գաղ. 5. 18), Բուհըն վասըթասըլլա գուվլէթլէ սապիթ օլունմագ (Եփես. 3. 16) 'էօմրիւ տիր :

Ալլահըն իրատէթինի իճրա էթմէք իւղրէ, հէր էյի 'ամէլտէ քեամիլ գըլընմագ 'էօմրիւ տիր (Իպր. 13. 20) :

Թէմամըլլա թաղտիս օլունմագ, վէ

բուհ վէ ճան վէ ճէսէտ քեամիլէն Բապպ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընա պիլա գուսուր հըֆղ օլունմագ 'էօմրիւ տիր (1. Սէլ. 5. 23) :

Փա'իլ օլան 'էօմր, եանի Քրիստոս իլէ պէրապէր իշէմէք 'էօմրիւ տիր (2 Կորն. 6. 1) :

Տիւնեանըն միւնթէհասընա գատար Քրիստոսա շահիտ օլմագ 'էօմրիւ տիր (Ա'մար 1. 8) :

Քրիստոսըն մուհապպէթինտէն մէճպուր օլարագ թէրքի'նէֆիս էթմէք 'էօմրիւ տիր (Մարկ. 8. 34), վէ պիղիմ եօլումուզա էօլէն վէ գըյամ էտէն Չաթ իշիւն եաշամագ 'էօմրիւ տիր (2 Կորն. 5. 15) :

Ալլահըն քէլամընտա բէսմ էտիլէն մուգատտէս 'էօմր իշթէ պու կէօնէ տիր, վէ ըիսպլէմիղին մագսէտի' օլ 'էօմրէ գըլլա զուղլայան թարիգի իրան էթմէք տիր :

Էյլաա Ուլլահ օլան չօգ քիմսէլէր' մէզք ըիւրթարիգտէ եիւրիւմէրլէ թարիֆինագապիլ պէրէքէթէ նանիլ օլմուշ տուրլար: Պիւլէրճէ քիմսէլէր անտէ հէմ գուտսիյէթ հէմ գուվլէթ պուլմը տըրլար : Պու թարիգէ գատէմ պաստըլարընտա 'էօմրլէրի ըիւլիլէն պաշգալաշոր, վէ քէնտիլէր' ագտէմճէ թա-

1594-2012

նրմատրդլարը պիր մոհհապպէթէ, մէսէրրէթէ վէ սէլամէթէ մալիք օլաուլար: Մուգատտէմա «Իսթէտիլիմ էյլիլի էշէմէլիպ, իսթէմէտիլիմ քէօթիւլիլիլ իճրա էտիյօրում: Պէն նէ պիչարէ առէմ իմ. պու էօլիւմիւն ճէսէտինտէն պէնի քիմ խէլաս էտէճէք տիր» տէյու նիտա էտէն քիմսէ՝ չիմտի «կիւնան իւզէրինիզէ մուսալլաթ օլմայաճագալը» վաւորնա ինանըյօր, վէ «Քրիստոս Յիսուստա հայաթ Բուհընըն գանուու պէնի կիւնան վէ էօլիւմ գանուընտան ազաա էյլէտի» տէյու թէրէննիւմ էտիյօր: Ալլահ անըն աղղընա էէնի պիր իլահի գօյմուշարը, վէ Բապպտա տաիմա մէսրուր օլմաղը անա իհսան էթմիչտիր:

Այահըն Բուհընըն տէլպէթ վէ գուվլէթիլլէ սէնին տախի, տօսթըմ, պու թարիգէ կիրմէքլիլինի արղու էտէրիմ:

Էվլէլա շու պիր գաշ խուսուսաթը ֆարզ էտիյօրում:

1. Ճարզ էտիյօրում քի սէն Բուհ իւղ Գուսս վասրքասըյյա քէնսիս օրումընը վէ սիրի իման իշէ Բասպ Յիսուսա պիրշէշմիշ պիր միւմիւն սիւ:

Պու ըիսալէ իմանա կէլմէմիշ քիմսէլէր

իչիւն եաղըմըշ տէյիլ տիր, վէ օլ սընըֆտան օլան առէմլէրէ մէնֆաւթը եօգ տըր: Մագսէտիմիզ՝ կիւնան աֆիլընը թէպչիր էթմէք, վէ պիղիմ իչիւն սալպ օլուպ՝ պիզի շէրի՛աթըն լ՛անէթինտէն խէլաս էթմիշ օլան Քրիստոսըն քէֆարէթինի (Գաղ. 3. 13)՝ իլան էթմէք տէյիլ տիր: Օլ էսասի հագիգաթլարը զաթէն գապուլ էթմիչտին տէյու գըյաս էտիյօրըմ: Վէ էկէր իմանա կէլմէքլիլին էհէմիլլէթի հագգընտա, Յիսուս Քրիստոս պիղիմ սալահըմըզ օլմասը հագգընտա, Անըն գանը վասըթասը իլէ օլան թէպրիր հագգընտա, վէ պունա միւմասիլ թալիմաթ հագգընտա սիւքիւթ էտիյօր իսէք սէպէպ՝ պու էսասի հագիգաթլարը ֆէրամուշ եա իհմալ էթմէմիզ տէյիլ տիր, իլա անլէրի ֆիքրէն գապուլ էթմիչտին վէ պա թէճրիպէ պիլիրսին տէյիւ ֆարզ էթմէմիզ տիր: Մալիւմ տէյիլ մի տիր քի պիր ճանտա հայաթը ըուհանիլլէ մէվճուտ տէյիլ իսէ, օլ հայաթըն տէրինլէնմէսի վաւոր օլամազ, վէ գուտսիլլէթ՝ էօմըրիւ, եանի՝ Քրիստոս իլէ տէվամի ալագա հասըլ օլա պիլմէսի իչիւն Քրիստոս իլէ պիրլէշմիշ օլմագ շարթը մութլագ տըր: Պի-

նանն 'ալէյճ ֆարզ էտիյորըմ քի սէն հա-
գիգի միւմին սին : Էկէր միւմին տէյիլ
խսէն , ընծա էտէրիմ , պու ըիսալէյի օգու-
մազտան էվվէլ վէ հէման օլտըղըն ետրտէ
տիղ շէօք , վէ սաֆի իման իլէ Յիսուսը խէ-
լասքեար վէ Բապպ տէյու գապուլ էթ :

2. Փարզ էտիյորըմ քի սէն Բ. Մու-
գասսեսի Ալլահըն ֆեշաւը վէ պիւնաճն
'ալլէն իլէյ է պէս աակիի վէ նաւիզ սէյու
գապուլ էտէրսին :

Իշնաւը խուսուսիյէ (ներշնչում) տա՛իր
օլան ֆարգը գալլ ու գըյապար իլէ օլրաշ-
մագ՝ մագսէտիմիլին խարիճինատ տիր :
Պիղէ լաղըմ օլան խուսուս՝ իշնաւը պիր
վագաաի միւսէլլէմէ մագամընտա գապուլ
էթմէքլիյին տիր : Քիթապը Մուգատտէսնէ
գա՛իտէ եա ուսուլ իւզրէ վիւճուտէ կէլմիշ
խսէ կէլմիշ օլսուն , պիղէ քիֆայէթ էտէր
քի վիճուտէ կէլմիշ օլուպ , պիղիմ իշին
Ալլահըն Քէլամը աըր , շէօյլէ.քի անը օգու-
տըղըմըզտա Ալլահ պիղէ սէօյլէմիշ օլույօր :
Բ. Մուգատտէսին հուսուլ վէ հըֆըղըն
թարիգի թապի՛ի պիր գա՛իտէ մուճէպինճէ
օլսա պիլէ , Քիթապ քէնախի թապի՛իյէ ,
եսնի ինսանիյէ ֆա՛իգ օլան (գերընական)

պիր էսէր տիր : Պու խուսուսա ինանմագ
էլլէմ տիր : Էկէր գուսուսիյէթ թարիգինէ
գատէմ պասաճագ իսէք , պիղէ Բուհ իւլ
Գուսուրն էսէրի օլան վէ Ալլահըն քէլամը
օլան պիր Քիթապը Մուգատտէս էլլէմ
տիր : Պիղ գանմըշը քի չօգ միւմինլէրտէ
գուսուսիյէթ 'էօմիլինին մէվճուտ օյմամասը
անլէրին Քիթապը Մուգատտէսի իհմալ եա
թահգիր էթմէլէրինատէն , Խէլասքեարըն ան-
լէր իշին գագանմըշ օլտըղը ճէլիլ միրասը
վէ անլէրէ թագաիմ էթտիյի գուսուսիյէթ
իմքեանիյէթլէրինի պիլմէմէլէրինատէն , վէ
Քիթապը Մուգատտէսէ ճիտտէն ինանմա-
տըղլարը էճլտէն անըն վաւարընըն իճրա-
սընը թալէպ էթմէմէլէրինատէն , վէ անըն
էմըլէրինէ իթաաթ էթմէմէլէրինատէն նէլէթ
էտիյօր : Սէն վէ պէն , տօսթըմ , Քիթապը
Մուգատտէսի Ալլահըն Քէլամը տէյու գապուլ
էտէճէլիլ : Էկէր անտէ էմըլէր պուլուր իսէք՝
անլէրի Բապպըմըղըն քէլամլարը տէյու , վէ
վաւար պուլուր իսէք՝ անլէրի տախի սալա
եալան սէօյլէմէյէն Ալլահըն քէլամլարը մա-
գամընտա գապուլ էտէճէլիլ :

3. Փարզ էտիյօրըմ քի շիմսիյէսի եա-
շասըղըն խիխսիյան 'եօմիլինսէ պօշա

սխալմիջոցին վե շիւնսիփի ահախաղը բունա-
նիյեմնեան օտախը խօշնուոս սեյիչսին ։

Բուհանի 'էօմըլէրինտէն տօլայը գան'ի
օլան քիմսէլէրէ սէօղիւմիւզ եօգ տըր ։
Էկէր պիր քիմսէ քէնտիսինի օլ տէրէճէ
քեամիլ օլմուշ գըլյաս էտիյօր իսէ քի Բապ-
պանի Տու'այը թէքէլլիւմ էթմէյէ թէրէտ-
տիւտիւ վար տըր , անա տէյէճէյիմիլ շու
տըր . «Էկէր կիւնահըմըզ եօգ տըր' տէրիսէք
քէնտիմիղի ալտատըրըզ , հագիգաթ տախի
պիզատէ տէյիլ տիր» (1 Յուլ՝ 1. 8) ։ Պու
րիսալէմիլ օլ սընըֆ ատէմլէրէ խիթապ
էտիյիյօր քի Պօղոս առաքեալ միսիլլիւ հա-
լա քեամիլ օլմատըղլարընը պիլիյօրլար ,
վէ «Ալլահըն Յիսուս Քրիստոստա օլան 'ալի
տ'ալէթինին միւսապագաթ նիչանը իչիւն
մէնղիլէ տօղրու սէյիրտիյօրլար» (Ֆիլ . 3.
12. 14) ։

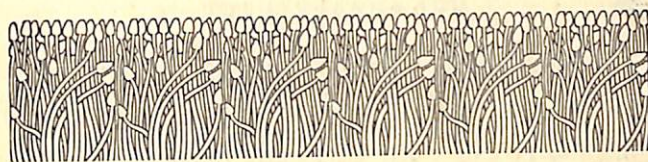
4. Էն նիհայէ ֆարզ էտիյօրըմ քի մա-
ղիտէ իղվալարտան մաղլուպ օլտըղըն ,
վէ հաղըրտա մուգատտէս օլմագ պապըն-
տա 'աճիղ պուլունտըղըն իչիւն օսանմըջ օլա-
րագ արքրգ մուգաստէս օլմագ իսքէյօր-
տըն ։ Մուգատտէս 'էօմրէ կիրմէք խաթըր
իչիւն հէր ֆիյ'աթը էտա էթմէյէ իսթէք-

լիսին ։ Ալլահըն սանա «Թէրք էթ» տէյու
էմր էտէճէյի հէր շէյի թէրք էթմէյէ ,
«Ետի» տէյու էմր էտէճէյի հէր շէյի ետի-
մաղա , «Թէհամմիւլ էթ» տէյու էմր էտէ-
ճէյի հէր շէյէ թէհամմիւլ էթմէյէ հաղըր-
տըն ։ Վէլ հասըլ , Բապպ Յիսուսա միւշա-
պիհ օլմագլըղըն իչիւն իճապ էտէն հէր
շէյէ բաղի սին ։

Տօսթում , պու շարթլար սէնտէ թէ-
մամէն մէվճո՛ւտ մը տըր , Քրիստոսա ինանմըջ
օլան պիր քիմսէ' մի սին ։ Քիթապը Մուգատ-
տէսի Ալլահըն քէլամը մագամընտա կէօղէ-
տի'րմիսին ։ Մուգատէս օլմագա ճիտտի հաս-
րէթին վա'ր մը տըր ։ Մէսէլէ դայէթ վէ-
խիմ տիր ։ Պիլ քէնտիմիղի Ալլահըն էլինէ
թէսիլիմ էտէճէյիլ , վէ պիղի կիւնահըմըզ-
տան խէլաս էթմէսինի թալէպ էտէճէ-
յիլ ։ Պու իշ' խաֆիֆ գալպ իլէ ետիլլա-
ճագ պիր թէշէպպիւս օլմայըպ , աղըր պիր
մէս'էլէ տիր ։ «Հայ , Ալլահըն էլինէ տիւշ-
մէք գօրգօլը պիր շէյ տիր» (Իպր . 10. 31) ։
Սէնի մուգատտէս գըլմագ թէշէպպիւսինտէ
պէլքի Ալլահ սէնի ինճիտէճէք վէ սէնի ալ-
շագլանտըրաճագ տըր . վէ պէլքի աղըրըն
շիտտէթինտէն ֆէրեաս էտէճէքսին ։ Լա-

քին էկէր աղբըյա տայանմաղա բաղի իսէն,
վէ մուգատտէս օլմաղա գավի նիյէթին վար
խսէ, մէսրուր օլ, «ղիրա Ալլահըն իրատէթի
պու տըր, եանի մուգատտէս օլմանըղ»
(1 Թէս. 4. 3): Վէ Ալլահ պիր խուսուը
էմր էթաիյինտէ, անը իճրա էթմէք իչին
գուվլէթի տախի պիրլիքտէ վէրիր: Ալլահ
տէյօր. «Մուգատտէս օլունըղ, զիրա պէն
գուտտուըմ», (1 Պետ. 1. 16):

Պ Ա. Պ Զ.

ՄԱԶԻՏԷ ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ 'ԷՕՄՐՏԷ
ՄՈՒՎԱՖՖԱԳԻՅԷԹՍԻԶԼԻՅԻՆ ՍԷՊԼՊԻ

« Սիգի Ալլահընրգան այրան սի-
գին իսեանլարընը քըր: »
Եսայ. 59. 2:

« Եան Բապպ, պէնի բէնրիպէ վէ
իմքիման էլէ, պէօպրէլէրիմի վէ
գալպիմի գալ էլէ: »
Մեգ. 26. 2:

Իւրք ֆարղըմըղ՝ մուգատտէս 'էօմրիւ
եաշամագտան պիղի մէն՝ էթմիշ վէ
հալա մէն՝ էթմէքտէ օլան սէպէպի արա-
յըպ պուլմագ տըր: 'էօմրիւմիւզտէ պէօլլէ
մանիլէր մէվճուտ օլմուշ իտիյինի իզրար
էտէրիւ: Պիրիբիւղ քի օլմագ կէրէք իտիյի-
միւղ շէյի օլմամըղ ըղ, վէ օլապիլիր իտիյի-
միւղ շէյի օլմամըղ ըղ: Խրիսթիյան 'էօմրիւ-
միւղ մէյուսիյէթ իլէ սօլու օլմուշ տըր:

Քրիստոս իլէ 'ահտա կիրտիյիմիզ կիւնտէ մէմուլ էթտիյիմիզ տէրէճէտէ մուգատտէս օլմատրզ : Աճէպա սէպէպի նէ տիր : Պու նու պուլմագ կէրէյիզ :

Գուտտիյէթէ թալիպ օլան թիմսէյէ Ալ լահըն իլք էմրի մու'այէնէ ինէֆա տիր : Միւսանտէ էթմէյէն պիր բուհ իլէ թէն տիմիզի թէֆթիլ էթմէլիլիզ : Հարամ օլան նէանէլէրին կիլլէնամիլ օլտրզը թէօլէլէրի նուրա կէթիլմէլիլիզ : Հիլ պիր կիւնահը զանաֆ թէամիյէ էթմէլլէ թէպրիյէ էթմէլի տէյիլ իլ : Կէչմիլ բուհանի 'էօմրիւմիւզտէն տօլայը իֆթիլսար էթմէլլէ , մու'այէնէ ի նէֆսի կէվէթմէլի տէյիլ իլ : Ալլահըն տէրունիմիզտէ օլան էն թէօթիւ շէյլէրի նուրա չըգարմատընա բազի օլմալլըլը , վէ Անըն թէշֆ էթտիյի հէր կիւնահը հիճապ վէ թէտէրլէ իգրար էթմէլիլիզ :

Տէրա ու իլլէթիմիզի պաստըրըպ կիզլէմէք գուտտիյէթի իմքեանսըզ գըլար : Մուգատտէս 'էօմրէ կիրմէք իսթէրսէք, իլք շարթ Ալլահըն հուզուրունտա թեամիլէն միւսթագիւմ վէ ճիտտի օլմալըզ սըր :

Ալլահ իսրայէլ գավմընա հէր սէնէ Պասէք պայրամընըն իճրասընտան էվիլէ էվիլ-

թինտէն մայայը տէֆ' էյլէմէլէրինի թէնպիհ էթմիլ իտի :

Պու էմր գաթ'ի իտի : Եէհուտի օլան հէր թէս պիլիբ իտի թի իչինտէ մայա պուլլնան էվէ Ալլահըն պէրէթէթի տալա կիրէմէզ : Պինանէն 'այէյհ հէր օտայը սիւփիւրիւպ , հէր թէօլէյի վէ շաթլաղը արաշուրըր իտի , ըլըգ եագարագ արաշուրըր իտի , վէ պուլտըղը հէր մայայը նէանէյի ճէմ' էտէր , վէ էվտէն իսրաճ էտէր իտի : Պունը պիլէ եափտըգտան սօնրա , մայայը պիր նէանէ էվտէ գալմըլ օլա պիլիբ գօրգուսընտան նաչի շէօյլէ տէր իտի . «Պիլալիլմէ կէօրէ մայայը օլան հէր շէյի էվիմտէն տէֆ' էթմիլիւմ' . շայէա պիր շէյ գալմըլ իտէ , անա լ'անէթ օգուրըմ վէ անը բէտա էտէրիւմ' » :

Պիզ տալսի հէման պէօյլէ եափմալըլըզ : Էկէր Բապպըն պիլիմ տէրունիմիզէ տօլկուն պէրէթէթ իլէ կէլմէսինի իսթէր իտէք , պիլգտէ Անըն խօչանմատըրը հէր շէյի արաշուրպ պուլմագ , վէ օլ շէյլէրի Անըն հիտալէթիլլէ պիլգտէն տէֆ' էթմէք կէրէյիզ : Պու գատարընը եափտըգտան սօնրա պիլէ , 'էօմրիւմիլ թեամիլէն թէմիլլէնտի տէյու իֆթիլսար էթմէլլէտէն իտէ կիւնահըմըզըն

նէ գատար տերին խօսյինի պիլմէտիյիմիզի հիսս էթմէք, վէ միւթէվազը՝ պիր բուհ իլէ Ալլահա միւնթաղըր օլարապ պիզի թաթհիր էթմէսինի մէմուլ էթմէք կէրէյիզ։ Շիւնտի քէնտիմիզի մու'այէնէ էթմէյէ տէօնէլիմ :

1. Մախմի 'էօմրիւմիւզսէն պաշրայառլ :

Հէր պիրիմիզին 'էօմրիւնտէ էօյլէ պիր տանրէ վար սըր քի անը Ալլահտան զայրի պիր քիմնէ կէօրմէզ վէ պիլմէզ :

Ասլա զայրիլէրէ պէյան էթմէտիյիմիզ թէֆէքքիւրլէր, ասլա իզնա՝ էթմէտիյիմիզ հըրսը շանլար, ասլա իճրա էթմէտիյիմիզ թէտպիրլէր վար սըր :

Շէրիւ իսայաղար վէ սրգուրար : Պունլար գալպիմիզի սօլտուրմըլ սըր : Ահ, նէ գատար նափսք վէ մուրտար օլան խայալլար գալպիմիզատ էէր թութմըլ սըրլար, վէ կէճէնին բույալարընտա տէհչէթլի բէնկլէր իլէ բէսմ օլունուրլար : Վէ պու խայալլարը թանգիպ էտէն ազղըն շէհվէթլէր՝ էկէր Ալլահըն Բուհընըն զապթ էտիճի թէսիրաթը օլմտա խտի, մուրտար վէ նափսք ֆիւլէր շէքլնէ կիրէրլէր խտի :

Կիւնահըն մայասը 'էօմրիւմիւզիւն կիզի օտալարընտա պու իքիտէն պաշգա չօգ շէքլէրտէ զահիր վէ ֆանիլ օլուր : Բապպըմըզ ինսան գալպիմին պիր բէամինի ետփմըլ սըր : Անը օգուտըղըմըզտա հէր զուրուր վէ նէֆսանիյէթիմիզի վարէլէյէրէք, Ալլահըն հուզուրընա գափանրպ տու'ա էտէլիմ : Իշթէ շէօյլէ տէյօր «Տէրունտէն եանի ատէմլէրին գալպիմտէն, ֆասիա էֆքեար վէ զինա վէ ֆահչ վէ գաթլ վէ սըրգաթ վէ թաման վէ ֆըսգ վէ հիլէ վէ ֆիճուր վէ սու ի նազար վէ քիւֆը վէ զուրուր վէ խայասէթ չըգար : Պու ֆէնայըզլարըն ճիւմլէսի տէրունտէն չըգըպ ինսանը նափսք էտէր», (Մարկ. 7. 21—22) : Ալլահըն գուտսիյէթի պիր ատէմին իւզէրինէ 'աքս էթտիյինտէ, անըն տէրունինտէ նէ մախուֆ շէյլէր քէշֆ էտէր :

Մախմի 'էօմրիւմիւզատ մայա վար, կիւնահ վար, վէ պու շէյ գուտսիյէթ 'էօմրիւնէ էնկէլ օլմուլ սըր :

2. Գրա'ար էքմեյի 'ասէքիմիզի մու'այէնէ էսէյիմ :

Քիթապլար օգուտագ խայըճա վազթըմըզը պըր. վէ 'էօմրիւմիւզ իւզէրինէ

'ազիմ թէսիր էտէր : Նիչէ քիթապլարըն
իւզէրիմիզէ պրագարըլը թէսիր խայրը տէ-
յիլ տիր : Հաթթա պ'ազըլարը զայէթ մու-
զերը տիրէր : Պէլքի բուհանի 'էօմրիւնտէ
թէտէննի հիսս էտիյօրսըն : Բրիստոստա մէ-
սէրրէթ հիսս էթմէքլիք , Անըն խըզմէ-
թինտէ կէրմիյէթլէ չալըմաղլըզ , տու'ա-
տա ազատէլիք վէ գուլվէթ պուլմագլըզ ,
վէ պու միսիլու շէյլէր սէնտէ զանֆլէնմիշ
խտիյինի հիսս էտիյօրսըն : Թէֆսիրի շու-
օլապիլիւր . Պէլքի Բրիստոս վէ Ալլահըն քէ-
լամընա հիւրմէթսիզ վէ տինսիզլիք բու-
բուհունա մէյեալ օլան քիթապլար օգու-
տուն , վէ պու եօլ իլէ գալլինէ իմանարզ-
լըզ սիվիշիպ կիրտի , վէ տիրի Ալլահտան
իրագլանտըն : Վէ եախօսա , էյի քէօթիւ ,
զարարըլը զարարսըլ , հէր նէվ' քիթապ-
լար վէ բօմանլար օգուամաղա վազթ վէր-
տին , վէ պու եօլ իլէ Բ . Մուգատտէսի
վէ բուհանի քիթապլարը 'էօմրիւնտէն թարտ
էթտին : Իմտի տէրունի հայաթընտա թէ-
տէննի վէ չիւրիւմէք հիսս էթմէքլիյին զա-
րիպ տէյիլ տիր : Փիքրինի զէհրէտին , վէ
'այնի վազըթտա իլահի փանզէհրի գուլ-
լանմաղը իհմալ էթտին , տօնուզարըն եէ-

տիյի խարնուպլար իլէ պէսէնմէյէ չալըշարն ,
վէ սէմալի մանանատան եէմէյի իհմալ
էթմէքլէ ճանընը աճըլգտան էօլտիւրտին :
Իմտի պու կիւն Բապպ պիզէ «Եօլարընըզա
տիգգաթ էտինիզ» տէյօր իսէ պիզ տէ անը
էվէրիմիզտէքի քիւթիւպլանէյէ կէօթիւ-
րէլիմ , վէ քէնտինին խօշանմատըլը հէր
քիթապլը օրատան տէֆ' էթմէսինի լէճա
էտէլիմ :

3. Եհմէֆ , իջմէֆ վէ կիյիւմմէֆ գապի-
յիւնէնն 'ասէրչէրիմիզի մու'այէնէ էտէլիմ :
Պու միսիլու շէյլէրին գուտսիյէթ 'էօմրիւ-
լիլէ 'ալագատար պուլունմաղը պ'ազըլարա
զարիպ պիր շէյ կէօրիւնէ պիլիւր . հաթթա
պու շէյլէրի զէքը էթմէմիզէ պիլէ նիչէլէր
կիւճէնէ պիլիւրէր : Ամմա Բապպըմըզ պիզէ
պէյան էտիյօր քի «նէ՞ եէյէճէյիզ , նէ՞ իչէ-
ճէյիզ , նէ՞ կիյէճէյիզ» մէս'էլէսի առէմլէրին
գալլինի իֆրաթ տէրէճէտէ իշալ էտէ
պիլիւր , վէ անլէրին հայաթը բուհանիյէսինի
մուխաթարա իչինէ գօյա պիլիւր : Վէ նի-
չէլէրին 'էօմրիւնտէ վազը'ա թամմ պէօյլէ
տիր : Պու շէյլէրատ նէֆսիէրէսթ օլմագ
չախսի գուտսիյէթին էն 'ազիմ էնկէլլէ-
րինտէն պիրի տիր : Սօֆրալարըմըլ լիւ-

զուամբողջ մէքիւլաթ իլէ երւքլէնսիշ օլտըզը հալատ , քիլիսէյէ վասիլէթ մագամընտա պրապմըշ օլտըզը պի հիսապ ֆուգարանըն սաքրի էքմէքսիզ գալաըզընը կէօրաիւլիւնտէ Բապպ Յիսուսըն գալպի ինճինմէզմի : Պինլէրճէ քիմսէլէրին ճան վէ ճէսէտլէրինի խաւրապ էթմէքտէ վէ անլէրի հէր նէվ' ճիւնհա վէ խապասէթ վէ սէֆալէթէ գըլաղուզլամագտա օլան միւսքիրաթը իշտիլիմիզի կէօրաիւլիւնտէ Գրիստոսըն գալպի քէտէր չէքմէզ մի : Խրիսթիյան թանըլան քիմսէլէրին էլպիսէ մէսէլէսինտէ քէնտի զուրուր վէ քիպըլէրինի մահզուզ գըլմագտա իտիքլէրինի , էթրաֆլարընտա օլան իմանսըզ տիւնեայա ույտուգըլարընը վէ «Պօյունտուրըզըմը իւզէրինիզէ այընըզ վէ պէնտէն էօյընէնիսիզ , զիրա հալիմ' վէ գալպէն միւթէվազըլ' իմ» տէյէն Խէլասքեարը տինլէմէտիքլէրինի կէօրաիւքտէ Անըն տէրունի եանմանըլ :

Իմտի քէնտիմիզի եօգըլայալըմ' , եօլլարըմըզը սընայալըմ' , վէ Բապպա տէօնէլիմ :

4. Փաւիղեա 'եօւրիւմիւզիւ մու'այէնէ էտէլիմ :

Նիլէ քիմսէլէր գուտսիլէթ 'էօմրիւնտէ

մուվաֆիֆագ օլմամալարընըն սըրընը ֆամիլեա 'էօմրիւ տէրունինտէ պուլաճալար տըր : Խանէնին տէրունինտէ պա'զը կիւնահլարա միւսա'ատէ էթմիշ իզ քի , անլէրի խարիճտէ եափմաղա հիճապ էտէրիզ : Բապպըն պիզի պէրէքէթլէմէսինէ էնկէլ օլան մայա ֆամիլեա 'էօմրիւմիւզտէ մահֆուզ տըր : Պէլքի օլ մայա զազապնաք թապի'աթըմըզ տըր քի , հէր կիւն ֆամիլեանըն ասայիչինի իկլալ էտէր : Պու պիր թէք կիւնահ նէ գատար խասարաթ իճրա էտէր , զէվճ վէ զէվճէ պէյնինտէ նիզալար չըգարըր , եէքաիկէրինի սէվէճէքլէրինէ տա'իր Ալլահըն հուզուրընտա թէ'ահհիւտ էթմիշ օլան իքի քիչիլի էօլքէլի սէօզլէր վէ նախօշ իթթիհամլար իլէ եէքտիկէրինտէն ոօղուտուր , էվ խաթունը իլէ խըզմէթքեար գըզըն մասպէյնինտէ միւնազա'ալար , թա'զիրլէր վէ թէվպիլիլէր հասըլ էտէր , պիրինի թիզմիզաճըզ վէ մէրարէթ իլէ , տիկէրինի իսէ ինատ վէ իթա'աթսըլըզ իլէ աօլտուրուր , հաթթա գարնտաշ իլէ հէմչիրէ պէյնինտէ զավզալար վէ խանէնին սէլամէթինի պօզան հալէր մէյտանա կէթիրիր : Պէլքի կիւնահը-

մըզ խօտապինդիյին պիր նէվ'ի տիր, եա'նի սայգըսըզ վէ սէրթ քէլամարըմըզ վէ մու- 'ամէլէլէրիմիզ տիր քի խապէրիմիզ օլմա- յարագ սէվկիւիւլէրիմիզին գալպինի գը- ըար : Մէսէլա, զէվճ ագչամ էվէ տէօնտիւ- յիւնտէ թա'ամը հաղըր պուլմատըրը, եա էվի տիւզէնտիզ պուլտըրը իչիւն տարըրըպ, սէրթ սէօղէր իլէ զէվճէսինին գալպինի գը- ըար . հալ պու քի օլ սէվկիւիւ վէ շէֆիզ գարը խասթա օլան շօճուղընըն եաթաղը եանընտան գալգամատըրը սէպէպտէն թա'ամ իչէրինի կէճիքտիրմիշ օլապիլի : Եախօտ, պիրատէր շամաթալը վէ հայգը- ըրը սէտա իլէ խանէյէ կիրմէսի իլէ, եա- թագտա խասթա եաթան հէմշիրէսինէ սըգլէթ վէրէ պիլի, վէ մէրգումէնին ի- ֆագաթ պուլմասընը թէ'սիր էտէ պիլի : Պու միսիլու խուսուսաթ էհէմմիյէթսիզ կէօրիւնմէսին, զիրա Ալլահը կիւճէնտիրէն հիշ պիր շէյ էհէմմիյէթսիզ օլամազ : Պունլար քիւչիւք շէյլէր տիր, ամմա պու գապահաթլարըն սահիպի' մի իզ, տէյիլ մի իզ : Խանէմիզ տէրունինտէ էօվքէլի, թէտ- պիրսիզ վէ խօտապին թարզտա տավրանըր մը իզ, տէյիլ մի : Պու շէյլէր պիզտէ վար

իսէ, խրիսթիյան 'էօմրիւմիւզիւն պէօյլէ գապուն գալմասը ասլա զարիպ տէյիլ տիր : Իմտի պու էյրի շէյլէրի տօղրուլտալըմ : Անլէր քիւչիւք իսէ տէ, զայէթ միւհիմմ տիրլէր, խօշ գօգուլը եաղը նափաք գրլան սինէքլէր տիրլէր, խանէմիզի մուրտար գը- ըան վէ Խէլապեարըն պէրէքէթինի իս- ըան էտէն մայա գըրընթըլարը սըրլար :

4. Իւլմէք ու իւննախյէքիսիզի տախի Ալլահ մու'այէնէ էթսին :

Պէլքի մուգատտէս 'էօմրիւ եաշայա- մատըրըմըզն սըրըր տօսթլարըմըզ իլէ միւ- լագաթ էթմէմիզին ուսուլընըն տիւնեալի նէվ'տէն օլմասը տըր : Տիւնեա Քրիստոսա տիւշմէն տիր : Տիւնեայա տօսթլըզ Ալլահ 'ատալէթ տիր : Պէն ի պէշէր պէտէնէն ա- լընտըրը հալտէ սըրֆ տիւնեալի տիր, վէ անըն տէրունինտէ տիւնեանըն բուհը հիւ- քիւմէթ սիւրիւյօր : Պինա'էն 'ալէյն էյէր իւլֆէթ ու իւնսիյէթիմիզտէ տիւնեանըն ըէվիչինէ ույույօր իսէք, Քրիստոսը կիւ- ճէնտիրտիյիմիզ շիւպհէսիզ տիր : Քրիստոս սէրվէթէ պուղզ էթմէյի թա'լիմ էտիյօր : Քրիստոս «Եալանը թէրք էտիպ, սիզ հէր պիրիսիզ գօնչուսը իլէ հագգ օլանը սէօյլէ-

յինիդ ոչ (Եփես. 4. 25) տէյօր : Տիւնեա իսէ՝ տէրուն ի հիսսիյաթըմըզը պ՛ազէն պիւսպիւթիւն եալան օլան իֆատէլէր ալթընտա կիզլէմէյի թա՛լիմ էտիյօր : Քըրիստոս՝ հէր նէվ՝ շէրիբ միւքեալէմէյի նէհի էտէր, հալպու քի տիւնեանըն գօնուշմասրնըն էքսէր գըսմը շէրիբ տիր : Ա՛հ, իւլֆէթ ու իւնսիյէթիմիզտէ օլան ճիստիյէթսիզլիք վէ սաթհիլիք Բապպ Յիսուսը նէ գատար ինճիտիր : Գալպէն իբրահ էթտիյիմիզ քիմսէլէրէ թահսին էթտիյիմիզի սէօյէտիյիմիզտէ, տէրունէն նէֆրէթ էթտիյիմիզ քիմսէլէրէ զահիրէն հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ կէօսթէրտիյիմիզտէ, Բապպըմըզ պիզիմ հազգըմըզտա 'աճէպա նէ՞ կէօնէ տիւշիւնիւր : Պու 'ալազալարըմըզտա ճարի օլան միւտահանէ, հիյլէքեարլըզ, խուլուս սըզըզ Անա նէ գատար նախօշ կէօրիւնիւր : Պու կիւնահըմըզը տախի պիզէ կէօսթէրմէսինի Անտէն րէճա էթմէլի իզ :

6. Էն նիհայէ ախզ ու ի՛րա 'էօմրիւմիւզիւ մու՛այէնէ էտէլիմ :

Նիչէ խրիսթիյանլարըն բուհանի 'էօմրտէ տիւշմէլէրինին սէպէպի ախզ ու ի՛թա ուսուլլարընըն կիւնահըլ օլմասը տըր : Պէլքի

պու սահիֆէյի օգույան քիմսէլէրին պա՛զըսընըն մուգատտէս 'էօմրէ կիրէպիլմէլէրինին շարթը պիւթիւն ախզ ու ի՛թալարընըն ալթիւսթ օլմասը օլաճագ տըր : Ախզ ու ի՛թա 'էօմրիւմիւզտէ գուտսիյէթէ մահնի՛ օլան խուսուսաթ միւթէնէվլի՛ օլապիլիւր : Պէլքի ախզ ու ի՛թանըն ճինսի տիր, եահնի ախզ ու ի՛թամըզ Ալլահա հազարէթ կէթիւրէն վէ ճանլարը խարապ էտէն նէվ՛տէն պիր ախզ ու ի՛թա օլապիլիւր վուգու՛ը հալ պէօյլէ իսէ, միւ՛մին օլ ախզ ու ի՛թայը տէրհալ թէրք էթմէլի տիր : Պէլքի սէպէպ թամահ՝ կիւնահը տըր, եահնի ախզ ու ի՛թանըն նէվ՛ի տօյրու օլապիլիւր, ամմա գազանտըղըմըզ փարա գալպիմիզի զապթ էտիյօր իսէ, կիւնահ օլուր : Պէլքի սէպէպ մէտեուն օլմամըզ տըր : Փէք չօգ քիմսէլէր աէյն ալթընտա օլուուգլարը էճլտէն, մուգատտէս 'էօմրիւ եաշայամայօրլար, վէ պինլէրճէ խրիսթիյանլար էսկիմիշ պիր պօրճը թէ՛տիյէ եա թազմին էթտիքլէրի հալտէ, եէնի վէ միւպարէք պիր 'էօմրէ կիրմիչլէր տիր : Պէլքի սէպէպ էլիմիզ ալթընտա օլան 'ամէլէնին րահաթընը տիւշիւնմէմիզ, անլէրէ զահմէթ ու սէ-

Ֆալէթի միւճիպ օլմամըղ, վէ պու եօլ իլէ
Քրիստոսըն իսմինի լէքէլէմէքլիլիմիզ տիր :
Էկէր թէվազու՝ իլէ Ալլահա սու՛ա էտէր-
սէք, ախը ու ի՛թա 'էօմրիւմիւզտէ օլան
ճիւմիլէ կիւնահարըմըղը պիղէ կէօսթէրէ-
ճէք տիր :

Շիմսիլիք պու գատարը քեաֆի տիր :
Փագաթ նէ՛ հէյպէթլու պիր մէնզարէ
պուլտուգ, վէ տէրունիմիզտէ նէ՛ տէրին
կիւնահ կիրտապը աչըլտը : Մախֆի 'էօմ-
րիւմիւզտէ՝ տու՛ասըղըղ, իմանսըղըղ, ի-
թա՛աթսըղըղ, շէրիլ թէֆէքքիւրլէր, ֆա-
սիա խայալլար, նափաք արզուլար . ֆա-
միլեա 'էօմրիւմիւզտէ՝ դազապ, խօսպին-
լիք, հըրս, տիւղէնսիլլիք . իւլֆէթ ու իւն-
սիլէթիմիզտէ՝ ըլյա, հասէտ, գըսգանճ-
լըղ, զէմմամըղ, նափաք միւսահէպէթ .
ախը ու ի՛թա 'էօմրիւմիւզտէ՝ հիլէ, տէսի-
սէ, թամա՛ : Վէ պու ճիւմիլէ շէյլէրին մէն-
պա՛ընտա շէրրին փունարը օլան, հէր շէյ-
տէն զիյատէ հիլէքեար օլան, վէ զիյատէ-
սիլլէ ֆասիա օլան պիր գալպ վար տըր :
Տէրունիմիզտէ պու գատար կիւնահարա
կէօղ գափամըղ իսէք մուգատտէս 'էօմրիւ
եաշամատըղըղը զարիպ պիր շէյ մի տիր :

Իմտի ալազլանմազ վէ «Ես՛ Ալլահ, պէն
կիւնահարա մէրհամէթ էյլէ,» տէյիւ
նիտա էթմէք կէրէք իլ :

Էօյլէ իսէ կիւնահարըղը նէ՞ եափալըմ՝
տէյիւ սիւ՛ալ էսիլէ պիլիլ :

Իլք շէյ՝ կիւնահար իգրար էքմեֆ սիր :
Անը իսֆա եա թէպրիյէ էթմէյէ գալգըշ-
մա, անը կիլլէմէյէրէք Ալլահա իգրար էթ =
Էքինճի շէյ՝ կիւնահար քարտ էքմեֆ սիր :
Անը սէնտէն տէֆ՝ էյլէ : «Լաքին, եափա-
մատըղըմ շէյ զաթէն պու տըր,» տէրսին :
Տօսթո՛ւմ, եափամազ օլտըղընը էօյրէնտին
իսէ, նէ մութլուսըն : Պունտան տօլայը
Ալլահ համտ էյլէ . զիրա սէն քէնտինի
թաթհիր էտէմէզ օլտուղընը պիլմէք՝ իս-
լասըն իլք ատըմընը ալմազ տէմէք տիր :
Միւճրիմիլինի վէ 'աճիլլիլինի թանըյա-
րազ կիւնահարընը Ռապպ Յիսուս Քրիս-
տոսա կէթիր : Քէնտինի քիւլլիլէն Անա
թէսլիմ էյլէ :

«Իշթէ կէլաիմ, չօզ կիւնահարմ,
Միւճրիմ իմ պէն, եօզ սալահարմ .
Ա՛հ, փարլէսին պէնի գանըն,
Ես՛ միւպարէք գուզու կէլաիմ :»
տէյիւ տու՛ա էթ : Վէ սէն տիլ իւզէրին-

տէ պու տու'այը սունճագտա իքէն, Անըն շէֆիդ սէսի սանա խիթապէն, «Իւզէրի- նիդէ փաք սու սէրփէճէյիմ', սիզ տախի թահիր օլաճագսընըզ. սիզի նափաքլիյինի- ղին քեաֆֆէսինտէն վէ փութլարընըզըն ճիւմէսինտէն թաթհիր էտէճէյիմ'» (Եզեկ. 36. 25) տէյէճէք տիր: Սէնին եափամա- տըզընը Ալլահ եափապիլիր: Վէ էկէր սէն քէնտինի քիւլիյէն Ալլահա թէսլիմ էտէր- սէն, Օ սէնի շիմտի թաթհիր էտէ պիլիր: Սէն քէնտինի Անըն էլինէ թէսլիմ էյլէ, Օ տախի Քէնտինին էլինի սէնին իւզէրինէ տէճտէրէճէք, վէ սէնին ճիւրիւֆիւնիւ պօրա իլէ կիպի տէֆ' էտէճէք, վէ պիւ- թիւն գալայընը իզպէ էտէճէք տիր: (Ես. 1. 25)

Պ Ա Պ 3.

Թ Է Հ Ա Ր Է Թ Ի Ն Ս Ը Ր Ր Ը

«Սիզի նափաքլիյինիզին եեաճէ- սինէն վէ փութլարընըզըն նիւմէ- սինէն քաքիիր էտէնէլիմ':»

Եզեկ. 36. 25:

«Յիսուս Քրիստոսն գանը պիզի հեր կիւնահսան քաքիիր էտէ:»

1 Յովն. 1. 7:

«Իսքերիմ, քաքիիր օլ:»

Մատթ. 8. 3:

Կ Ի Ր Ի Ն Ա Հ Լ Ա Ր Ը Մ Ը Չ Տ Ա Ն խէլաս օ- լուպ մուգատտէս 'էճմրէ կիրմէնին թա- րիզի նէ տիր: Գալպիմ օլ տէրէճէ թէ- պէտտիւլ էտէպիլիր մի.քի, շէրիւ միւլա- հազալար, շէրիւ խայալար, շէրիւ արզու- լար արթըզ օրատա սաքին օյմասընլար: Խույ վէ 'ատէթլէրիմ օլ գատար քէսը օլունապիլիր մի.քի, արթըզ պանա ասլա սըզլէթ վէ քէտէր վէրմէսինլէր: Լիսանըմը

օլ գատար զապթ էտէ պիլի՞ր մի իմ քի, ար-
թըդ նէ 'ալէնէն նէ մախֆիտէ պաշգալար
հագգընտա հասէա, մերարէթ վէ շէֆ-
գաթսըղըղը իմա էտէն շէյլէր սէօյլէմէյէ-
յիմ: Էլ գըստէ, նի՞ճէ թաթհիր օլունա-
պիլիբիմ: Պու սիւ ալա ճէվապ օլմագ իւզրէ,
Ալլահըն ֆէլամընտան ճիւզամընըն քէյֆի-
յէթինի միւթալա'ա էտէլիմ: Օլ նագլի-
յէթտէ իւշ մէնդիլ վար տըր:

1. Թէհարէք պիզսէն քաշեպ էսիլիր:

«Վէ տաղտան էնտիյինտէ՝ անըն ար-
տընճա պիր չօգ ճէմա'աթլար կիթտի. վէ
իշթէ պիր ճիւզամը կէլիպ Անա տէտի»: Իշ-
թէ պիր ճիւզամը անա տիգգաթլէ պագ:
Անըն թէհարէթէ միւհթաճ օլտուղընա հիշ
չիւպհէ եօգ տըր: Անտէ նափաքըրգ վար տըր:
Հէման էօլիւմ գատար մէքրուհ տըր: Մէվ-
թին իշարէթլէրինի ճէսէտինտէ հէր ան թա-
շըյան պիր քիմնէ տիր: Եիւզիւ վէ գօլարը
վէ պաճագլարը շիշմիշ, սաշը աղարմըշ, շէ-
նէսի շիպանյը, նէֆէսի ֆէնա սուրէթտէ գօ-
գար, պիւթիւն ճէսէտի մէքրուհ: Նափաք օլ-
մասընտան քէնտիսի տախի խապէրտար տըր:
Պու խուսուստա քէնտի քէնտիսինի պտաթ-
մագ եօգ: Մ ու րտար վէ 'իլլէթլի օլտուղընը պի-

լիր: Քէնտի հալը սէֆալէթինի թանըր վէ
անը կիլլէմէյէ չապալամագ: Չիպանյարընը
սարըպ կիլլէմէք վէ քէնտիսինի պաշգա ա-
տէմէր միսիլիւ թահիր տիր տէյու կէօս-
թէրմէք եօգ. իլլա պաշը աշըպ, էլպիսէսի
ճիւզամըր քիսվէթի, քէնտիսի իսէ հէր կիւն
«Նափաք իմ, նափաք իմ» տէյու ֆէրեատ
էտէն պիր քէս: Հէմ տախի թաթհիր օ-
լապիլէճէյինէ տա'իր իւմիտի եօգ, վէ
թաթհիր օլունմատըրը թաղտիրտէ մութ-
լագա էօլէճէք իտիյինի պիլէն պիր քէս:
Պու ճիւզամընըն հիշ պիր ինսանըն էլիյէ
չիֆաեապ օլաճաղընա տա'իր իւմիտի եօգ
իտի: Խասթալըրը՝ ինսանի վասիթալար իլէ
չիֆասը իմքեանսըղ օլան պիր 'իլլէթ իտի:
Եինէ տէ շիֆա պուլմագ իմքեանը գալտըր-
ճա էօլմէյէ րաղի օլմայան պիր քէս իտի:
Պինա'էն 'ալէյհ, ային ու 'ատէթլէր շէ-
րի'աթընը թէճավուզ էտէրէք, վէ թաշ-
լանըպ էօլտիւրիւլմէք թէքաիրինի պիլէ կէօ-
զիւնէ ալարագ, Յիտուըր իհաթէ էտէն
գալապալըրը եարտը, վէ քէնտիսինի Խէ-
լաքեարըն այաղընա աթտը:

Է՛յ գուտտիյէթ թալիպի օլան տօս-
թում, պու ճիւզամըյա պագ: Սէնին հա-

լին հէման անընքինէ պէնդէր : կիւնահ , մա՛նէվի ճիւղամ ՚իլլէթի սէնի զապթ էթմիշ տիր : Գանընա կիրմիշ , վէ անը զէհրլէմիշ տիր : Սէն նափաքսըն : Նափաք օլտըղընը վէ թէհարէթէ միւհթամ օլտըղընը անլա՛յօրմըսըն : Քէնտի սալահընա կիւվէնմէքտէն արթըգ ֆէրաղաթ էթմիշ միսին . էօյլէ իսէ , համտ Ալլահա : էկէր Ալլահըն սէնի մա՛յէնէ էթմէսի սայէսինտէ սէնտէ օլան զաղապը վէ զուրուրը վէ շէտիտ լիսանը վէ հըրսը շանը վէ թամա՛ը վէ խօտպինլիյի վէ տու՛սաղղըղը էօյլէ կէօրմիշ իսէն .քի արթըգ մէճալըղ դալմըշ օլարադ «ձիւմիշմիղ մուրտար շէյ կիպի օլտըգ , վէ սալիհ՛ամէլլէրիմիղին .քեաֆֆէսի հայլ պէզի կիպի տիր , վէ ճիւմիշմիղ եափրադ կիպի սօլարըղ , վէ ՚իսեանըմըղ պիղի ըիւզկեար կիպի կէօթիւրիւր » (Նս. 64. 6) տէյիւ նիտա էտիյօրսըն , Ալլահա շիւքը օլտուն : Իմաի հիսս էտիյօրմուսընքի սէնքէնտինի թաթհիր էտէմէզսին , վէ չալըմադ , չապալամադ , նիյէթ էթմէք , վէ սէնին եափապիլէճէյին հիշ պիր շէյ պու կիւնահլարտան սէնի խէլաս էտէմէզ , վէ թաթհիր օլունմադ պիր պէրէքէթ ի իլա-

հիյէ օլուպ անը սէն Ալլահտան ախզ էթմէլիսին : է՛յ տօսթում , պու մէսէլէնին էհէմիլիյէթինի էյի անլա՛յօր մը սըն : Պիլլիօրմըսըն .քի գուտսիյէթ օլմագսըղըն հիշ պիր .քիմնէ Րապալը կէօրմէյէճէք տիր (Իպր. 12. 34) : Քրիստոստան մա՛տա պիր վասիթա իլէ գուտսիյէթի էլտէ էտէմէզ իտիյինի պիլլիյօրմըսըն : Անլա՛յօրմըսըն .քի Քրիստոս սալահըն օլտըղը միսիլիւ թագտիսին տիր տախի : Հալ պէօյլէ իսէ , իլք տէրսի էօյրէն միշսին , վէ իքինճիյի էօյրէնմէյէ հազըր սըն :

2. Թէհարէթի պիզ քաշէպ էսերիզ : ձիւզամըյա պիր տահա նազար էտէլիմ : Պու առէմ թէհարէթ պէրէքէթինէ նա՛իլ օլմագ իշիւն իւշ ատըմ՛ ալտը :

(ա) Յիսուսա կէշի : Եա՛նի՛ Յիսուստան զայրի պիրի քէնտինէ շիֆա վէրէմէզ իտիյինի անլամը իտի : Ատէմլէրէ ի՛թիմատը թէյըք էթմիշ , նէֆէսի պուրնընտա օլան առէմտէն վազ կէշմիշ իտի (Նս. 2. 22) : Պէրէքէթի Յիսուստան մա՛տա պիր մահալտէն արամատը : Քեա՛շքի ճիւմիշ գուտսիյէթ թալիպլէրի հիշ տէյիլ իսէ պու գատարընը պիլլէլէր իտի : Նիշէլէր զանն

էտիյօրլար քի ֆիլան ատէմին վա՛ղարը սայէսինտէ, եւ տա ֆիլան ճէմ՝իյէթէ կիթմէ.ք սայէսինտէ գուտսիյէթ պէրէ.քէթինէ նա՛իլ օլաճագլար տըր: Ալլահ պիղէ եարտըմ էթսին քի ատէմտէն վաղ կէչէլիմ վէ Յիսուսա կիտէլիմ:

Իալապալըղըն մէվգը՛ի իլէ պու ճիւզամընըն մէվգը՛ի պէյնինտէ՝ աղիմ ֆարգ վար տըր: «Վէ տադտան էնտիյինտէ՝ Անըն արարնճա պիր չօգ ճէմա՛աթլար կիթտի. վէ իշթէ պիր ճիւզամը կէլտի»: Ճէմա՛աթլար Անըն արարնճա կիթտի, ճիւզամը իսէ Անըն հուզուրընա կէլտի: Պու ֆարգ՝ մէրագ իլէ ինթիյաճըն պէյնինտէ օլան ֆարգ տըր: Պու ճիւզամը միւհթամ օլմասը հասէպիլլէ, գալապալըղըն կէօղիւ էօնիւնտէ հուզուրա կէլտի վէ թէհարէթէ միւհթամ օլարընը թագրիր էթտի: Սէն տէ Յիսուսա հէման պէօյլէ կէլմէ.ք իսթէր մի սին: Պէլքի սէնի պու կիւնէ գատար գուտսիյէթտէն մէն՝ էտէն խուսուս շու օլմըլ տըր քի թէհարէթէ միւհթամ օլարընը ատէմէր հուզուրունտա իգրար էթմէ.քտէն սագընմըլ սըն, վէ սուրէթ ի՛ ալէնիյէտէ Յիսուսա կէլիպ րէճա էթմէյէ ութանմըլսըն:

(բ) Յիսուսա սէճսէ էյլէսի = Չարուրէթ էն՝ ալա խօճա տըր: Գէօրէր, քէօթրիւմէր վէ ճիւզամըլար Յիսուս Գրիստոսը՝ ֆէրիսիլէրին վէ՛ իւլէմանըն էօյրէնտիլինտէն չօգ էյի էօյրէնտիլէր: Պու ճիւզամըլ Յիսուսըն էօնիւնտէ տիղ չէօքտիւ վէ քէնտիսինի քիւլիյէն Անըն էլինէ թէսլիմ էթտի: Սէն տախի Յիսուսա սէճտէ գըլմաղա հաղըր մը սըն: Էկէր սաղալմագ իսթէյօր իսէն, Անըն հուզուրունտա եէրէ գափան վէ «Նա Բապպ», տէյէրէ.ք Անա սէճտէ էյլէ:

(գ) Յիսուսա Աիյագ էքթի = «Նա՛ Բապպ, էկէր իսթէր սէն, պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին», տէյէրէ.ք Անա սէճտէ գըլտը: Սաֆի, գըստա վէ տօլլուն պիր տու՛ա: Սլէլ խուսուս Գրիստոսըն գուարէթինէ իման վէ թէվէ.ք.քիւլ էթմէ.քտէն իպարէթ օլան պիր տու՛ա: Է՛յ գուտսիյէթէ թալիպ օլան տօսթուլմ, նափաք օլտուզունու վէ քէնտիսինի թաթհիր էտէմէղ օլարընը պիլէն տօսթուլմ, պու տու՛այը սէն տախի սունապիլիր մի սին: Գրիստոսըն հուզուրունտա տիղ չէօքիպ, «Նա՛ Բապպ, էկէր իսթէր իսէն, պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին», տէյէրէ.ք տու՛ա էտէ պիլիր-

միսին : Գրիստոսըն գատիր օլտըղընա ինանըր մը սըն : Գրիստոս սէնի նափաք միւլահազալարտան ; պէտ խույտան , հասէտտէն , շէրրաէն , զուրուրտան , վէ հէր կէօնէ կիւնահտան թաթհիր էտէպիլիր օլտուղունա իման էտիյօր մըսըն : Էկէր պու իմանըն վար իսէ , մէսրուր օլ , զիրա խէլաս սանա եագըն տըր :

3. Թէհարէթի գապուշ էթմէմիզ :

Պու մէնզարէ նէ գատար սաֆի տիր , եինէ տէ անը լայըգըլլէ վասֆ էթմէք իմքեան սըզ տըր : Անը թասվիր իլէ ըէսմ էթմէք լիսան իլէ վասֆ էթմէքաէն գօլայ տըր : Պիր տէֆ'ա նազար էլլէ , ճանըն կէօղլէրիլլէ նազար էլլէ : Իշթէ Խէլասքեարըմըզ գուվլէթ վէ սիւրուր իլէ միւլէպպէս օլարագ տուրույօր : Վէ իշթէ ճիւզամըլ տախի մէքրուհ , մէնֆուր , մէրտուտ օլան ճիւզամըլ Անըն այաղընա գափանմըլ տըր : Գալասպըզ իսէ՝ պու իքի զաթը մուհասէրէ էթմիշ օլուպ , պիրինին քիւսթախըղընա , վէ տիկէրինին շէֆգաթ ու լութֆունա միւթէհայեիր օլարագ , 'ազիմ մէրագ վէ սիւքիւթ իլէ պագըլօր : Ճիւզամըլ նիտա էտիպ , «նա՛ Բապպ , էյէր իսթէր իսէն

պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր.սին» տէյու ըէճա էտիյօր : Օ զէման Յիսուս էլինի ուզատըպ պաշգալարըն մէքրուհ սայաղըլ օլ ճէսէտէ տօգուհտու , վէ տօգուհտուղը անտէ «Իսթէրիմ , թահիր օլ» տէտի : Պու քէլամ Յիսուսըն աղզընտան չըգար չըգամազ , ճիւզամըլըն իւզէրինտէ պիր թէպէտաիւլ վագ'ը օլտու : Անըն սարարմըլ սիմասը գըզարտը , իւմիտսիզ կէօղիւնտէն սիւրուր փարլատը , պիւքիւլմիւշ պէլ տօղրուլտու , զա'իֆ պաճագլար գուվլէթլէնտի : Հէր քէս կէօրաիւ քի պիր մ'իւճիզէ իճրա օլունտու վէ ճիւզամըլ թաթհիր օլունտու :

Ճիւզամըլ պու թէհարէթէ նէ՞ եօլ իլէ նա'իլ օլտու : Սատէճէ անը ախզ ու գապուլ էթմէքլէ նա'իլ օլտու : Ճիւզամըլ քէնտի քէնտինի թաթհիր էթմէտի : Անըն իֆթիխարա հիշ պիր մուճիպի եօգ իտի : Թէհարէթ անա տօղրուտան Գրիստոստան կէլտի : Բապպըն փարմաղը անա տօգուհտու , վէ Բապպտան անըն 'իլլէթլի , զէհըլէնմիշ , պօղուլմուշ , չիւրիւմիւշ ճէսէտիւնին իչինէ եէնի հայաթ վէ գուվլէթ սէյլլէրի կիրտի , էօյլէ պիր հայաթ քի անըն տա

մարլարընտա ճէվէլանա պաշտար, անըն
գանընը թաթհիր էթտի, անըն 'իլլէթինի
տէֆ' էթտի, վէ ճէտէտին հէր պիր թէլ
վէ 'ասապէսինէ եէնի հայաթ վէրտի :

Վէ ճիւզամը թէհարէթէ տէրհալ
նա'իլ օլտու : «Վէ Յիսուս' իսթէրիմ, թա-
հիր օլ, տէյէրէք, էլինի ուզատըպ անա
տօգուհտու, օ տախի տէր 'ադապ ճիւզա-
մընտան թահիր օլտու :» Գատիր Խէլաս-
քեարըմըպ տա'իմա հէման օ թարիգլէ իշ-
լէր : Շիֆայը թէտրիճէն վէրմէզ, տէրհալ
վէրեր, խէլաս' շէֆիգ Խէլապէտարըն իհաս-
նը հայինտէ ան ի վահիտտէ կէլիր :

Է'յ տօսթում, սէն տախի թէհարէթէ
'այնի թարիգլէ նա'իլ օլապիլիրսին . անա
մալը օլմագըլըն պունտան զայրի թարի-
գի եօգ տըր : Սէն քէնտինի թաթհիր էտէ-
մէզսին : Իրատէթին հէր նէ գատար գուլ-
վէթլի օլտա, զապթը նէֆս ուտուլարըն նէ
գատար շէտիա վէ տէվամի օլտա, եինէ տէ
շէրեր թէֆէքքիւրլէրի գալպինտէն թարտ
էտէմէզսին, վէ օրատա եէրլէշմիշ օլտան զա-
զապը, նէֆսանիյէթի, 'ատավէթի, հա-
սէտի, խօտփէսէնտլիյի ապա իխրաճ էտէ-
մէզսին : Պագաթ սէնին եափամատըղըն

շէյի Գրիստոս սէնտէ եափապիլիր : Խէլա-
սը գազանամագսըն վէ սաթուն ալամագ-
սըն, ամմա ագշէսիզ վէ պէհասըզ ախզ
ու գապուլ էտէպիլիրսին : Գրիստոս գալպ
փաքըլընը վէրմէյէ գատիր վէ հազըր տըր,
վէ սէն իսթէրսէն Անտէն պու 'աթիյէյի
ալմագա մէզուն սըն : Սանա պու գատար
վագըլթտան պէրու քէտէր վէ ազըր վէր-
միշ օլտան շու կիւնահլարըն հիւքմիւ ալ-
թընտա պիր սա'աթ պիլէ գալմագա մէճ-
պուր տէյիլսին : Իսթէր իսէն շիմտի վէ պիր
անտէ թահիր օլապիլիրսին : Ճիւզամը մի-
սիլլու կէլ, քէնտինի պիւթիւն գալպտէն
Յիսուսա թէպիմ էթ, «Եմ' Բապպ, էկէր
իսթէր իսէն, պէնի թաթհիր էթմէյէ գա-
տիր սին,» տէյիւ նիյազ էյլէ : Օ տախի
սէնին ալագընը իշիտիպ, սանա' «Իսթէ-
րիմ, թահիր օլ» տէյէճէք տիր : Անըն եա-
րալը էլլէրի սէնին պաշընա տօգուհաճագ
տըր : Ալլահըն Բուհ իւլ Գուտու գալպինէ
կիրիպ, սէնի քիւլլիէն զապթ էտէճէք տիր :
Վէ օլ Բուհ իւլ Գուտա գալպինտէ սաքին
օլմագա պաշտարընտա, սէնին մէվճուտի-
յէթինին հէր պիր տամարընտա բուհանի
հայաթըն նէպզան էթտիյինի հիսս էտէ-

ճէք սին : Ճիլ հագիգա թահիր օլաճագ-
սըն : Գատիմ շէհվէթին , գատիմ նէֆսա-
նիյէթին , գատիմ 'ատապէթին , գատիմ
թամա'ըն , գատիմ խօտիէսէնտիյին Րուհ
իւլ Գուտսըն հուզուրունտա եաշայամայա-
ճագ վէ տուրամայաճագ տըր : Եէնի հա-
յաթ՝ մէվթի թարտ էտէճէք , վէ եէնի թէ-
հարէթ ֆէսատը իխրաճ էտէճէք տիր :
Թաթհիր օլունմըշ օլաճագսըն :

Է՛յ գուտսիյէթ թալիպի օլան տօս-
թում , պու պէրէքէթի թալէպ վէ գապուլ
էթմէյէ թէրէտտիւտ էթմէ : Պու շէյ օլ գա-
տար 'աճիպ տիր քի , սահիհ օլամագ տէյիւ
թէֆէքքիւր էթմէ : Ճիլլագ՝ը 'աճիպ տիր ,
վէ 'աղիմ պիր մ'իւճիգէ տիր . լաքին 'Ինտ
Ալլահ իմքեանսըղ օլմատըգտան մա'տա ,
ղայէթ գօլայ տըր : «Բէնտի Օղլընը էսիրկէ-
մէյիպ , Անը պիղիմ ճիւմէմիգ իչիւն թէս-
լիմ էյլէյէն , Անըն իլէ պէրապէր հէր շէյի
տախի պիգէ նամըլ իհսան էթմէյէճէք տիր»
(Րօմ. 8. 32) : Տիւնլէ , Յիսուս «Իսթէրիմ ,
թահիր օլ» տէյօր . իմտի շիւպհէ էթմէ ,
գօրգմա , անճագ իման էթ : Յիսուս Քրիս-
տոս թաթհիր էթմէյէ գատիր տիր : Յիսուս
Քրիստոս թաթհիր էթմէյէ հազըր տըր :

Տօլու տըր ճէսէտիմ
Միւհլիք ճիւղամ իլէ .
Է՛յ 'ալէմին պաշ Հէքիմի .
Պէնի թաթհիր էյլէ :
Սանա միւհթաճ իքէն ,
Պիլմէղ իտիմ Սէնի .
Եա՛ Րապպ , էկէր իսթէր իսէն ,
Թաթհիր էյլէ պէնի :
Սէն սին իւմիտիմ ,
Թէրք էթմէմ Սէնի .
Է՛յ քէրիմ Նազարէթլի ,
Թաթհիր էյլէ պէնի :

Պ Ա Պ 4.

Տ Է Վ Ա Մ Է Թ Մ Է Ն Ի Ն Ս Ը Ր Ր Ը

«Ալլահըն գուվվեթիլէ իման վա-
սիթասըլէ հըժգ օլունանլար»:

1 Պես. 1. 4:

«Պէնսէ գալընըգ»,

Յոզի. 15. 4:

ՊՈՒՆՏԱՆ ագտէմ՝ վասֆ էթտիյիմիզ
թէսլիմիյէթ՝ ֆէվգ էլ՝ ատէ վէխիմ
պիր իշ տիր : Ատէմինն 'էօմրիւնտէ պիր
պունրանն նօգթասը տըր : Ալլահա թէսլիմ
օլտուզումտա քէնտիմի, բունումու, ճանը-
մը, ճէսէտիմի քիւլլիյէնն Ալլահըն էլինէ
վազ՝ էթմիշ օլույօրում : Պիր մունրագա
միսիլլու մէզպահընն իւզէրինտէ եաթմըշ
օլույօրում, վէ շէրրի իֆնա էթմէք վէ
մունրագայը թաթհիր էթմէք իւզրէ, Ալ-

լահընն աթէշի օլ մէզպահընն իւզէրինն նիւ-
զուլ էտիյօր : Պէօլէ պիր թէճրիպէ ի զա-
թիյէյէ մազհար օլան քէս մութլագա պաշ-
գալաշաճագ տըր : Նիշէ քիմսէլէր պու
թէսլիմիյէթի եափտըլարը, վէ թախսիս ի
նէֆս էթտիլլէրի հէնկեամտէ, ճանլարը պիր
պէրէքէթ ի բունանիյէ տարղասը իլէ գա-
պարմըշ վէ թաշմըշ տըր : Սապըգա մալիք
օլմատըլարը պիր սիրուր վէ սէլամէթ
գալպլէրինի տօլտուրմըշ տըր : Լաքինն օլ
հէյէճանն տաղիդասը կէշտիքտէն սօնրա,
էնտիշէ իլէ սիւալ էթմիլլէր, «Սճէպա պու
հալ տէվամը օլմը մը : Պու թէճրիպէի
բունանիյէ զէվալ փէզիր օլան պիր հիւս մի,
եօգաս պագի գալան պիր հալ մը տըր :
Շու սէլամէթ, սիրուր, Ալլահըն եազըն
օլտըլընը տույմագըրգ՝ տէվամ էտէպիլլի՞ր մի :
Սէնէ պէ սէնէ վէ կիւնտէն կիւնէ Ալլահ իլէ
եիւրիւմէքտէ օլապիլլի՞ր մի իմ :» Պու սիւա-
լա ճէվապէն տէրիզ . էվիլէթ, տօսթում,
պու հալ տէվամը տըր, վէ տէվամը օլ-
մալը տըր :

Նիշէ խրիսթիյանլարընն 'էօմրիւնտէ
խուսուսի պէրէքէթ զէմանլարը վար տըր :
Հաղորդութիւնն 'այինինն միւլհագ օլտըր-

լարը սա՛աթտա, ինթիպահ՛ը ըուհանի էյ-
յամընտա, ըուհանի թէճէմմիւ՛լէրտէ, զանն
էտէրսին գարթալ գանատլարընա ըաքիպ
օլուրլար, տիւնեանըն էնտիչէ վէ գայրու-
լարընտան եօգարը ուչարլար, վէ Ալլահըն
սիմասընըն նուրունտա ըսընըրլար = Լաքին,
պու թագըմ՝ ատէմլէրին մէզհէպի՛ Էօմրիւ
թէզ թէպէտտիւլ էտէն նէվ՛տէն օլուպ,
'ալէսսէվիյէ էնկին զէմին իւզէրինտէ գա-
լըր = Կեահ սըճագ, կեահ սօլուգ օլուր .
պիր կիւն կէրմիյէթլի, էրթէսի կիւն ըրգ
օլուրլար . պա՛ղէն Բրիստոսըն ՚իզգէթի իչիւն
զայէթ զայրէթ.քէշ օլուրլար, պա՛ղէնտէ
զալիմ շիւպհէլէրէ տիւչար օլարագ մագ-
լուպ տիւչէրլէր = Էօմրլէրինտէ զաֆէր վէ
մուվաֆիպագիյէթ եօգ տէյիլ տիր, էինէ-
տէ Էօմրիւն պիւթիւնիւնէ նազար էտիլ-
տիյի թագտիրտէ, մէյուսիյէթ վէ մաղլու-
պիյէթլէ տօլու օլտըղը աչիքեար տըր = Վէ
պա՛ղը խրիսթիանլար պու նէվ՛ Էօմրտէն
զայրի ըուհանի Էօմր եօգ տըր տէյու
զանն էտիյօրլար, մէզարըն պու թարա-
ֆընտա՝ շու տիւչիւպ գալգմագտան պաշ-
գա պիր կէօնա եաշամագ իմքեանարղ տըր
գըյասընտատըրլար = Հալ պու քի Բապպը-

մըղ Յիսուս՝ «Պէնտէ գալընըզ, պէն տախի
սիզտէ գալայըմ» (Յուվհ. 15. 4) տէյօր, վէ
քէնտինտէ գալան ճանա ֆէվգ էլ՝ ատէ
'աղիմ վատլար թագտիմ էտիյօր (1 Յուվհ.
3. 6) = Պէօյլէ օլտըղը թագտիրտէ՝ խրիս-
թիյանըն կիւնահա տիւչմէսի զարուրի պիր
չէյ տէյիլ տիր = Հէր կիւնահ ֆի՛լի, հաթ-
թա թէֆէ.ք.քիւր կիւնահլարը պիլէ, եա-
խօտ Ալլահա նախօշ կէօրիւնէն հէր հանկը
պիր շէյ՝ Ինճիլին էսասլարընա մուղայիր տիր՝
Պէլ.քի սիւ՛ալ էտիպ՝ «Պու պէօյլէ
իսէ եա պէն նէ՞ սէպէպտէն տա՛իմա իղ-
վայա վէ կիւնահա մաղլուպ օլույօրում»
տէյէ պիլիր սին = Միւմ.քին տիր քի սէպէ-
պի սէնին քէնտինի պիլ քիւլլիյէ Բապպ
Յիսուսա թէսլիմ էթմիշ օլմամագլըղըն տըր =
Վէ եատա, էկէր թէսլիմ օլմուշ իքէնտէ
եէվմի Էօմրիւնտէ զալէպէ Էօմրիւ եաշա-
յամայօր իսէն, սէպէպ շու օլմալը տըր քի,
տա՛իմա Բապպա մէրպութ օլմագ մէվգը՝-
ինտէ գալմայօրսըն = Մուգատտէս Էօմրէ
կիրմէ.քլէ իքթիֆա էթմէյիպ, անտէ սիւ-
լու.ք էթմէլիլիզ, վէ ֆա՛իլ օլան իմանլէ
Բրիստոսըն պիզի թաթհիր էտէն Բուհունը
գապուլ էթտիլիմիզ միսիլու, թէսլիմ օ-

լան իմանլէ տախի Բապպ Յիսուստա իսթիրահաթ էթմէլի իզ, թա քի Օ Քէնտիսի պիզի Մուգատտէս Կօմրատ հրփղ էտիպ սապիթ գատէմ գըլա: Մուգատտէս Կօմր՝ տախիմա իզվա իւզէրինէ զալէպէ շարմագ Կօմրիւ, տէրին վէ տէվամլը սուրէթտէ Ալլահըն հուզուրընը հիսս էթմէք Կօմրիւ, պէր գարար սէլամէթ վէ զալիպ օլան գուվլէթ Կօմրիւ օլմաղլէ, անճագ պիր տէֆ՝ա թախսիսի նէֆա էթմէքլէ անը եաշամագ միւմքին տէյիլ տիր, իլլա օ՝ պիզի հրփղ էտէն Բապպ Յիսուստա տախիմա, հէր սա՛աթ, հէր ան մէրպուլթ գալարագ եաշանըլաճագ պիր Կօմր տիր:

Վէ պու մէրպուլթիյէթ իման վէ թէվէքքիւլ իլէ օլան պիր մէրպուլթիյէթ տիր: Մուգատտէս Կօմրատ իման շարթը մուլթլագ տըր: «Իմանընըլա կէօրէ սիզէ օլուուն»: Քրիստոսըն պիզի հրփղ էտէճէյինէ վէ էտէ պիլիր օլտուզունա գալի իմանըմըլ օլմալը տըր. շէօյլէքի հէր տէֆ՝ա իզվայա տիւշմէքիւր՝ պիզի քէտէր, հիճագ, էվլլէթ հայրէթ իչինէ զարգ էթմէլի տիր: Նիչէ խրիսթիանլարըն Կօմրիւնիւն պու տէրէճէ մուվաֆիպգիյէթ սիզիք իլէ տօլու օլմասը-

նըն սէպէպի՝ անլէրտէ տիրի վէ տէվամլը պիր իմանլէ Ալլահա մէրպուլթ օլմագ հալինին մէվճուտ օլմամասը տըր: Անլէր Ալլահա թէպիմ օլունըլլար իսէտէ, իմանլարը զայէթ գարարօրը տըր, վէ Առաֆեաղ իլէ պէրապէր «Պէն քիմէ իման էթտիյիմի պիլիրիմ, վէ էմանէթիմի օլ կիւնէ գատար հրփղա գատիր իտիյինէ ի՛թիմատ էտէրիմ» (2 Տիմ. 1. 12) տէմէյէ ճէսարէթլէրի եօգ տուր: Է՛յ տօսթում, պու նօգթատա սէն քէնտիսի եօգլա: Պարզ էտէլիմ՝ քի սէնի միւզթարիպ գըլան շէ՛յ՝ զազապլը թապի՛աթըն տըր: Սէնլէրտէն պէրու պու թապի՛աթընա գարըլ ճէհտ էտէր իսէն տէ, պօշա չըգմըլ սըն, վէ իչթէ շիմտի հէման պու թապի՛աթընը Բապպ Յիսուստա կէթիրիպ թէպիմ էտէրսին: Պու սապահ «Ե՛մ Բապպ, պու կիւն պէնի հրփղ էթ» տէյէրէք տու՛ա էթտին: Քէնտիսի պու մատտէտէն տօլայը Անա թէպիմ էթտին: Կէրէք թէպիմիյէթին, կէրէք տու՛ան փէք՝ ալա տըր: Լաքին օլ կիւն զարֆընտա մէգքիւր տու՛ա մուճէպիւնճէ եաշատը՛ն մը: Խայր: Պս՛գ, նէ՛ եախտըն: Էլլէրինէ թէպիմ օլունտուզուն Բապպ Յիսուստա

միւթէվազը՝ վէ մէսրուր պիր ըուն իլէ ի՜-
թիմատ էտերէ.ք եաշամագտան իսէ, սէն
քէնտի քէնտինէ պէ.քծիլիք էտերէ.ք եաշա-
տըն : Օլմայա քի զազապլանայրմ տէյու
գորգարագ եաշատըն, վէ եատա հիչ զա-
զապլանմայաճաղրմ տէյիւ նիյէթ էտերէ.ք
եաշատըն, եա՛նի սէն Քրիստոսա կիւվէ-
նէրէ.ք եաշամագտան իսէ, շախտի ճէհտ-
լէրինէ կիւվէնէրէ.ք եաշատըն : Վէ հէման
պու էնտիչէն վէ գորգուն՝ Բապպ Յիսուսա
թէվէ.ք.քիւլ էթմէտիյինէ վէ Անա իսթի-
նատ էթմէտիյինէ տէլիլ ի գալի տիր :
Եկէր Անը հաֆըզըն տէյու կէօզէթսէ իտին,
իման՝ եա՛նի Անըն հըֆըզ էտիճի գուվիվէ-
թինէ ՚իթիմատ էթմէ.քլիյին սէնին տէրու-
նինտէ քեամիլ սէլումէթ հասըլ էտէճէ.ք
իտի : Հէր նէ գէման քէնտիմիղի պու թարզ
իլէ մու՛այէնէ էտեր իսէ.ք, գալպլէրիմիղէ
սիվիլմիչ օլան իմանսըզըզ մէյտանա չըգար,
վէ պու իմանսըզըզ Իլահի գուվիվէթին պիզ-
տէ իչլէմէսինէ, վէ Բապպըն պիղէ վ՛ատ
էթտիյի չօգ պէրէ.քէթլէրին վէրիմէսինէ
մա՛նի օլմուչ իտիյինի անլարըզ :

Մուգատտէս ՚էօմրէ հէմ կիրմէ.ք հէմ
անը եաշամագ իսթէր իսէն, գուտտիյէթտէ

տէվամը սուրէթտէ թէրագգը իսթէր իսէն,
տիւչիւպ գալգմագ ՚էօմրիւնտէն խէլաս օլ-
մագ իսթէր իսէն, շու պիր գաչ սաֆի
թէնպիհաթը իճրա էթմէ.քլիյին իճապէտէր :

1. Սէնի սիւշմէհէն հըճըգ էրմէյի
Բապպըն գուսրէթի ֆեաճի իսիյիմէ ասըս
շիւպիէ էրմէ :

«Ալլահ պունը եափապիլի՛ր մի», տէյու
գալպլինին էն կիլլի օտասընտա պիլէ վէս-
վէսէ էթմէ.քտէն ֆարիլ օլ : Պինէրճէ ա-
տէմլէրին Բուհանի ՚էօմրտէ պօշա չըգմա-
լարընըն սէպէպի՛ Քրիստոսըն գուտրէթինէ
իման էթմէմէլէրի տիր : Քրիստոս քէնտի-
լէրի «հըֆըզ» էտէպիլիլ իտիյինէ տէրուն-
տէն ինանմատըզլարը սէպէպտէն տիր քի,
«հըֆըզ» օլունմայօրլար : Հիտտէթ ու զա-
զապա միւպթէլա օլմայարագ եաշամագ,
գալըու վէ էնտիչէլէրտէն ՚արի օլարագ
եաշամագ, մարիէրէսթիլքտէն վէ շան փէ-
րէսթիլքտէն խէլաս պուլմուչ օլարագ եա-
շամագ, նէֆսէ էօլիւ վէ Ալլահա տիրի օ-
լարագ եաշամագ, պու միսիլլիւ ՚էօմր կիւղէլ
պիր խայալ, ամմա գապիլ ի իճրա օլմայան
պիր թասալվուր տըր զանն էտէրլէր : Տիւ-
չիւպ գալգան, գուտուրըլ օլան, գանա՛պթ-

սրզ օլան 'էօմր, վէ անճագ պու նէվ' 'էօմր միւմքին իտիյինէ ինանըյօրլար, վէ Յիսուս Քրիստոս ելպէթթէ քէնտիլէրէ «Սիղէ իմանընըզ կէօրէ օլսուն», տէյօր : Է՛յ գուտսիյէթէ թալիպ օլան տօսթում, 'Ինտ Ալլան հիչ պիր շէյ իմքեանսրզ օլմատըղընա ինանսըղըն թագտիրտէ, Քրիստոսս 'իզլէթ վէրմիչ օլուրսուն : Պէլքի սէն զիյատէսիյէ 'աճիզ օլան վէ կէշմիչ կիւնահլար եիւզիւնտէն իրատէթի ֆէվգ ել 'ատէ զա'իֆլէնմիչ օլան պիր քիմսէ սին . պէլքի իշթիհալարա էսիր օլմուչսըն, վէ հալ ու քէյֆիյէթլէրին զայէթ չէթին տիր . վէ լաքին սէն հէր քիմ իսէն, վէ հալ ու քէյֆիյէթլէրին հէր նէ կէօնա իսէ, եինէ տէ Յիսուս Քրիստոս սէնի տիւշմէքտէն հըֆզ էթմէյէ գատիր տիր : Չայ օլմուչ մը սըն : Օ սէնի «քեամիլէն խէլաս էթմէյէ գատիր տիր» ('Իպր. 7. 23) : Իզլայա միւպթէլմ մը սըն : Օ «թէճրիպէ չէքմէքտէ օլանլարա եարտըմ էթմէյէ գատիր տիր» ('Իպր. 2. 18) : Տիւշմէք մուխաթարասընտմ մը սըն : «Լաքին Ալլան (սէնի) տուրտուրմագա գատիր տիր» ('Րօմ. 14. 4) : Հէր իհթիյաճընը գայըրմագա գատիր տիր : «Վէ Ալլան սի-

զէ հէր 'ինայէթի արթըրմագա գատիր տիր, թաքի հէր վագըթտա, հէր շէյտէ քէմալը իթիֆանըզ օլուպ, հէր խայր 'ամէլտէ իզտիյատ պուլա'ընըզ» (2 Կորն. 9. 8) : Պու վա'տ քեաֆի տիր : Խէլասքեարըմըղըն գուտրէթինէ ասլա, հիչ ասլա շիւպհէ էթմէյէլիմ : Հէր խուսուստա տիլէտիյիմիզ եա տիւշիւնտիւշիւմիւզտէն զայէթ զիյատէ իհսան էթմէյէ գատիր տիր» (Եփես. 3. 20) :

2. Սէնի տիւշմէքտէն հըֆզ էթմէյէ Րապպ հագըր վէ Րագի իսիյիկնէ աւաշ շիւպհէ էթմէյէ : Պու նօգթատա շիւպհէ էթմէք Մուգատտէս 'էօմրէ մուզիրը տիր : Պա'ղէն տիւշմէք մուխաթարասը վագը՝ օլարըղընտա Քրիստոս քէնտի գամլմընա եարտըմ էլի ուզաթմագտան կէրի տուրույօր տէյու տիւշիւնմէ : Պիղիմ կիւնահա տիւշմէմիզի պիլէ Ալլան պիզի թա'լիմ էթմէք իշիւն գուլլանըր իսէտէ, կիւնահա տիւշմէմիզի թասմիմ եա թէրթիպ էթմէզ : Հաշմ . կիւնահ իշէմէք՝ խրիսթիյան էվսաֆընըն թէշքիլի իշիւն լագըմ օլան պիր թէճրիպէ տէյիլ տիր : Կիւնահ հիչ պիր վագըթտա գապահաթտան պաշգա պիր

չէյ օլամազ: Ալլահ՝ քէնտինին էվլատը օլան ինսանլարըն հիչ պիր վէճհլէ կիւնահ իչլէմէսինի իրատէ էթմէզ վէ էտէմէզ: Ալլահըն իրատէթի նէ օլտըղը Անըն էմրլէրինտէն աչիքեար արը: Անըն էմրի շու տըր, «Մուգատտէս օլունուզ, զիրա պէն Կուտտուս իմ»: Կիւնահա իղմազը 'այն էթմէմիզէ Քրիստոս ասլա բազի տէյիլ տիր: Օ՝ քէնտի գավմընը կիւնահլարընտան խէլաս էթմէք իւզրէ կէլտի իտէ, (պագ Մատթ. 1. 21), եինէ տէ պիզի կիւնահտան պիլքիւլլիյէ խէլաս էթմէք իսթէմէմէսի միւմքի՞ն մի տիր: Պու խուսուս միւմքին օլմատըգտան մա՛տա, Քրիստոս քէնտինին պու խէլաս իչինի իթմամ էթմէք իչիւն, իճապ էտէրսէ, Ուլահիյէթին ճիւմլէ գուվլէթլէրինի գուլլանմազա հաղըր տըր: Իմտի «Էկէր իսթէրսէն» (Մատթ. 8. 2) տէմէքտէն պիլէ ֆարիզ օլ: «Էկէր» տէմէքլէք նէ գատար ֆաղլա օլտըղընը ճիւզամը սանա թա՛լիմ էթսին: Օ՝ «Էկէր» տէտի, սէն արթըգ «Էկէր» տէմէյէսին տէյու: Բապպըն իսթէքլի օլտուղունա հիչ շիւպհէ եօգ տըր: Թէհարէթ արայան հէր ճանա Օ՝ իքի պին սէնէտէն պէրու «Իսթէ-

րիմ, թահիր օլ» տէյու նիտա էտիօր: 3. Քէնսիևի Բապպըն հրձգ էսիմի գուվլէթիևէ թէսլիմ էյլէ: Էն 'աղիմ ֆարզըն պու տըր, վէ հէր շէյ պունա մէրպուլթ տըր: Սէնտէ պու թէսլիմիյէթ օլմատըգճա, Քրիստոսըն գատիր վէ իսթէքլի օլմատընա իման էթմէքլիյին հիչ իչէ եարամազ: Անըն 'աֆիլ էթմէյէ գատիր վէ հաղըր օլտըղընա ինանմազլըգ՝ Անա սէն թէսլիմ՝ օլմատըգճա, սանա 'աֆիլըգ 'էօմրիւնիւն պէրէքէթլէրինի վէրէմէտիյի միսիլու, Անըն «հըֆիլ» էթմէյէ գատիր օլտուղունա ինանմազլըգ՝ Անա սէն թէսլիմ՝ օլմատըգճա, «հըֆիլ օլունմազ» 'էօմրիւնիւն պէրէքէթլէրինի իհսան էտէմէզ: Սէնի թաթհիր էտէն Յիտուսա ի'թիմատ էյլէ, վէ օ սէնի փաք հըֆիլ էտէճէք տիր: Սալթ Անա ի'թիմատ էյլէ: Անա թէսլիմ՝ օլուր իտէն, Օ սէնի տիւշմէքտէն հըֆիլ էտէճէք տիր: Անա ի'թիմատ էյլէ: Էկէր Բապպ Յիտուսըն սէնի տիւշմէքտէն հըֆիլ էթմէսինի վէ Ալլահըն մուհապպէթինի գալլինտէ պագի վէ տա՛իմ սաղլամատընը իսթէրսէն, պաչգա եարտըմա եա եարտըմըլարա կիւվէնմէքտէն ֆա-

ընդ օլմալըսըն : Չօգ խրիսթիանլարըն սէհվ
էթտիքլէրի նօգթա հէման պու տըր : Անլէր
քէնտիլէրինի Բապպա պիւքիւլլիյէ թախ
սիս էթմիշ տիրլէր : Թախսիս ի նէֆս էթ
տիքլէրի անտէ՝ սասլըգա մալիք օլմատըգ
լարը պիր սէլամէթ վէ սիւրուրա տախի
սահիպ օլտուլար : Լաքին թախսիս ի նէֆս
էթտիքտէն սօնրա՝ օլ մէվգը՝տէ քէնտիլէ
րինի հըֆղ էթսինլէր տէյու Ք. Մուգատ
տէսի օգումաղա , տու՛այյա , խրիսթիան
րէֆագաթընա , բուհանի իշէ վէ էմալի
շէյլէրէ կիւվէնիյօրլար : Չանն էտէրսին քի
տէրունլէրինտէ շէօյլէ տիւշիւնիւյօրլար .
«Մատամ քի թախսիս ի նէֆս էթմիշ միւ
մինլէր օլտուգ , իմտի արթըգ Ալլահըն եար
տըմըյէ Բիթապը Մուգատտէսի օգումաղ
տա զիյատէ տէվամլը , տու՛ատա զիյատէ
սըճագ , քիթապ վէ բէֆիղ ինթիխապըն
տա զիյատէ այըգ , բուհանի իշտէ զիյատէ
իշէք օլմալըյըղ . վէ պու եօլ իլէ կիւնա
հա տիւշմէքտէն գուրթուլաճաղըղ վէ գուտ
սիյէթտէ թէգատտիւմ էտէճէյիղ : » Վէ
լաքին պու միսիլիւ պիր գարար հատը
զաթընտա փէք յալա իսէտէ , ֆիքրճէ եան
լը պիր վաղիյէթ իշինտէ օլտըղըմըգա տէ

լիլ տիր : Չիրա պիր միւ՛մին՝ հայաթը բու
հանիյէսինի մուհաֆագա խաթըր իշիւն պու
միսիլու մէղհէպի յատէթլէրէ էօյլէ եա
փըշապիլիր քի նազարը՝ Բապպ Յիսուսա
տիքիլմէքտէն իսէ , քէնտի նէֆսինէ , քէն
տի իճրա՛աթընա , քէնտի հիսսիյաթընա
չէվրիլմիշ օլուր , պու իսէ թէհլիքէլի պիր
հալ տըր : Պէօյլէ պիր քէս՝ բուհանի կէր
միյէթինին սօղուտուղընը կէօրաիւյիւնտէ ,
«էօյլէ իսէ , տու՛այյա , օգումաղա , իշէմէյէ
զիյատէ վաղըթ վէրմէլի իմ՝» տէյու իս
թինթաճ էտէրէք , պու ֆէրիզէլէր իլէ զի
յատէ մէշըուլ օլուր . օլ գատար մէշըուլ
օլուր քի պու շէյլէր արթըգ օսանճ վէ
եօրիլսնլուղը միւճիպհ օլուր , վէ էննիհայէ
մէյուս օլարագ ճիւմլէսի տէ թէրք էսիլիր :
Խայր , տօսթում , խայր . հիշ պիր շէյ , հեր
նէ գատար էյի վէ լաղըմտա կէօրիւնտէ ,
հիշ պիր շէյ պիլիմ իլէ Բապպ Յիսուսըն
մապէյնինէ սիվիշիպ կիրմէլի տէյիլ տիր :
Անա կիւվէնմէլիլիղ , եալընըղ Անա կիւ
վէնմէլիլիղ :

Փագաթ պու շէյլէրի տէմէքլէ՝ Բիթապը
Մուգատտէսին գրա՛աթընը թէրք էթմէ
լիլիղ , տու՛այը իհմալ էթմէլիլիղ , բուհանի

իշի կէվէթմէլլիզ, տէմէք խոթմէտլլի-
 միզ աշիքեար տըր : Մէզքիւր ըուհանի
 ֆարղարըն գըյմէթլի օլտըզը, հատթա պիզէ
 մուգատտէմա օլտըզընտան զիյատէ սէվկիւ-
 լիւ պուլընտըզ մա'լիւմ պիւրքէյֆիլէթ տիր :
 Զատէն Րապպ Յիսուսա պիւրիւլլիյէ թէս-
 լիմ օլունմագլըզըն իւք սէմէրէլլիւտէն
 պիւրի շու տըր քի, Ալլահըն քէլամընա սօզ-
 ըու իշթիհամըզ քէսքիւլէնիր, տու'ա էթ-
 մէք պիզէ զիյատէ քէյֆ վէրիւր, վէ Րապ-
 պըն խըամէթինտէ զայրէթիմիզ արթար :
 Թախսիս ի նէֆի էթմիշ խրիսթիանլար օլ-
 մամըզ հատէպիլլէ, էվլէլքինտէն զիյատէ
 օգուրուզ, զիյատէ տու'ա էտէրիզ, վէ զի-
 յատէ իշէրիզ : Ամմա պու շէյլէրի արթըզ
 եէնի պիւր մագսէտ իլէ եափարըզ : Պուն-
 լարը՝ գուտսիլլէթտէ թէրագգը էթմէք ի-
 շիւն, վէ խրիսթիան էվսաֆըմըզ իզվայա
 գարը թահքիմ էթմէք իշիւն, սօզըու-
 տան պիւր վասիթա մագամընտա կէօղէթ-
 մէքտէն իսէ, անճագ Րապպ Յիսուս իլէ
 միւշարէքէթիմիզի պագի սագլամագ վէ
 տէրիւլլէթմէք իշիւն խոթի'մալ էտէրիզ,
 վէ պիզի մուգատտէս գըլլըն, կիւնահ իւ-
 զէրինէ պիզէ զալէպէ վէրիւն, վէ պիզի

Ալլահըն մուհապպէթիլլէ սօլտուրսուն տե-
 յու եալընըզ Րապպ Յիսուսա միւնթագըր
 վէ միւթէվէքքիւլ օլուրուզ : Վէ իշպու
 մագսէսիւն հուտուշը իշիւն մէգֆիւր ըու-
 հանի ժարգար գաթի'էն էշգէմ սիր : Գուտ-
 սիլլէթտէ պագի գալմամըզըն սըրը Րապ-
 պա մէրպուլլիլլէթ վազ'իլլէթի օլմաղլէ,
 օլ վազ'իլլէթին տէվամ էթմէսի ֆիլան
 շարթլարըն իճրասընա միւթէվագըրֆ տըր :
 Յիսուս Գրիստոս իլէ միւշարէքէթ քէնտի
 քէնտինէ պագի գալան պիւր շէյ տէյիւ
 տիր : Պիր քիմնէ տու'ա էթմէզսէ Ալլահըն
 հուզուրընըն հիսսի անըն ֆիքրինտէն շար-
 շափուգ զա'իլ օլուր : Քէզալիք Գիթապը Մու-
 գատտէստէ Ալլահըն քէնտինէ սէօյլէտիլինի
 իշիթմէյէն, վէ ֆէտաքեար խըամէթլէրտէ
 պուլընարագ Ալլահըն իրատէթինի իճրա
 էթմէյէ զայրէթի օլմայան պիւր քիմնէնին
 ֆիքրի' իթթիլլա'ը տէրունիսինի թէզ զայ'
 էտէր : Իման 'էօմիլիւ սըրֆ սիւքիւն ու ըա-
 հատ 'էօմիլիւ տէյիւ տիր : Իման՝ ճանըն
 թէվէքքիւլ վէ խոթիւհատ էթմէսի օլ-
 տըզը միսիլլու, ճանըն շիտտէթ վէ զայրէթ
 իլէ իշէմէսի տիր տախի : Րապպ Յիսուս իլէ
 միւշարէքէթիմիզի զայյուր կէօզ իլէ կէօ-

ղէթմէք վէ տիգդաթ իլէ հըֆղ էթմէք կէրէյիղ , վէ անըն պագի դալըպ տէվամ էթմէսի անճագ պալատէ մէզքիւր շարթլարըն իճրատը սայէսինտէ միւմքին տիր :

Իմտի պու իրի նէվ՝ Կօմրիւն պէ յնինտէքի օլան ֆարգը նէ՞ իլէ թէմսիլ էտէլիմ՝ տէյու սիւալ օլունուր իտէ , պիր պուրղույու էլիմիղ իլէ տէճնտէրմէք վէ անը պիր պուրղու մաքինասը մա՛րիֆէթիյլէ տէճնտէրմէք պէյնինտէքի ֆարգա միւշապի՛ն տիր . Իքի ուսուլտա տա ճէհա էթմէք վար , վէ զաթէն ճէհատիղ հիշ պիր սէմէրէ հասըլ օլամաղ : Ամնա սարֆ էտիլէն գուվիլէթին մըգտարը ճիհէթիյլէ ՚աղիմ ֆարգ վար , վէ հասըլ օլան սէմէրէ ճիհէթիյլէ պլինիհայէ ֆարգ վար : Էօյլէ իտէ , էյ տօսթում , սէն քէնտինի տիւշմէքտէն հըֆղ էթմէյէ շապալամագտան արթըգ ֆարիղ օլ , վէ արթըգ սէն քէնտինի Բապպ Յիսուսա թէպիմ էյլէ , հազըր և միւսթագպէլ իչիւն անըն էլլէրինէ թէպիմ օլ , վէ օրատա գալ :

Փիքրիմիղի իղահ էթմէք խաթըր իչիւն , Մատթ . Ահիւնճիւ պապտա հիքեայէ էտիլէն պիր կիւղէլ վագը՛այա տէճնէլիմ . Մէնզարէ Գալիլեա տէնիղի տիր : Կէճէ գարան

լըգ , ըիւզկեար շէտիտ , վէ տէնիղ ֆուրթունայը տըր : Իչթէ տարղալարըն արասընտա պիր գայըգ սալլանըյօր : Անըն իչինտէ Բապպ Յիսուսըն շայիրտլէրի վար տըր : Գարչը թարաֆա կէշմէլէրինի Օ անլէրէ իպրամ էթմիշ , անլէր տախի էմրինէ իթա՛աթ էտիյօրլար , ամնա իթա՛աթըն զայէթ չէթին օլարըընը պուլույօրլար : Գայըգ իլէրի կիտիյօրիտէ տէ , վէք աղըր սուրէթտէ կիտիյօր , վէ զահմէթլէ քիւրէք չէքմէք սայէսինտէ իլէրի կիտիյօր : Արթըգ եօրուլմուշլար , թագաթտան տիւշմիւլլէր , ըիւզկեար մուխալիֆ , տարղալար գապարըյօր , Յիսուս իտէ եանըլարընտա տէյիլ տիր : Նինէտէ պաշգա հիշ պիր շէյ եափմագ միւմքին օլմասըղը էճլտէն , քիւրէք չէքմէքտէ տէվամ էտիյօրլար : Նակեահ , ֆուրթունայը տէնիղ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք , քէնտիլլէրէ տօլրու կէլմէքտէ օլան պիր ինսան հիյէթի զուլմէթ իչինտէն կէօլլէրինէ իիշտի : Էվիլլէլա միւղթարիպ օլտըլար , վէ խայալ տըր տէյէրէք գօրգուլարընտան ֆէրեատ էթտիլէր : Յիսուս իտէ տէր՛ագապ անլէրէ սէօյլէյիպ , “ ձէսարէթլէնինիղ , պէն իմ գօրգմայընը ” տէտի : Յիսուսըն

սու իւզէրինստէ երւրիւտիւյիւնիւ կէօրմէք՝ ճիւղէ շայերտլէրէ զարիպ վէ ինանըմազ պիր շէյ կէօրիւնտիւ : Իմքեանաղլ տըր տէյու տիւշիւնտիւքլէրի շէյ՝ կէօղլէրի էօնիւնտէ վագը՝ օլմուշիտի : Վէ շայիրտլէրտէն պիրի 'այնի շէյի եափմաղա արզու էթտի : Պետրոս Անա ճէվապէն, «Ենձ՛ր ապպ, էկէր սէն իսէն, պանա էմր էյլէ սուլար իւզէրինտէ սանա կէլէյիմ», տէտի : Վէ Բապպ անը մէքս էթմէտի . սույըն իւզէրինտէ երւրիւմէքլիք՝ կիւնահարզ օլան իպն իւլ Ինտանա, վէ սալթ Անա մախսուս վէ միւմքին օլան պիր իշ տիր, տէմէտի . իլլա անա «Կէլ» տէտի : Պետրոս տախի «գայըգտան էնիպ, Յիսուսըն եանընա կիթմէք իշիւն, սուլար իւզէրինտէ երւրիւտիւ» (Մատթ. 14. 29.) :

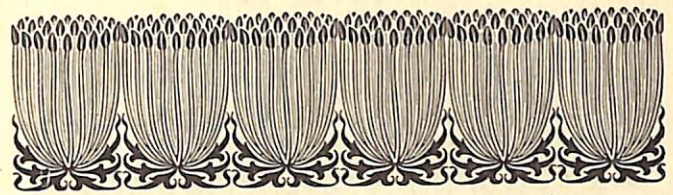
Պու հիքեայէ հէմ միւլճիզէ հէմոտ պիր թէմսիլ տիր : Ալլահըն պինլէրճէ էվլատը վար տըրքի, 'էօմրիւն գապարմըշ օլան պահըր իւզէրինտէ քիւրէք շէքէրէք, Բապպըն խրտմէթինի իճրա էթմէյէ սայ՝ էտիյօրլար, վէ զայէթ եօրուլույօրլար . 'էօմրլէրի շէթին վէ սէֆասըզ տըր : Չահմէթ շէքէրէք վէ եօրուլարագ եաշամագ

տան զայրի պիր 'էօմր տիւնեաճա միւմքին տէյիլ տիր տէյիւ զանն էտիյօրլար : Լաքին Ինճիլլէրտէ ըէամ էտիլէն 'էօմրիւ միւթալա՝ ա էթտիքլէրինտէ կէօրիւյօրլարքի, Բապպ Յիսուս սուլար իւզէրինտէ երւրիւյէն պիր Չաթ, վէ «Ենձ Ալլահըմ, իրատէթինի իճրա էթմէքատ մէսէրրէթ պուլուրում, վէ Սէնին շէրի՛աթըն գալպիմոտ տիր» (Մէգ. 40. 8) տէյէն պիր Չաթ տըր : Օլ զէման Յիսուսըն եաշատըղը միսիլիւ եաշամաղա հասրէթլէրի ույանըյօր : Յիսուսըն օլ էլէմլի 'էօմրիւն հէր գըտմընտա թաշըտըղը սիւրուր ու սէլամէթէ քէնտիլէր տախի մալիք օլմաղա արզու շէքիյօրլար . «Ենձ Բապպ, պանա էմր էյլէ սուլար իւզէրինտէ եանընա կէլէյիմ» տէյիւ նիտա էտիյօրլար, վէ Յիսուս «Կէլ» տէյօր :

Է՛յ օգույան տօսթում, թէֆէքքիւր էյլէ : Յիսուս պիզիմ 'էօմրիւմիւլ քէնտիպինիքինէ միւշապի՛ն օլապիլիւր վէ օլմալը տըր, տէյօր : Լաքին Անըն էմրինէ իթաա՛թ էաէճէք վէ Անըն կիպի եաշայաճագ իսէք, եափաճաղըմըզ պիր շէյ վար տըր : Պետրոս իման էթտի քի, քէնտինի պաթմագտան հըֆզ էթմէյէ Գրիստոսըն գուվլէթի տէ,

խոթէյի տէ վար, վէ Պեարոս Քրիստոսըն
 քելամընա կիւվէնէրէք, գայըգտան տը
 շարը աթըրմաղա, վէ քէնտի հայաթընը
 մուխաթարայա գոյմաղա ըաղի օլտու : Պիղէ
 լաղըմ օլան խուսուս հէման օ տըր : Մու
 գատտէս 'էօմրիւ եաշամագ, անըն տէվամը
 սէլամէթինէ, անըն աղիզ սիւրուընա,
 անըն զալէպէ էտէն գուվիթինէ մալիք
 օլմագ խոթէրսէք, օլ 'էօմրիւն հէմ պի
 տայէթի հէմ տէվամը իչիւն Քրիստոսա վէ
 սալթ Քրիստոսա սըղընմալըյըզ : Սուլար
 իւղէրինտէ եիւրիւմէք խոթէրսէք, գայըգ
 տան էնմէք վէ Քրիստոսըն ա'ալէթինէ
 իճապէթէն՝ տալլալար իչինէ աթըլմագ
 վաճիպ տիր : Աթըրմագ խոթէրմիսին : Ա
 թըրտըղըն թագտիրտէ . այաղըն ալթըն
 տաքի սու գայա քէսիլէճէք տիր, վէ կէօ
 ղիւնիւ Րտապ Յիսուսըն իւղէրինէ տիրէր,
 վէ էլինի Անըն էլինին իչինտէ թութար
 իսէն, 'էօմրիւն պահըր հէր նէ գատար
 գապարսա, ֆարգ էթմէղ . սէն սուլար
 իւղէրինտէ պաթմայարագ եիւրիւյէճէքսին,
 Խէլասքեար իլէ տէվամի միւշարէքէթտէ
 գալաճագսըն, վէ էննիհայէ սալիմէն սէ
 մավի վաթանա եէթիչէճէքսին :

Պ Ա Պ 5.

Ղ Ա Ն Ի Հ Ա Յ Ա Թ

«Պէն հայասա մալիփ օլմալարը,
 հաքսա զիյասէսիլէ մալիփ օլմալարը
 իչիւն կէլիմ :»
 Յոլի. 10. 10:

«Եէնի հայասսա եիւրիւյէլիմ :»
 Րօմ. 6. 4:

ՊՈՒՆՏԱՆ ագտէմ իրա'է էթտիյիմիզ
 ատըմլարը աթմագըղըն նէթիճէսի նէ
 օլաճաղընը թա'րիֆ էթմէյէ յաալլայալըմ :
 էկէր պիւթիւն՝ 'էօմրիւմիւղիւ : Ալլահըն
 մու'այէնէսինէ մագհար գըլար իսէք, էկէր
 կիւնահտան թաթհիր օլունմագ իւղրէ քէն
 տիմիղի պիւքիւլլիյէ Անա թէսլիմ էտէր
 իսէք, էկէր պիղի սատըգ հըֆըլ էթսին վէ
 Րուհը իլէ մէմլու գըլըն տէյիւ հէր կիւն
 վէ հէր ան Անա յիւնթագիր օլուր իսէք,

օլ զէման ըուհանի 'էօմրիւմիւզտէ շու նէ-
թիծէլէր հասրլ օլաճագ արր :

1. Իղվայա մուզապիմէք էրմեխ վե
Ճէնա խուշարա դաշիպ օլմագ միհէրլէ-
րիևսէ քեամիլէն մուշաճճագ օլաճադրդ :

Թախսիս ի նէֆա էթմէքիք՝ իղվատան
մու'աֆ օլմայը միւնթիծ օլմագ : Պա'զըլար
պունը մէմուլ էթմիլլէր , ամմա մէյուս
օլմուչար արր : Բապպ Յիսուսա քիւլլիլէն
թէպիմ ի նէֆա էթտիլիմիզտէ , իղվա մահվ
օլմատրդտան մա'տա , էվլէլճէ վաղը՝ օլտու-
ղունտան զիյատէ շիտաթ վէ գուվլէթլէ
իւզէրիմիզէ հիւճուճ էտէր : Գուտսիլէթէ
թալիպ օլան քիմսէլէր ունութմասընլարքի
կիւնահարղ օլան Իպն իւլ Ինսան պիլլէ 'ա-
լէտաթվամ իղվայա հէտէֆ իտի (Մաթտ.
4. 1.) , վէ վաֆթիլղ օլունտրդտան սօնրա ,
Բուհ իւլ Գուտս Անըն իւզէրիլնէ կէլտիլին-
տէ , Բապպըմըլ Յիսուս՝ «Շէյթան թարա-
ֆընտան թէճրիպէ օլունմագ իւզրէ , Բու-
հուն սէվգիլլէ պէրրիլէյէ կիթտի» : Գուտ-
սիլլէթ 'էօմրիւ՝ թէնպէլլիք , իսթիրահաթ
'էօմրիւ օլմայըպ , իլլա ըուհանի ճիհատ
'էօմրիւ տիր. ամմա «Իմանըն էյի ճիհատը» (1
Տիմ 6. 12) արր , մուվաֆֆագ օլան ճիհատ արր :

Թախսիս ի նէֆա՝ իղվատան մու'աֆ
օլմայը ինթամ էթմէզ իտէտէ , հմմտ Ալ-
լահա , իղվայա դալիպ օլմայը իհսան էտէր :
Իման իլէ քէնտիմիզի Բապպ Յիսուսըն սի-
յանէթիլնէ թէպիմ էթտիլիմիզ թագտիր-
տէ , հագիգաթը հալտէ օպիլի հըֆզ է-
տէր : Ղազապլանմագ վէ թիթիլլէնմէք
մուգատտէմա թապիլթըմըլ կքէն պիլլէ շիմ-
տի էն 'աքսի վէ շարվըզ հալ ու քէյֆիլլէթլէր
թահթընտա պիլլէ սաքիլն վէ բահաթ գալպ
թաշըյա պիլլիլղ : Ագտէմճէ էնտիլլէ էթ-
մէյէ մէյյալ իտիք , վէ շիմտի իղվա օլու-
նուր իտէք պիլլէ , էիլնէ հէր ազլտան իւս-
թիւն օլան տէրունի պիր սէլամէթէ մալիք
օլուրուզ : Ախէրլէրին մուվաֆֆագիլլէթիլնէ
հասէա էթմէյէ իղվա օլունտրղըմըլ սըրա-
տա , Բապպ Յիսուսա սըղընմագըլլգ՝ մէսրուր
օլմաղա պիլլի մուգթէտիր գըլար : Տար
ֆիլլիլ օլմաղա , վէ ախէրլէրի նահագ-
սուրէթտէ հիւքմ էթմէյէ իղվա օլունտը-
ղըմըլ հէնկեամտէ , իման վէ իթիմատ՝
Քրիստոսըն մուհապպէթիլնիլն նէվ'ինտէն
պիր մուհապպէթ իլլէ գալլիմիզի մալամալ
գըլար : Քէնտիմիզի Ալլահա թէպիմ էթ-
մէքիլլին նէթիճէսի օլմագ իւզրէ , կիւնահ

արթըզ պիղէ մուսալլաթ օլմայաճագ տըր (Րօմ. 6. 14), վէ Րուհտա սիւլիւք էթմէք լիյին նէթիճէսի օլմագ իւզրէ, թէն շէն վէթի իճրասընտա պուլունմայաճազըզ (Գաղ. 5. 16): Վէ տիւշմէմիզ վագ'ը օլտըզընտա, — հայրֆքի նիչէ տէֆ'ա տիւշէրիզ — Բապպ Յիսուս պիզի թութմազա գատիր եա իւթէքլի օլմատըզը սէպէպտէն տէյիլ, իլլա պիզ Անա ի'թիմատ էթմէտիյիմիզ սէպէպտէն տիւշէրիզ: Պինա'էն 'ալէյն, տիւշտիւյիւմիւզտէ քէտէրիմիզ իքի գաթ օլուր: Տիւշմէք կիւնահ օլտըզը իյիւն քէտէր էտէրիզ, վէ տիւշմէք լիւզումնըզ օլտըզը էճիւտէն քէտէր էտէրիզ: Հիշ պիր թէք կիւնահ եօգ տըրքի, միւմին անը իճրա էթմէյէ մէճպուր օլտուն: Միւմին՝ Գրիստուրն գուլլըզնա կիրմէք սայէսինտէ կիւնահա իթա'աթ էթմէք մէճպուրիյէթինտէն խէլաս օլուր:

Իզվայա մուգավէմէթ վէ կիւնահա զալէպէ էթմէքտէ շու եէնի մուվաֆֆագիյէթիմիզ՝ իզվայը եէնի պիր ուսուլ իլէ գարչըլամագլըզըզըն սէմէրէսի տիր: Իզվա իլէ օզրաչմագլըզըն իքի թարիգի վար տըր: Պանա իզվա իսապէթ էթտիյինտէ,

պիւթիւն թապի'աթըմը անա գարչը գօմաղա թահրիք էտէրիմ, իրատէթիմին պիւթիւն գուվիլէթիյլէ անա մուխալէֆէթ էտէրիմ, վէ եարտըմ տիլէմէք իւզրէ Ալլահա ֆէրեատ էտէրիմ. իզվա իւզէրինէ տօղրուտան հիւճում էտէրիմ, մաղլուպ օլմամագ գարարըյլէ հիւճում էտէրիմ, ճիւմլէ հագգ սա'իգալարը եարտըմըմա չազըրըրըմ, վէ պէն պէնի տու'այա վէ Քէլամ Ուլլահը օգումաղա վէրիրիմ: Պիրինճի թարիգ պուտըր: Իքինճի թարիգ պունտան ֆարգըր օլուպ, շէօյլէ տիր: Իզվանըն եագլաշտըզընը կէօրտիւյիւմտէ, տէրհալ Բապպ Յիսուսա իլթիճա էտէրէք, Անըն միւշարէքէթիւնէ սըզընըրըմ: Պէն Անտէ գալըրըմ վէ իզվա պաշ կէօսթէրտիյի անտէ՝ «Եա Բապպ, իզվա կէլիյօր, պէնի հըֆիզ էյլէ» տէյիւնիտա էտէրիմ, եա'նի ճանըմըն գուվիլէթլէրինի մուգավէմէթէ թահրիք էտիպ, իզվայա գարչը գուլլանահագ եէրինէ, անլէրի իման էթմէյէ թահրիք էտէր, վէ Բապպ Յիսուսա միւթէվէճճիհ գըլարըմ: Իքիսինտէ տէ ճէհտ էթմէք վար, վէ ճանըն շէտիտէն ֆա'իլ օլմասը վար, ամմա պիրինճի ուսուլտա՝ իզվայա զալէպէ էթմէք

իչինն ճէհտ էտիյօրըզ . իքիննիտէ իսէ Բապպ
 իլէ միւշարէ.քէթի հըֆղ էթմէ.ք իչինն ճէհտ
 էտիյօրըզ : Պօղոս՝ պու իքիննի ուսուլը 'ա-
 տէթ էթմիլ յարագ , «Քրիստոս Յիսուստա
 հայաթ բուհունըն գանուը պէնի կիւնան
 վէ էօլիւմ գանուընտան ազատ էլլէտի »
 (Բօմ. 8. 2) տէյօր : Թախսիս ի նէֆա էթ-
 միլ յլան հէր միւմին պու ուսուլ իլէ հէր
 իղվայա զալէպէ էթմէյէ միւմթաղ տըր :

Թէսլիմիլյէթ վէ թէվէ.ք.քիւլ իղվայա
 զալիպ օլմագտա քեամիլ մուվաֆֆադիլյէթ
 հասըլ էտէր իսէտէ , պու մուվաֆֆադիլյէթ
 միւնիպի իֆթիխար օլմաղ , չիւնքի մուվաֆ-
 ֆադիլյէթ միւմինին շախսընտան գայնայան
 պիւր շէյ օլմայըպ , իլլա Ալլահըն գուարէ-
 թինին գուվիլէթի նէթիճէոի տիր :

Պինաէն 'ալէյն , եէնի մուվաֆֆա-
 դիլյէթ բուհանի զուրուր հասըլ էթմէ.քտէն
 իսէ , թէվաղու՝ վէ հիլմ հասըլ էտէր : Միւ-
 մին՝ Բապպ Յիսուսա նէ գատար զիյատէ
 իլթիճա էտէրսէ , քէնտիսինին 'աճիլլիլինի ,
 էվիլէթ , կիւնահըբար օլմասընը օլ գատար
 զիյատէ հիսս էտէր : Մ'ալիւմի օլան կիւ-
 նահարտան խէլաս պուլտուգճա , ագտէմճէ
 հիլ վէսվէսէ էթմէտիլի կիւնահըլարա վա-

գըֆ օլուր : Բուհ իւլ Գուսս իլէ միւշարէ-
 քէթ էթմէ.քլիք , տէրուընիմիզտէ օլան գուու-
 սիյէթսիլլիլի պիզէ .քէշֆ էտէր : Պիր.քիմնէ
 Քրիստոսա նէ գատար զիյատէ թէսլիմ օ-
 լուր իսէ , կիւնահըն տէնշէթի շէրրինի օլ
 գատար զիյատէ հիսս էտէր : Լաքին պու
 հիսս վէ պիլկի անը իւմիտսիլլիլյէ զլաղուզ-
 լամաղ : Կիւնահըն «արթարղընը» ին.քեար
 էթմէզ . ամմա «կիւնահըն արթարղը
 եէրսէ ինայէթ զիյատէսիլլէ արթարղընը»
 (Բօմ. 5. 20) տախի պիլիւր : Վէ պու պիլկի
 անը սիւրուր իլէ տօլտուրուր : Կիւնահըն
 գուվիլէթի պէօյիւք իսէ տէ , գըյամ էթմիլ
 վէ հայյ օլան Քրիստոսըն գուվիլէթի տահա
 'աղիմ տիր : Կիւնահըն հասըլ էթտիլի զի-
 յան պէօյիւք իսէ տէ , Ալլահըն խէլասը անը
 թամիլ էթմէյէ քեամիլէն քեաֆի տիր :
 Կիւնահ ինսան թապի'աթընըն տէրինլիլիլ-
 լինէ կիւմիլ իսէ տէ , Քրիստոս Բուհ իւլ
 Գուսսը վասըթասը իլէ տահա տէրինէ կի-
 լէ պիլիւր , վէ կիւնահը օրատան թարտ
 էտէ պիլիւր : Գուսսիլլիլտէ նէշվ ու նէմա
 պուլտուգճա , կիւնահ հիսսի արթար իսէտէ ,
 կիւնահ հիսսի տախի արթարղճա , Բապպ
 Յիսուսա օլան իման վէ ի'թիմատըմըզ տէ-

րինչնիր. վէ պիւրիզ քի Յիսուս Քրիստոս «Անրն վասիթասըյա Ալլահա թէգարրիւպ էտէպէրի քեամիլէն խեյաս էթմէյէ գատիր տիր» ('Իպր. 7. 25) :

2. Թէսլիմիյէթ վէ իմանրն իքինճի սէմէրէսի՝ Տիւշնեյիճ գորգուարնսան գուրթուրնագ վէ ախրէքսէ խեյասա նա՛իզ օյւնադրնա սախ՛ր գալի էմնիյէթէ մալիք օլմագ տըր :

Պու խուսուս՝ Բապպա իմանըմըըն արթմասընըն թապի՛ի նէթիճէսի տիր : Վէ նէ ազիմ՝ պիր պէրէքէթ ի իլահիյէ տիր : Տիւշմէք գօրգուսը ալթընտա եաշամագ՝ ճիտտի խրիսթիանա միւճիպի՛ ազապ վէ Քրիստոսըն իսմինէ հագարէթ տիր : Պունտան մա՛տա զա՛աֆ մէնպա՛ը տըր : Մաղլուպ օլաճաղըմ տէյու գօրգան քիմսէ զաթէն մաղլուպ օլմուշ սայըլըր : Քէզալիք տիւշէրիմ տէյու գօրգան խրիսթիան զաթէն տիւշմիւշ սայըլըր : Բապպըն գավմընտան օլան պինչըրճէ քէսանըն հալի հէման պէօյլէ տիր : «Պիւթիւն՝ էօմրլէրինտէ էօլիւմ գօրգուսը սէպէպիյլէ գուլըղա միւպթէլա» տըրլար : Շէյթան՝ անլէրէ քէնտիսինին գուվլէթլի վէ մուգավէմէթ էտիլէ-

մէզ իտիյինի ինանտըրմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր : «Կիւնահարզ քէմալ» խաթասընտան անլէրի օլ տէրէճէ սագընտըրմըլ տըր քի , տահա պէօյիւք պիր թէհիլքէ իչինէ , եանի կիւնահըլ քէմալըղըգ խաթասը իչինէ անլէրի տիւշիւրմիւշ տիր : Մատամ քի կիւնահա տօղրու մէյլ ի թապի՛ի մահվ էտիլմէյիպ , թա էօլիւմ սանթընա գատար միւմինտէ պազի գալըյօր , իմտի գըյաս էտիլիյօր քի , իշպու մէյլ հէր հալտէ կիւնահըլ թէֆէքքիւր եա քէլամ եա ֆի՛իլ շէքլինտէ զահիր օլմալը տըր : պինանէն՝ ալէյհ էօմր , մաղլուպիյէթ վէ կիւնահ վէ մէյուսիյէթ իլէ տօլու օլմալը տըր : Թապիր ի ախէրլէ , մատամ քի կիւնահ միւմքին տիր , էօյլէ իսէ կիւնահ պիզգարուր մէվճուա օլմալը տըր տէյու իսթինիթամ էտիյօրլար : Պու տույղու անլէրի իւմիտտիզ վէ սինիրսիզ գըլըյօր : Իղվայա գարըր գօյտուգլարընտա , վէ շէրիր տույղուլար իլէ շէքիշտիլէրինտէ , հէր հալտէ եէնիլէճէյիզ մէմուլիյլէ ճէնրլէյիօրլար , վէ պու մէմուլ անլէրի պիթթապի՛ մաղլուպիյէթ է կէօթիւրիւյօր :

Պէր՛աքս , ճան Բապպ Յիսուսա քեա-

միլէն թէսլիմ՝ օլտըղընտա , նէ՛ 'աղիմ թէ-
պէատիւլ վազը՝ օլուր : Գրիստոսա ի՛ թի-
մասս վէ իլթիճա էթմէք սայէսինտէ հա-
գիւգաթէն խելաս . քէսպ էտիյօրուզ , վէ տէ-
րունտէ գօրգու զանիլ օլուպ , անըն եէրինի
իւմիտ զապթ էտիյօր : Կիւնահա գարչը
միւճահէտէ էտէն պիզ . քէնտիմիզ օլմայըպ ,
անճագ պիզտէ օլան Գրիստոս օլտըղընը խա-
թըրլատըղմըզ թագտիրտէ զալէպէ չալա-
ճաղըմըզա էմին օլարագ պու բունահնի միւ-
ճահէտէյէ կիտէրիզ : Եագընէն պիլիբիզ
. քի հէր չէյտէ «Պիզի սէվէնին վասիթա-
սըյէ պիլ . քիւլիյի զալիպ օլուրուզ» (Բօմ.
8. 37) : Գօրգունըն միւնտէֆի՛ օլմասը վէ
չէյթանա զալէպէ չալաճաղըմըզա էմին օլ-
մագըղըմըզ , էօմրիւմիւզտէն պիր սիյահ
պուլութը տէֆ՝ էտէր : Արթըպ սանիմա Ալ-
լահըն մուհապպէթինտէ եաչամագըղը վէ
Անըն սիմասընըն նուրույէ ըսընմագըղը
միւմքին գըլար :

3. Պիր պաչգա սէմէրէսի Սեղաւէք տիր :

Սէլամէթտէ օլմագ , Մուգատտէս Կօմ-
րիւն պէլի պիր սըֆէթի մախտուէսի
տիր : Սէլամէթ Խէլասքեարըն էն շիրին 'ա-
թիյէլէրինտէն պիրի տիր . Բէնտինին գալ-

մը օլան հէր ատէմէ վէրմէք իսթէտիյի
պիր 'աթիյէ տիր : «Սիզէ սէլամէթ պրա-
գըրըմ՝ սիզէ պէնիմ սէլամէթիմի վէրի-
րիմ» (Յուվհ. 14. 27) :

Լաքին նիչէ խրիսթիանլար սէլամէթ
պէրէքէթինէնանիլ տէյիլ տիրլէր : Էօմրլէրի
զայրի միւմինլէրին էօմրիւ կիպի էնտիչէ վէ
րահաթսըղըզ . իլէ սօլու տըր : «Ինտ Ուլլահ
սէլամէթէ» (Բօմ. 5. 1) մայիք տիրլէր . ամմա
«Ալլահըն սէլամէթինէ» (Փիլիպ. 4. 7) հիչ
մայիք տէյիլ տիրլէր : Եիւքլէրի ալթընտա ա՛հ
չէքէրլէր , վէ էնտիչէլէր իչինտէ միւզթա-
րիպ օլուրլար , վէ տիւնեա տախի՛ «Իմ-
տի պու նէ՞ ճինս տին , վէ Գրիստոս նէ՞
կէօնա պիր Խէլասքեար իմիչ» տէյիւ միւ-
թէհայյիր օլուր : Իչպու ըահաթսըղըղըն
վէ սէլամէթսիզիյին սէպէպի , ճիւմլէ թա-
րիզլէրինի Բապպա թէսլիմ էթմիչ օլմա-
մալարը տըր . ճիւմլէ էնտիչէլէրինի Անըն
իւզէրինէ պրագմըչ տէյիլ տիրլէր (1 Պետ.
5. 7) : Զիրա քեամիլ թէսլիմիյէթ վէ թէ-
վէքիւլ իլէ Բապպա սըղընան ճանտա ըր-
մագ կիպի տէրին պիր սէլամէթ , հէր 'ա-
գըլտան 'ալի օլան սէլամէթ (Փիլիպ. 4. 7)
մութլագա վազը՝ օլաճագ տըր :

Հէր հալտէ պէօյէ օլաճաղը պէտինհի տիր : Զիրա էնտիչէմիղի Բապպա պրազ-տըղըմըղ թագտիրտէ , պիղ քէնտիմիղ էնտիչէտէն դուրթուլուրուղ : Քեամիլէն թէսլիւմ օրմուշ ճանա Ալլահ տէլալէթ էտէր : Կէօղիւմիղիւ Բապպա տիքտիյիմիղտէ , Անըն կէօղիւ իւղէրիմիղտէ օլարագ պիղի իրչաս էտէճէր տիր (Մէզ. 32. 8) : Ալլահըն 'իղլէթինի արայան ճանա Ալլահըն իրատէթի աչիքեար օլուր : Ալլահըն իրատէթինի թանըյըպ իճրա էթմէք՝ սէլամէթէ նաիլ օլմանըն շարթը տըր (Ես. 48. 18) : Թարիգլէրիմիղի Բապպա ըամարլատըղըմըղտա , միւսթագպէլ հագգընտա տախի էնտիչէ էթմէքտէն աղատ օլուրուղ , վէ «կիւն պէ կիւն» եաշամագ նէ օլտըղընը էօյրէնիրիղ : Զօճուգլուղ էյամընա 'ալտէթ էթմիշ օլուրուղ . միւսթագպէլ վէ միււքին օլան շէյէր հագգընտա էնտիչէ էթմէյիղ . հէր շէյի Փէտէրիմիղին էլինէ թէսլիւմ էթմիշ օլուրուղ :

«Նատիպիւմ եէտինտէ ,
 Նէտէն գօրգընն պաշըմ .
 Փէտէր էլի հագգընը եէրտէ ,
 Տէօքէր մի կէօղ եաշըմ :»

4. Տէօրտիւնճիւ սէմէրէ՝ Սիւրուր տըր :
 Հէր միւմին զայրի միւմինին թանըմատըղը պիր սիւրուրա մալիք տիր : Մաղֆէրէթ մէսէրրէթի սէմանըն մէսէրրէթինին պիր նիւմունէսի տիր : Քեամիլ թախսիս ի նէֆս եէնի պիր սիւրուր զամմ էտէր : Նիչէ միւմինը պու սիւրուրտան մահրում տըրլար , վէ Բապպըն գալմընըն տէրունինտէ սիւրուրուն Ֆըգաանը Ինճիլին զաֆէրեապ օլմասընա մանի՝ օլան պիր խուսուս տըր : Էկէր պիղիւմ սիւմալըղտա գանա՝աթ վէ սիւրիւր կէօրիւնմէզսէ , Քրիստոս ատէմի գանի՝ վէ մէսրուր գըլար օլտըղընա տիւնեա նասըլինանըն :

Քրիստոստա մէսրուր օլմագ՝ Քրիստոսա պիւքիւլլիյէ թէսլիւմ օլմագլըղըն սէմէրէսի տիր : Թախսիս ի նէֆս սա՝աթընտա ճանտա սիւրուր տալիասը գապարըր : Պու «թա՝րիֆէ կէլմէզ վէ մու՝ազգէզ» պիր մէսէրրէթ» տիր (1 Պետ. 1. 9) : Ճանը տօլտուրան , ճանը տօյուրան , ճանը զապթ էտէն , վէ Ալլահ կիպի էպէտի օլան պիր սիւրուր տըր : Պու սիւրուր քէտէրի իխրաճ էթմէզ , ամամ քէտէրտէն տէրին տիր , վէ քէտէրի զապթ ու իտարէ էտէր : Պիղլաթ Քրիս-

տասըն թաշտըզը մեսերրէթ տիր : Վէ պիզ Անտէ գալտըզմըզ թագտիրտէ , Անըն մե- սերրէթի պիզտէ գալըր վէ պիզիմ մեսեր- րէթիմիզ միւքէմմէլ օլուր (Յուլճ. 15. 11) :

Յ. Էն պէլլի սէմէրէ՝ Բապպ Յիսուար Եհնի պիր թարգսա թանըռնագ սրո :

Էն զիգըլմէթ՝ աթիյէ պու տըր , վէ ախէր ճիւմէ պէրէքէթլէր պունտա միւնտերիճ տիր : Յիսուսա պիլ քիւլլիյէ թէպիմ օլուպ , Անա քեամիլէն ի՛ թիմատ էթմէյէ պաչատը- զըմըզտա , Օ պիզիմ նազարըմըզտա թէպէտ- տիւլի հիյէթ էտէր , ճէլալ կիյինիր : Քը- րիստոս՝ թէպիմ օլան գալպին իչիննէ կիրէր (Վահ. 3. 20) : Գափու աչըլըր , վէ Խէլաս- քեար կիրէր : Վէ Օ կիրտիքտէ՝ ճէլալը ճանըն իւզէրինէ՝ աքս էտէր , վէ Յիսուսը պու թարգտա կէօրիւպ թանըմագ թէճրի- պէի բուհանիյէմիզ տա՛իրէսինտէ ինգըլապ հասըլ էտէր :

(ա) Անա ինանըռնըզ Քէվգ էլ 'ասէ գալիյէնի : Անըն Ալահ օլտըզընը թանը- րըզ : Բուհ իւլ Գուտս Անը պիզէ Ալահ տէ- յիւ քէշֆ էտէր , վէ պիզ Անըն հուզու- րունա գափանըպ Անա սէճտէ գըլարըզ : Անըն գատիրի մութլագ իտիյինի պիլմէք

պիզէ քէյֆ վէրիր , վէ գուտուս օլան զաթը մահաուտ տէյու թանըմագտան ֆա- րիզ օլուրուզ : Պիզտէ զիյատէսիլլէ իչէ- մէյէ գատիր օլտըզընա ինանմամըզ հասէ- պիլլէ , իչէմէսի իչինն Անա զիյատէ միւն- թագիր օլուրուզ : Կիւնահտան խէլաս օլ- մագ , լութֆտա պէօյիւմէք , խըտմէթտէ միւսմիր օլմագ , — պու շէյլէրի ագտէմճէ իմքեանսըզ կիպի կէօզէտիր իքէն , շիմտի գալիէն մէմուլ էտէրիզ : —

(բ) Անա մուհարպպէթիմիզ Քէվգ էլ 'ասէ թէգաչէիս էսէր : Բուհ իւլ Գուտս թէպիմ օլմուշ ճանտա Քրիստոսը թագիզ էտէր : Վէ 'այնի Բուհ իւլ Գուտս վասի- թասըլա Ալահըն մուհապպէթի գալպիմի- զէ տէօրիւլիւր (Բուհ. 5. 5) : Անըն մուհապ- պէթի պիզիմ մուհապպէթիմիզի թութուշ- տուրուր վէ եհնի պիր շիտտէթ իլէ 'ալէվ- րիզ գըլար : Բապպըն պիլկիսինտէ պէօյիւ- տիւքճէ լութֆտա տախի նէշվ ու նէմա պուլուրուզ : Ալահըն պիզէ օլան մուհապ- պէթինի հիսս էթմէքտէ պէօյիւտիւլիւմիւզ նիսպէթտէ պիզիմ Ալահ օլան մուհապ- պէթիմիզ տախի արթար : Թէպիմի նէֆու էթմիլ օլան քիմսէյէ Բուհ իւլ գուտս՝

Քրիստոսըն մուհապպէթինի եէնի պիր թարզտա քէշֆ էթմէսիյլէ, օլ գալպտէ տախի Քրիստոսա տօղրու եէնի պիր 'աշգ գայնար :

«Ահ, պու 'աշգ պէտէլինէ,

'Աշգ տօղսուն պու գալպխմտէ,

նէ քէրիմ տօսթըմսըն սէն,

Ունութմամ պէն էպէտէն»

(դ) Այրահըն ֆէրանընս սօղրու պիր եէնի իշքիհա ուշանըր : Քրիստոսը զիյատէ զիգըյմէթ կէօսթէրէն հէր շէյ Քիթապը Մուգատտէսի տախի զիյատէ գըյմէթլի գըլար : Քրիստոսուն ճէլալընը զիյատէ կէօրտիւքճէ, Անը թէմամէն թանըմաղա զիյատէ հասրէթ շէքէրիզ, վէ Անը պիզէ քէշֆ էտէն քէլամա զիյատէ իշթիհա իլէ նաղար գըլարըզ : Բապպա նէ գատար զիյատէ սէճտէ գըլար իսէք, Անըն՝ քէլամտան կէլէն սէսինէ տախի օլգատար հիւրմէթիմիզ արթար : Մուգատտէս 'էօմրտէ պագի գալմանըն շարթլարընտան պիրի՝ Ալլահըն Քէլամընը սըգ սըգ վէ ճիտտէն մէշգ էթմէք օլտըղընտա շիւպհէ եօգ տըր :

(դ) Տու'ասան թէշէգգիւզ էրմեխ վագը'օրուր : Ալլահըն սէօյլէտիյինի իշթմէք պի-

զէ քէյֆ վէրտիյի միսիլու, Ալլահա սէօյլէմէք տախի քէյֆ վէրըր : Մուգատտէս 'էօմր տու'ա էօմրիւ տիր : Տու'ա միւշարէքէթ տէմէք տիր : Բապպ Յիսուս պիզիմ՝ նաղարըմըզտա ճէլիլ կէօրիւնտիւլիւնտէ, տու'ա տախի պիզէ եէնի պիր սէֆա օլուր, վէ Անըն իլէ միւշարէքէթ էթմէյէ հասրէթիմիզ արթար :

(ե) Այրահըն գալմընս սօղրու եէնի պիր մուհապպէթ ուշանըր : «Հէր քիմ քի Յիսուսուն Քրիստոս իտիյինէ ինանըր իսէ, Ալլահտան տօղմուշտըր, վէ հէր քիմ քի թէվլիտ էտէնի սէվէրսէ, Անտէն թէվլիտ օլունանը տախի սէվէր» (1 Յովհ. Յ. 1) : Յովհաննէս Առաքեալ՝ թէճրիպէսիյլէ պէօյլէ օլտըղընը պուլտու . պիզ տախի պէօյլէ օլտըղընը պուլուրուզ : Բէիսիմիզ օլան Քրիստոսա եագլաշտըղըմըզ նիսպէթտէ եէկտիկէրիմիզ տախի եագլաշտըրըզ : Յիսուսը շէտիտէն սէվմէք՝ Բապպըն գալմընը շէտիտէն սէվմէքլիյի՝ թէվլիտ էտէր :

(զ) Էն 'ալասը՝ Քրիստոսըն պիզսէ սաֆիև օյսըղընը սապըգա հիսս էքսիյիմիզսէն սէրիև պիր քարգսա հիսս էսէրիզ, վէ պու իթթիլա՛ը տէրունի 'ալէտտէվամ տէ-

րինյէջիր վէ միւհքէմէնիր : Հուզուրը իլահիյի հիսս էթմէքլէք թախսիս ի նէֆս էթմէմիշ օլան գալպտէ դա'իֆ վէ տէվամարզ պիր տույղու իքէն , թէսլիմ' օլմուշ օլան գալպտէ տէվամը վէ հպրիմ' օլան հիսս օլուր : Նիչէ 'էօմրլէրին զա'իֆ վէ տէվամարզ օլմասընըն սէպէպի Ալլահըն հուզուրունա տէվամը վէ տէրին թարզտա միւթթալի' օլմամալարը տըր : Թէճրիպէ ի բուհանիյէլէրի եուֆգա տըր , չիւնքի տէրունլէրինտէ Ալլահա աղ մալիք տիրլէր : Ճիւմլէ թէֆէքքիւրլէրինտէ Ալլահ մէվճուտ տէմիլ տիր : Ալլահը խաթրա կէթիրմէք՝ անլէր իչիւն խուսուսի պիր ճէհտ թալէպ էտէն պիր ֆի'իլ տիր : «Ֆէրաղաթ էթմէյերէք տու'ա» էթմէղլէր : Քրիստոստա գալմաղլար : Իղվա կէլաիյինտէ անլէրի գալմտան տիշարըտա ըասթ կէթիրիր վէ պիթթապի անլէրի մաղուպ գըլար : Ամմա գալպ Բապպ Յիսուսա թէսլիմ' օլմուշ իսէ, Քրիստոս անըն եանընտա թէմէքքիւն էտէր (Յովհ. 14. 23) : Օլ զէման՝ պիղ քէնտի մէվճուտիյէթիմիղի հիսս էթտիյիմիղ միտիլու , Բապպըն հուզուրընը տախի հիսս էտէրիզ : «Անընլէ եաշարըզ վէ հարաքէթ

էտէրիզ վէ մէվճուտ իզ» : Վէ էօմրիւմիւզ տէվամ էթտիքճէ Անըն հուզուրընըն շուհիսսի տէրինլէնմէքտէ օլուր : 'էօմրիւմիւզիւն մէրքէզինտէ Քէնտիսի ճալիս տիր , վէ հէր շէյի Անա թապի' գըլմագ վէ հէր միւհթամ օլարըլմըզ զէմանտէ Անըն եարտըմընա սըղընմագ պիղէ թապի'աթ հիւքմինէ կէլէր : Ինսանի հայաթ վէ իլահի հայաթ , զանն էտէրսին եէք վիւճուտ օլուր , վէ պիղիմ' հայաթըմըզ թագտիս օլունուր : Ալլահ իլէ եիւրիւրիւզ , Քրիստոստա գալըրըզ . Ալլահըն մուհապպէթինտէ եաշարըզ՝ «Քրիստոս իլէ պէրապէր սալպ օլունտում . վէ արթըզ պէն եաշամայօրում , անճագ Քրիստոս պէնտէ եաշայօր . շիմտի իսէ թէնտէ եաշատըգճա պէնի սէվէն վէ Քէնտիսինի պէնիմ' իչիւն թէսլիմ' էտէն Իպն Ուլլահա օլան իմանլէ եաշարըն» (Գաղ. 2. 20) : Էյ տօսթում , թէսլիմիյէթ ֆի'լինին վէ թէվէ.քիւլ վաղ'իյէթինին միւնթիճ օլարըլ Մուգատտէս 'էօմր իլթէ պու տըր : Ղալէպէ 'էօմրիւ , Իթմինանը գալպ 'էօմրիւ , Սէլամէթ 'էօմրիւ , Սիւրուր 'էօմրիւ , Անտէ Բապպ Յիսուսըն թա'ղիզ օլունտըլը 'էօմր , Քրիստոս իլէ տէվամը միւշարէքէթ 'էօմ

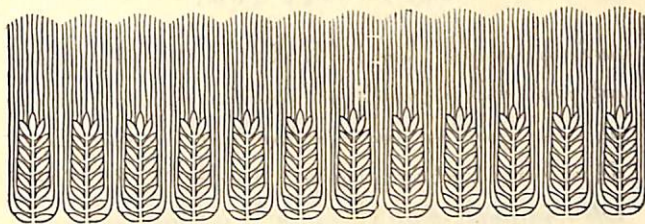

րիւ : Ալլահըն սէնի տա՛վէթ էթաիյի Կօմր
 պու տըր : Տա՛վէթի գապուլ էթմի՛շմիսին :
 Մուգաստէս Կօմր եաշմ՛յօրմըսըն : Պիւքիււ-
 լիյէ Բապպըն օլմո՛ւշմըսըն : Շու պէյթի
 վիճտանէն թէրէննիւմ էաէպիլի՛րմիսին :

«Յաշար իսէմ Գրիստոս իչիւն ,
 էօլմէք իսէ քեար տըր պիւթիւն .

Փէտա օլսուն Սանա ճանըմ ,
 Բապպըմ Խէլապրեարըմ :

Յաշարըմ պէն սէնին իչիւն ,
 Չիւն Սէն էօլաիւն պէնիւմ իչիւն .
 էօլիւրիւմ հէմ Կազըն իչիւն :
 Բապպըմ Խէլապրեարըմ :

Պ Ա Պ Ե .

ՃՕՇՂՈՒՆ ՆԱՅԱԹ

«Հէր քիմ քի պանա իման էստու
 ... պաքնընսան քիրի սու ըմսագ-
 լարը ներեան էսէնէք քիր :»

Յովն. 7. 38 :

«Լաքին իւզերիցիզէ Բուհ իւլ
 Գուսս կէշիյիցէ քէսպի գուսրէք
 էսէնէքսիցիզ :» Աւսպ. 1. 8 :

ԷՅԵՆՏԻՄԻՉ տէյօր քի՝ «էկէր պիր
 քիմսէ սուտան վէ Բուհտան տօղմազ-
 սա , Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ կիրէմէզ»
 (Յովհ. 3. 5) : Թէքրար տէյօր՝ «Հէր քիմ
 պէնիւմ քէնսիսինէ վէրէճէյիմ սուտան ի-
 չերսէ , իլ էլ էպէտ սուսամազ : Ամմա անա
 վէրէճէյիմ սու անըն տէրունինստէ էպէտի
 հայաթ իչիւն գայնայան սու փունարը օ-

լաճագ սըր» (Յովհ. 4. 14) : Վէ թէքրար տէյօր՝ «Հէր քիմ քի պանա իման էտէրսէ . . . պաթնընտան տիրի սու ըրմագլարը ճէրէեան էտէճէք տիր» (Յովհ. 7. 8) : Իմ տի հայաթ վար, զանի եախօտ սօյրուն հայաթ վար, վէ ճօշուն հայաթ վար : Ալլահ հայաթ ը բուհանիյէ վէրաիյինտէ, անըն սօյրուն հայաթա թէհապիլիւլ էթմէսինի վէ սօյրուն հայաթըն տախի ճօշուն հայաթա թէհապիլիւլ էթմէսինի արզու էտէր :

Ճօշուն օլմագլըգ Մուգատտէս 'Էօմրին պիր զարուրի սըֆէթի տիր : Գուտսիյէթ պիզղարուր ֆէտա ի նէֆս էթմէքլիյի ֆարզ էտէր . վէրմէք իսթէյէն պիր հալ ը բուհանի տիր : Քրիստոս մուգատտէս օլտուղու միսիլու պիզ տախի մուգատտէս օլտուղումուղտա, վէրմէք ալմագտան զիյատէ միւպարէք օլտուղունու հիսս էտէրիզ : Թախսիս ի նէֆս էթմիշ օլան միւմին՝ խէլաս օլմուշ իտիյինտէն սօլայը մէսուր օլուր : Խէլասքեարտան վէ Անըն միւքէմմէլ խէլասընտան սօլայը իֆթիլսար էտէր . ամմա խըղմէթ էթմէք իւզրէ խէլաս պուլմուշ իտիյինի տախի ունութմագ : Պաշ-

գալարըն միւպարէք օլմասընա տա'իր թաշտըլը արզու՝ քէնսիսինին կէօնէնտիյի տէրունի պէրէքէթին տէրէճէսինի թա'եին էտէր : Ալլահըն մուհապպէթինի պաշգալարա թանըթմագ պապընտա խահիշի իսպաթ էտէր քի Ալլահըն մուհապպէթի քէնտինին գալպինէ տէգրիւլիւլ տիր : Չայ՝ օլմուշարըն խէլասը իչիւն ճէհա էթմէյէն քիչինին թախսիս ի նէֆս սախթէ օլուպ, մէսէրքէթ վէ սէլամէթի տախի եա հիշ եօգ սուր, եա տա փէք մուվագգաթ սըր : Հագիգաթէն թախսիս ի նէֆս էթմիշ օլան միւմինին տէրունին տէրունինտէ ճանլարըն բուհանի խէլասա կէլմէլէրի իչիւն տէրին պիր խահիշ ճօշար : Պաշգա կէօնէ օլմասը իմքեանսըլ սըր : Քրիստոս քէնսիսինէ էօյլէ սէվիլիւլիւ օլմուշ վէ անը օլ տէրէճէ պէրէքէթ իլէ սօլտուրմըլ սըր քի, պաշգալարըն տախի 'այնի պէրէքէթէ նա'իլ օլմասը իչիւն պիր հըրս, էվիլէթ, պիր ազըլ անը զապթ էտէր : Քրիստոսըն մուհապպէթի արթըգ նէֆս իչիւն եաշամասընը իմքեանսըլ գըլար : Շահիս օլմագա տա վէթ օլունտուղունու վէ Քրիստոս թարաֆընտան էլիլիք էթմէյէ իրսալ օլունտու-

ղունու պիլերէք Քրիստոս իշխան ճանլար
գազանմաղա հասրէթ չէքէր : Վէ պու հաս-
րէթ՝ զայ՝ օլանը արայըպ պուլմաղա կէլ-
միշ օլան Չաթ իլէ միւշարէքէթ էթմէսի-
նին սէմէրէսի տիր :

Ճան գազանմաղ իշինտէ մուվաֆֆազ
օլմագ իշին Րուհ իւլ Գուտսըն՝ աթիլէ-
սինէ միւհթաճ իզ : Է՛յ տօսթում, պէլքի
սէնին էօյրէնմէք կէրէք իտիլին խուսուս
պու տըր : Պէլքի հալըն շէօյէ տիր . ճան-
լար գազանմաղա շէտիտ արզուն վար ,
ամմա պու պապտէ եափտըղըն ճէհալէր
տա՛խմա հիչէ չըգարլար : Յիսուս հագգըն-
տա շունա պունա սէօյէրսին , ամմա սէօյ-
լէտիլին քիմսէլէրի իլզամ էտէճէք եէրինէ
իզզապ էտէրսին : Բուհանիճէ գօնուշուպ
կէօրիւշմէք մագսէտիլէ պիր խանէյէ կի-
տէրսին , լաքին սէն քէնտինի վէ տօսթլա-
ընը մահճուպ գըլարագ տէօնէրսին : Կի-
րակի Մէթթէպինտէ տէրս վէրիւրսին , ամմա
սընըֆըն մա՛մուր օլմագ : Վա՛ղ էթմէյէ
չալըչըրսըն , ամմա ճէմա՛աթըն տաղըլըր
եա ույուգլար : Վէ հէր եափապիլէճէյինի
եափմըլ իքէն պօշա չըգտըղընը կէօրմէքլէ
իւմիտսիլիլէ տիւշէրսին , վէ պարի պէն

պու իշտէն էլ չէքէյիմ, պէն բուհանի իշ
իլէմէյէ միւսթա՛խտ տէյիլ իմիշ իմ կիպի
թէֆէ.քըիւրլէրէ տալարսըն , վէ սէպէպինի
տէ անլամազսըն : Լաքին ազաճըգ միւթա-
լա՛ա էտէրսէն , մուվաֆֆազգիլէթսիլիլին
սէպէպինի պուլուրսուն : Սէպէպ շու տըր .
'էօմը տա՛իրէսինտէ եափտըղըն խաթայը
խըտմէթ տա՛իրէսինտէ տախի եափմըչսըն :
Թէճրիպէ ի բուհանիլէյէ մալիք օլմագ բու-
հանի իշ իլէմէյէ ատէմի միւսթա՛խտ գը-
լար գանըչընտա պուլունմուշսըն : Պու գա-
նըլ եանըլ տըր : Բուհանի իշտէ մուվաֆ-
ֆազ օլմագ իշին կէրմիլէթտէն վէ զայ-
րէթտէն ֆազլա պիր շէյ լաղըմ տըր :
Էկէր Ալլահըն իշինի իլէմէք իաթէյօր
իսէք անը իլէմէյէ միւսթա՛խտ օլմալը
իզ , Բուհ իւլ Գուտս վասըթասըլլէ
թէհիլէ վէ թէճհիզ էտիլիլ օլմալը իզ :
«Գուտրէթլէ տէյիլ վէ գուվիլէթլէ տէյիլ ,
անճագ պէնիմ Բուհուլա տէյիլ Բապպ
իւլ ճիւնուտ պույուրուր» (Չաք. 4. 6) :

Բապպըմըղըն միտալընա պագ . Յիսուս
սօղուշունտան մուգատտէս , լէքէսիզ վէ
Բուհ իւլ Գուտս իլէ սօլու պիր Չաթ իտի :
Հէր տագիգէ Անըն 'էօմրիւ Փէտէրին՝ ին-

տինստէ մագպուլ իտի : Երինէ տէ Նազարէ-
թին սիւքիւնէթինի իխլալ էտիպ մէլէքիւթ
Ուլլահը թէպչիր էթմէզտէն Բուհ իւլ Գուտս
իլէ վաֆթիզ օլունար , վէ պու եօլ իլէ
մէմուրիյէթ ի 'ալէնիյէսի էչիւն հազըրլան-
տը : Յորգանանըն սուլարընա կիրտի , վէ
սուտան չըգար իքէն՝ սէմավաթ աչըրսը վէ
Բուհ Ուլլահ կէօյէրճին շէրլինտէ նազիլ օ-
լուպ , Անըն իւզէրինտէ գարարլաշտը : Վէ
օլ զէման Յիսուս Բուհըն գուվլէթիյէ իշ-
լէմէյէ պաչատը :

Առաքեալարա պագ : Անլէր Ալլահ ա-
տէմլէրի օլուպ , չօգտան պէրու Յիսուս իլէ
րէֆագաթտա օլմուչար իտի : Անըն էօլ-
տիւլիւնիւ կէօրմիւլլէր իտի . գըյամընտան
սօնրա Անը կէօրմիւլլէր իտի , վէ Անըն շա-
հիտլէրի օլմաղա տա'վէթ օլունմուչար ի-
տի . Լաքին Յիսուս հագգընտա մա'լիւմաթ-
լարը , Յիսուս իլէ րէֆագաթլարը վէ թէճ-
րիպէ ի բուհանիյէլէրի Անը թէպչիր էթմէք
իչինէ քեաֆի օլմամըլ իտի : Բապպ անլէրէ
«Իւզէրինիզէ Բուհ իւլ Գուտս կէլտիյինտէ
քէսպի գուտրէթ էտէճէքսինիզ» (Ա'մալ .
1. 8) տէմիշ իտի . վէ օլ գուվլէթի ալ-
մագսըզըն վա'զ էթմէմէլէրինի էմը էթմիշ

իտի : «Սիզ իսէ եօգարըտան գուվլէթլէ
կիյտիրիլինճէյէ տէկին Երուսաղէմ՝ շէհրին-
տէ իգամէթ էտինիզ» (Ղուկ . 24. 49) :
Բուհ իւլ Գուտսուն գուվլէթիւտէն զայրի
պիր գուվլէթլէ իլլէմէքտէն իսէ հիշ իլլէ-
մէմէք տահա խայրը օլաճաղընը Բապպ
պիլիր իտի : Պինա'էն 'ալէյ՝ Առաքեալար
պէքլէտիլէր : Վէ նէթիճէ նէ՞ օլտու : «Վէ
Պէնտէկոստէ կիւնիւ կէլտիքտէ , ճիւմլէսի
պիլ իթթիֆագ պիր եէրտէ հազըր օլտըգ-
լարը հալտէ , անսըզըն սէմատան շիտտէթլէ
էսէն ըիւզկեար սէսի կիպի պիր սէտա կէ-
լիպ՝ օթուրտուգլարը խանէյի պիւթիւն
սօլտուրտու : Վէ աթէշ տիլլէրի կիպի
թագսիմ օլունմուշ տիլլէր անլէրէ զահիր
օլուպ , հէր պիրինին իւզէրինէ գօնմասըյլէ ,
ճիւմլէսի Բուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլա-
րագ , Բուհուն քէնտիլէրինէ նութգ էթ-
տիրտիյինէ կէօրէ ախէր լիսանլար թէքէլ-
լիւմ էթմէյէ պաչատըլար» (Ա'մալ . 2. 1-4) :
Պու Բուհուն գուվլէթիլլէ Պետրոս վա'զ
էթտի , վէ պիր կիւնտէ իւշ պին քիժի
Բապպա տէօնտիւ :

Իմտի աչիքեար տըր քի Յիսուս իչիւն
իլլէմէք գուվլէթի , Յիսուս իչիւն ճանլար

գազանմազ գուլվէթի Ռուհ իւլ Գուտարն
'աթիյեսի իլէ կէլիւր : Հէր քիմին իւզէրինէ
Ռուհ իւլ Գուտս տէօրիւլիւր իսէ , օլ քիմնէ
ճօշղուն հայաթա մալիք օլուր : Ռուհըն պու
'աթիյեսինէ նա'իլ օլան քիմնէնին պաթ-
նընտան տիրի սու ըրմագլարը ճէրէեան
էտէր : Սէն տախի , տօսթուս , մուվաֆիադ
ճան ալճըսը օլմագ իսթէրսէն , Ռուհ իւլ
Գուտս իլէ տօլմալըսըն :

Ռուհուն պու 'աթիյեսի քեմսիս ի գաշպ
'ամէլինտէն ֆարգլը տըր : Գալպի թէճտիտ
էտէն Ռուհ վէ սէմատան գուլվէթ վէրէն
Ռուհ 'այնի ըուհ իսէ տէ , պու իքի ֆի'իլէր
իքի ֆարգլը շէյ տիր : Թէճտիտ ի գալպ
ըուհանի 'էօմրիւն սէպալվէթինտէ վագը'
օլուր . Ռուհ իւլ Գուտարն տօլղունլուղունա
մալիք օլմագ իսէ ըուհանի 'էօմրիւն քէ-
մալ չաղընտա վագը' օլուր :

Պու 'աթիյէ քէզալիք , Ռուհ իւլ Գուտ-
տուն հէր միւ'մինին 'էօմրիւնսէ 'աշեսսէ-
վիյէ հագրօր օլմասրնեսան ֆարգլը պիր շէյ
տիր : Հէր միւ'մին Ռուհ իւլ Գուտսա մա-
լիք տիր : «Էկէր պիր քիմնէտէ Գրիստոսուն
Ռուհու եօգ իսէ , օլ քիմնէ Անըն տէյիլ
տիր» (Րօմ . 8 . 9) : Թէվպէ էթտիլիմիլ

անտէ Ռուհ իւլ Գուտսու ալըրըզ : Ռուհանի
հայաթըն տէվլամ էտէպիլմէսի' Ռուհուն
պիզտէ հագրօր օլմասընտան նէշէթ էտէր :
Վէ լաքին ճիւմլէ միւ'մինլէր Ռուհտան տօղ-
մուչլար իսէ տէ , ճիւմլէ միւ'մինլէր Ռուհ
իլէ տօլմամը տըրլար , վէ մուհագգագ
տըր քի ճիւմլէ միւ'մինլէր «եօգարըտան
գուլվէթ իլէ» կիյտիրիլմէմիշ տիրէր : Նի-
չէլէրին 'էօմրիւ տօլղուն տէյիլ , թաշղըն
հիշ տէյիլ տիր : Պէօյլէլէր Ալլահըն արզու
էթտիլի հալա կէլէպիլմէլէրի իչիւն Ռուհ
իւլ Գուտսը եէնի պիր մա'նատա տախի
ալմալը տըրլար : Պէօյլէլէր Ալլահ իչիւն
տօղրու ըուհ իլէ իչէյէ պիլմէսին տէյու
Ռուհ իւլ Գուտս անլէրէ չիմտիյէտէք պիլ-
տիրլէրինտէն ֆարգլը պիր մա'նատա կէլ-
մէլի վէ անլէրին տէրունինտէ եէնի պիր
իլ եափմալը տըր :

Ռուհ իւլ Գուտսուն պու 'աթիյեսինի
ալմագ միւ'մինին թէճրիպէ ի ըուհանիյէ-
սինտէ խուսուսի պիր պիտայէթ նօգթասը
տըր , Պէնտէկոստէ թէճրիպէսի տիր : Իլք
Պէնտէկոստէ Առաքեալարըն 'էօմրիւնտէ
նէ մէվգը' թութար իսէ , Ռուհ իւլ Գուտս
իլէ տօլմագ տախի պու կիւն միւ'մինլէրին

'էօմրիւնտէ 'այնի մէվգը'ի թութար : Պու վագը'ա Րուհ իւլ Գուտսըն թախտիս ի նէֆա էթմիշ օլան միւմինին 'էօմրիւնէ տօղղուն լուգ վէ գուվէթ իլէ կիրմէսի տիր : Ալլահ իչիւն մուվաֆֆագ իշճի օլմագ իսթէր ի սէք , Րուհ իւլ Գուտսա պու մա'նատա տախի մալիք օլմայը իզ :

Խըտմէթ 'էօմրիւնէ մալիք օլմագ իւզըրէ , Րուհ իւլ Գուտսու գապուլ էթմէքլի յին նէթիճէլէրի 'ագիմ' տիր : Հէր շէյի թէպտիլ էտէր , խրիսթիյան խըտմէթիմիզ տէ ինգըլպա հասըլ էտէր :

1. Քրիստոս քարաճրնեան շեհասէք եքմեֆսէ եեևի պիր մեսարէք վերիր :

Րուհ իւլ Գուտս իլէ տօլտուղումուզ թագտիրտէ , «կէօրիւպ իչիթտիլիմիզ շէյլէրի սէօյլէմէմէյէ զայր ի միւգթէտիր» օլուրուզ ('Ամալ. 4. 20) : Երեմիա Ալլահըն քէնտինի տա'վէթ էթտիլի օլ էն շէթին խըտմէթէ միւսթա'իտ պուլունմագ իւզրէ , պու 'աթիլյէյէ նա'իլ օլտուղունտա , Ալլահըն քէլամը անըն գալպինտէ եանար , վէ քէմիքլէրի իչինտէ գափանմըչ պիր աթէշ կիպի օլտու , թէհամմիւլ էթմէքտէն եօրուլտու , արթըգ էտէմէտի (Երեմ. 20. 9) :

Պետրոս պու 'աթիլյէյէ նա'իլ օլտուղունտա , պիր խըտմէթքեար գըզըն հիճվինտէն տիթըրէյէն քիմսէ Սանհետրին Մէճլիսինէ մուգալէմէթ էթմէք ճէսարէթինէ սահիպ օլտու : Պօղոս պու 'աթիլյէյէ նա'իլ օլտուղունտա , Ալլահըն 'ինայէթինին խտարէսինին քէնտիսինէ հէվալէ օլունմուշ իտիլինի հիսս էտէրէք (Եփես. 3. 2) , «Պէն մէճպուրիլէթ ալթընտա իմ , պէլի , էկէր պէշարէթի վա'ղ էթմէղսէմ , վա'յ պանա» (1 Կորն. 9. 16) տէյիւ նիտա էթտի : Նիչէ խրիսթիյանլարըն միւհթամ օլտուղու շէյ' հէման պու ճէսարէթ տիր : Պէլքի սէնին տախի ինթիյաճըն հէման պու տըր : Քրիստոս հագըրնտա շէհատէթ էթմէք իսթէրսին . էվտէ , թիճարէթ օտասընտա , տիւքքեանտա , ֆապրիգատա , չրմէնտըֆէրտէ , սօգագտա , հէր եէրտէ շէհատէթ էթմէք իսթէրսին , ամմա գօրգարսըն , ախէրլէրին հիճվ ու իսթիհգասընա հէտէֆ օլմագտան սագընըրսըն : Իմտի զիյատէ ճէսարէթէ մալիք օլմագ արզու էտէրսէ , է'յ տօսթըմ , շիմտի անա մալիք օլապիլիրսին : Սէնի Րուհու իլէ տօլտուրմասընը Ալլահտան նիյազ էյլէ , վէ արթըգ հիշ պիր շէյ սէնի գօրգուտա :

մազ : 0 զէման Ալլահընը քէլամընը ճէսա-
րէթ իլէ սէօյլէյէճէքսին (Ա՛մալ. 4. 31) :

2. Քրիստոս հազգընտա շէհատէթ էթ-
մէք խուսուսունտա եհնի պիր հիփմէթ ին-
սան էտէր :

Առաքեալարըն ճէսարէթի գատար տա-
խի անլէրին հիքմէթի տիգգաթա շայան
տըր : Անլէր քէլամը շէօյլէ սէօյլէտիլէր քի
կերէք եհնուտիլէր վէ կերէք եունանիլէր-
տէն պիր չօգ խալգ իմանա կէլտի (Ա՛մալ.
14. 1) : Պու նէվ՛ հիքմէթէ նէ՛ գատար
միւհթամ իղ : Քրիստոսուն իշինի իհմալ էթ-
մէք նէ գատար մուղիրը իսէ , օլ իշի հիք-
մէթսիլ թարղտա իճրա էթմէք հէման օլ
գատար մուղիրը տիր : Բուհանի իշ ՛աղիմ՛
ֆէհմ թալէպ էտէր : Ատէմլէր արասընտա
մէլէքիւթ Ուլլահը պինա էթմէք էմրինտէն
նաղիք եա շէթին իշ եօգ տըր : Բուհանիճէ
պիգայտ վէ մէյուս օլանը թահրիք էթմէք ,
մա՛նէվիճէ զայ՛ օլմուշ օլանը արայըպ պուլ-
մազ , սափմըշ օլանը կերի ճէլպ էթմէք ,
պայըլմըշ օլանը իհեա էթմէք , շաշմըշ օլանը
իրշատ էթմէք , միւքէտտէր օլանը թէսլիյէ
էթմէք . մէյուս պիր սէտա իլէ «Պու շէյլէրէ
քի՛մ միւսթա՛իտ տիր» (2 Կորն. 2. 15) տէյիւ

նիտա էթմէ : «Իսթի՛տատըմըզ Ալլահտան
տըր» (2 Կորն. 3. 5) : «Ալլահ սիզէ հէր
՛ինայէթի արթըրմաղա գատիր տիր , թա
քի հէր վազթտա հէր շէյտէ թամմ քի-
ֆայէթինիլ օլուպ՛ հէր խայր ՛ամէլտէ ար-
թասընըզ» : (2 Կորն. 9. 8) Ալլահըն սանա
պույուրտուղու հէր շէյի Ալլահըն գուվ-
վէթի իլէ եափա պիլիրսին : Թէքրար տէ-
րիմ՛ , Խրիսթիյան իշինի սէն քէնաի գուվ-
վէթին իլէ իշլէմէքտէն իսէ հիշ իշլէմէ :
Ալլահըն Բուհու իլէ տօլմազ կերէք սին :
Լաքին պու՛ ուղուն վազըթ պէքլէմէյէ
մէճպուր օլաճագսըն տէմէք տէյիլ տիր :
Ալլահ սէնի բուհու իլէ շիմտի տօլտուրմա-
ղա իսթէքլի տիր :

3. Քրիստոս հազգընտա շէհատէթ էթ-
մէք էմրինտէ եհնի պիր ճաշիպլիփ իհ-
սան էտէր :

Ատէմ պու ՛աթիյէյէ նա՛իլ օլտուղուն-
տա ախէրլէրին տիգգաթընը ճէլպ էթմէք
գուվվէթինէ մալիք օլուր : Պու հալ Առա-
քեալարըն ՛էօմրիւնտէ վէ վա՛ղընտա դա-
յէթ աշիքեար տըր : Անլէր չօգլար թա-
րաֆընտան սէվիլէն (Ժողովրդական) քիմնէ-
լէր տէյիլ իտի . իհթիմալէն տիւնեատա

էն զիյատէ նէֆրէթ էտիլէն քիմսէլէր իւտիլէր : Վէ լաքին , ատէմլէր անլէրի սէվսին եա իքրան էթսին , անլէր Քրիստոս հազգընտա սէօյլէտիքլէրինտէ տիւնեա գուլազ վէրիւր իտի : Անլէրին միւսթէմի'ունու ազ օլսուն չօգ օլսուն , տա'իմա տիգգաթլէ տինլէյէն նէվ'տէն իտի : Մախֆի միւսասհէպէթլէրինտէ տախի 'այնի հալ միւշահէտէ օլունուր իտի : Լիտիյանըն քէյֆիյէթի իսպաթ էտիյօր քի Քէլամ Ուլլահ Րուհուն գուլվէթիյլէ սէօյլէնիլտիյի թագատիրտէ տիգգաթլը ճէլլ էտէր , վէ գալպէ իչլէր (Ա'մալ . 16. 4) : Էլեէվմ հալ եինէ պէօյլէ տիր : Էկէր Րուհ իւլ Գուսս իլէ մէմլու քիմսէլէր օլուր իտէք , կէրէք Վէսլի , Հուիթֆիլտ , Ֆիննի վէ Սիբրճըն միսիլու 'ազիմ իզտիհամլարա սէօյլէսէք , կէրէք սաքին քէօյլէրտէ քիւշիւք ճէմիյէթլէրտէ սէօյլէսէք , կէրէք Ֆէրալլէրէ սէօյլէսէք , քէլամլարըմըզ ատէմլէրին տիգգաթլընը ճէլլ վէ զապթ էտէն պիր գուլվէթէ մալիք օլաճազ տըր :

4. Քրիստոս հազգընտա շէհատէթ էթմէք իչինտէ եեևի պիր գուլվէթ իհսան էտէր Րուհուն գուլվէթիյլէ սէօյլէնիլլէն քէ-

լամլար՝ ատէմլէրի հէմ տինլէտիր հէմ տիւշիւնտիւրիւր : Րուհանի շէյլէրին սըհհէթ վէ էհէմմիյէթինի տէրք էթմէյէ աւտէմլէրի թէշլիգ էտէր : Պու գուլվէթլէ սէօյլէնիլլէն քէլամլարը տինլէյէն քիմսէլէրէ Ալլահ , կիւնահ էօլիւմ , վէ սօն հիւքմ սասհիհլիք օլուր : Գուլվէթլէ վա'ղ էտիլէն քէլամլ սըրֆ պէլազաթ ը քէլամասն թէֆրիգ էտէն խուսուս պու տըր : Խաթիպլին քէլամլարը գուլաղա տօգունուր , զիհնի ույանտըրըր , խայալը խօյանտըրըր , հիստիյաթը թէշլիգ էտէր , սօնրա զա'իլ օլուր վէ ունուտուրուր . ամմա Րուհ իւլ Գուսս իլէ մէմլու օլան վա'ըզըն քէլամլարը գալպէ իչլէր վէ օրատա եափըչըր գալըր : Խրիսթիյան իշճիլէր մապէյնինտէ օլան Ֆարգ հէման պու նօզթատա տըր : Իքի վա'ղ 'այնի կիւնտէ իրատ էտիլիւր : Ինսան մի'յարը իլէ էօլիւլատիւքտէ եէքտիկէրինէ միւշապլիհ տիր : Թա'լիմաթ ճիհէթի իլէ , լիսան ճիհէթի իլէ , ուսուլ ը իֆատէ ճիհէթիլլէ 'այնէն պիր տիր . ճէմա'աթ տախի 'այնի ճէմա'աթ : Եինէ տէ պու իքի վա'ըզըն պիրինտէն հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլմազ իքէն , տիկէրի ատէմլէրի ույանտըրըր վէ Քրիստոսա կէ-

Թիրիր : Իքի Կիրակի Մէքթէպի տէրօնի ալալըմ : Մատտէ , մահալ , սընֆ 'այնէն պիր . վէ լաքին պիրինճիսի տէրս սա'աթը պիթէր պիթմէզ ունուտուր , իքինճիսի իսէ կէնճ Ֆիքրէր իւզէրինէ հիշ սիլինմէյէն Թէսիրաթ հաք.ք էտէր : Եախօտ , իքի զի-յարէթ էսիլիր . հէր իքիսինտէտէ Յիսուս հագգընտա քէլամ , կէրմիյէթլի քէլամլար սէօյլէնիր : Լաքին պիրինտէն հիշ խայր չըզմազ , տիկերի վասիթասըյէ պիր ճան էօրլմտէն խէլաս օլուր : 'Աճէպա ֆարգ նէրէտէ տիր : Շուրատա տըր : Պիրինտէ իշճի Բուհ իւլ Գուտս իլէ տօլմուշ օլուպ , Անըն գուվլէթիլէ իշլէյօր . տիկերինտէ իսէ պէօյլէ տէյիլ տիր :

Իմտի , էյ սէվիլիլու տօթում , էկէր Մուգատտէս 'էօմրէ մէյլէտար 'էօմր գամմ էթմէք իսթէր իսէն , էկէր թախսիս ի'նէֆս վէ իմանըն սանա վէրտիյի տօլլուն հայաթըն՝ թաշգըն հայաթ օլմասընը արզու էտէր իսէն , Բուլ իւլ Գուտս իլէ տօլմալսըն :

'Ամէլի պիր սիւ'ալա ճէվապ վէրէրէք մէսէլէյի խիթամա էրտիրմէք իսթէրիզ , Եա'նի Բուհ իւլ Գուտսուն պու տօլլունըլու-զունա մալիք օլմանըն թարիզի նէ՞ տիր :

Ճիւմլէ բուհանի մէվհիպէլէր միսիլու Բուհ իւլ Գուտսըն տօլլունըլու տախի պա'զը մու'այյէն շարթլարա մէրպուլթ տըր . վէ նիշէ խրիսթիյանլարըն պու ինայէթէ մա-լիք օլմամասընըն պիրինճիք սէպէպի մէզքիւր շարթլարը իթմամ էթմէմիշ օլմալարը տըր :

1. Պիրինճի շարթ՝ իքա'աթ բուհու տըր :

Աուպեալարըն իսպար էթտիյի վէճհ իւզրէ , Ալլահ Բուհ իւլ Գուտսու քէնտինէ իթմաթ էտէնլէրէ վէրիր : (Ա'մալ . Յ . 32) Ալլահ՝ պիզ քէնտի իրատէթիմիզի իճրա էտէլիմ տէյու պիզի իլահի գուվլէթլէ հիշ աալա կիյինտիրմէզ : Իլահի գուվլէթ տա'ի-մա իլահի մագսէտին ճիհէթինտէ հարա-քէթ էտէր : Պու գուվլէթէ մալիք օլմա-նըն սըրրը՝ իլահի իրատէթին խաթթը իւ-զէրինտէ պուլունմազ տըր : Իմտի թախսիս ի'նէֆսիմիզ միւքէմմէլ օլմատըգճա , իրա-տէթիմիզ Ալլահա թէսլիմ էտիլմէտիքճէ , Յիսուս գալսլլէրիմիզտէ Բապպ սըֆէթիլէ թէթվիճ օլունմատըգճա , Բուհ իւլ Գուտսըն տօլլունըլուընու թալէպ էտէմէյիզ վէ անը գապուլ էտէմէյիզ :

2. Իքինճի շարթ՝ Ալլահը իզգէրլիմէթ արզուտա սըր :

Պու՛ աթիյէյէ թալիպ օլմագտա նիչէ-
 լէրին արզուսու՛ աթիյէ իլէ պիրլիքտէ գուվ-
 վէթէ, մուվաֆֆագիյէթէ, շէօհրէթէ նա՛իլ
 օլմագլըգ տըր : Ղարիպ աէյիլ տիր քի
 պէօյլէլէր պօշա չըգարլար, նա՛իլ օլա-
 մաղլար : Բուհ իւլ Գուտա պիզի թաճիլ
 էթմէք խթէմէզ : Անըն՝ ազիմ՝ իչի Գրիս-
 տոսու թաճիլ էթմէք տիր : Պինա՛էն՝ ալէյհ
 Ալլահ պիզիմ՝ Էօմրիւմիւղտէ էվիլէլ օլմա-
 տըգճա, պիլ քիւլլիյէն Անա թէպիմ՝ օլ-
 մատըգճա, նէֆատէն պիւս պիւթին խալի
 պուլունմատըգճա, Բուհ իլէ տօլմամըլ միւմ-
 քին աէյիլ տիր :

3. Իւչիւնճիւ շարթ՝ ինթիյաճըմըզա
 կէօրէ Անը անպէան թաշէպ էրնէիլէ գա-
 նի՛ օլմագ սրր :

Մուգատտէս Էօմրի եաշամագլըգ գուվ-
 վէթինէ մալիք օլմանըն շարթը՝ Բապպ Յի-
 սուսա՛ ալէտտէվամ իմանլէ մէրպութ օլմագ
 օլտուղու միսիլու, խըտմէթ էթմէք գուվ-
 վէթինէ մալիք օլմանըն շարթը տախի
 տախմա Բուհ իւլ Գուտա մէրպութ գալ-
 մագլըգ տըր : Ալլահ հէր խթէտիլխիլ
 զէման վէ մահալտէ գուլլանալըմ՝ աէյու
 պիր գուվիլէթ մախզէնի վէրմէք խթէմէզ :

Հէր քիմ քի Բապպըն իչինի իճրա էթմէք
 իւզրէ, Բապպըն գուվիլէթինի թաղէ թաղէ
 ալմագլըզա բազի իսէ, օլ քիմսէ Բուհուն
 գուվիլէթի իլէ իչլէմէք նէ օլտուղունու ան-
 լար :

Իչպու շարթլարը իթմամ էթմէք՝ պին-
 լէրճէ խրիթիյանլարըն՝ Էօմրիւնիւ էասսէն
 թաղէիր էտէճէք տիր : Էկէր սէնին՝ Էօմ-
 րիւնտէ պու շարթլար իթմամ՝ օլունուչ
 իսէ, Բու իւլ Գուտա իլէ տօլմագ հէր միւ-
 մինին միւպարէք իմթիյագը օլտուղունու
 խաթրընա կէթիր, վէ պու գուվիլէթէ Ալ-
 ահ իչիւն իչլէ : Էլպէթթէ Ալլահ գատիրի
 մութլագ օլմաը հասէպիլլէ, իչիմիզին միգ-
 տարընը, տախիլէսինի վէ նէվինի թաճին
 էթմէք Քէնաինին իչի տիր : Պիզիմ իչիմիլ
 իսէ, Բապպըմըզըն պիզէ կէօսթէրէճէյի իչի
 իճրա էթմէք տիր : Ալլահըն պիզի տալէթ
 էթտիյի իչի իճրա էթմէք իւզրէ, Բուհ իւլ
 Գուտա իլէ տօլմագ իմթիյագընա մալիք իլ :
 Բուհ իւլ Գուտաուսու տօլղունլըլ անճագ պա-
 զը քիմսէլէրէ թագտիմ էտիլէն պիր պէ-
 րէրէթ տէյիլ տիր : Ալլահ պիր քէսէ հա-
 յաթ վէրաիլի թագտիրտսէ, անըն տօլղուն
 հայաթ, թաշըն հայաթ օլմասընը արզու

էտէր : Պայրամըն . ոօն վէ պէօյիւք կիւնիւնտէ՝ Յիսուս տուրուպ նիտա էտէրէք տէտի , «էկէր պիր քիմնէ սուսամըլ իտէ պանա կէլիպ իչսին : Հէր քիմ քի պանա իման էտէրսէ , պաթնընտան տիրի սու ըրմազըլը ճէրեան էտէճէք տիր : Պունը տախի Բէնտինէ իման էտէնլէրին ալաճագըլը Բունըն հագգընտա սէօյլէտի» (Յովհ. 7. 37-39) : Իմտի Խէլազբեարըն մէրամը ճիւմլէ միւմինլէրին Բուն իւլ Գուսսս իլէ տօլմալըլը սըր :

Փագաթ օլապիլիր քի , «էօյլէ իտէ , եա նիչիւն պէն Բուն իւլ Գուսսս իլէ տօլու տէյիլ իմ» տէյու սիւալ էտէրսին : Պէլքի սէպէպ պու շարթըլըլը իթմամ էթմէտիյին տիր : Պէլքի իթա'աթսըլ վէ նէֆսիէրէսթ պիր՞ էօմր եաշայօրսուն : Պէլքի Բուն իւլ Գուսսս իլէ տօլմագ իչիւն հիչ տու'ա էթմէմիչսին : Պէլքի Բուն հա միւնթաճ օլտուղունու հիչ հիս էթմէմիչսին , եախօս պու 'աթիյէ սէնին իչիւն օլմատըլը զաննընտա պուլունմուշտուն : Է՛յ սէվկիւլիւ տօսթում , պու պէրէքէթի ալմագա խահիչին վար իտէ , թալէպ էյլէ վէ ալաճագսըն : Սէմալի Փէսէրիմիզին պիզէ էն զի-

յատէ վէրմէք արգու էթտիյի պէրէքէթ Բուն իւլ Գուսսս տուր : «Սիզ քէօթիւ օլտուղունու հալտէ , էվատընըզա էյի 'աթիյէ վէրմէյի պիլիրսէնիզ , Սէմալի Փէտէր քէնտինտէն տիլէյէնլէրէ նէ դատար զիյատէ Բուն իւլ Գուսսսը վէրէճէք տիր» (Գուկ. 11. 13) : Եիմտի Անը ալմագ իւզրէ իման էյլէ . գըյամ էթմիչ օլան Բապալըն էլինտէն Անը գապուլ էյլէ : Ալլահըն սէնին իչիւն թէհիյէ էթտիյի 'էօմրէ վէ իչէ Բուն իւլ Գուսսսուն գուվլէթի իլէ վէ մէսրուր գալպ իլէ տախիլ օլ , վէ տօլուն 'էօմրիւն՝ ճօչուն 'էօմրէ թէհալվիւլ էթմիչ օլտուղունու կէօրէճէքսին , վէ սէնտէն , 'աճիզ վէ լիյագաթսըլ օլան ճանընտան , պէրէքէթ ըրմագըլը ճէրէեան էտէճէք վէ թէմաս էթտիյին քիմնէլէրի միւպարէք գըլաճագ սըր :

Իմտի , է՛յ օգույան տօսթում , խօչճա գալ , իչթէ գուտսիյէթ թարիզինի սանա թաբիֆ էթտիմ : Հէր գուտսիյէթին մէնպսը Ալլահ օլմաղլէ , հէր գուտսիյէթին սըրըր տախի Ալլահ իման իլէ մէրպուլթ օլմագ վէ Անըն իլէ միւշարէքէթտէ օլմագ

տըր : Գուտտուու օլան Չաթ քէնտիտի պիզ-
 տէ հէր գուտտիյէթին եէք մէնպաը տըր :
 Քէնտիմիզի թանըմագլըղըն վէ անտէն նէշ-
 'էթ էտէն թէվազու'ըն սըրըր Ալլահ թա-
 րաֆընտան մու'այէնէ օրումագ տըր : Թէ-
 հարէթին սըրըր Ալլահըն պիզի թաթհիր
 էթմէսի տիր : Գուտտիյէթտէ պագի գալմա-
 նըն սըրըր Ալլահըն պիզի հըֆզ էթմէսի տիր :
 Տօլղուն 'էօմրիւն սըրըր Ալլահ իլէ եիւրիւ-
 մէք տիր : Ճօշիուն 'էօմրիւն սըրըր Ալլահըն
 Բուհու իլէ տօլմագլըգ տըր :

Թարիզի մուգատտէս պու տուր : Անտէ
 եիւրիւմէյի Ալլահ պիզէ իհսան էթսին :
 Գօլայ թարիզ , էմին թարիզ , վէ նիհայէթ
 ճէլայէ կէօթիւրէն թարիզ :

«Վէ օրատա ճատտէ վէ թարիզ օլաճագ ,
 Վէ անա թարիզի մուգատտէստէնիլէճէք .
 Անտէն նափար օլան կէշմէյէճէք ,
 Անճագ անէր իչիւն օլաճագ .

Օ եօլտա եիւրիւյէն ճահիլլէր պիլէ եօ-
 լու շաչըրմայաճագլար :

Օրատա արսլան օլմայաճագ ,
 Վէ անըն իւզէրինէ երըթըճը հայվան
 չըգմայաճագ ,
 Վէ օրատա պուլընմայաճագ տըր :

Անճագ ֆիտիյէ իլէ խէլաս պուլանլար
 օրատա եիւրիւյէճէքլէր :

Վէ Բապպըն խէլաս էյլէտիյի քիմնէլէր
 ըիճ'աթ հսիպ ,
 Թէրէննիւմլէ Սիօնա կէլէճէքլէր ,
 Վէ պաչարընտա մէսէրրէթ ի էպէտիյէ
 օլաճագ .

Անլէր շատմանի վէ մէսէրրէթէ նա'իլ
 օլաճագլար ,

Վէ քէտէր վէ ահուզարի տէֆ' օլա-
 ճագ տըր : » (Եսայ. 33. 8-10) :

Խ Ի Փ Ս Մ

ՖԻԼՐԻՍԹ

	Տիպանէ	5
	«Մուգաստեմէ	7
ՊԱՊ 1.	Ֆարդ էտիլէն հոսուսաթ . . .	15
» 2.	Մաղխոէ Մուգաստէս 'Էօմրոէ Մուլաֆֆադիյէթսիզլիյին սէ- պէպի	25
» 3.	Թէհարէթին Սըրըը	41
» 4.	Տէվամ էթմէնին Սըրըը	54
» 5.	Ղանի Հայաթ	75
» 6.	Ճօշղուն Հայաթ	95

6 . . . . .
7 . . . . .
12 . . . . .
13 . . . . .
14 . . . . .
15 . . . . .
16 . . . . .
17 . . . . .
18 . . . . .
19 . . . . .
20 . . . . .
21 . . . . .
22 . . . . .
23 . . . . .
24 . . . . .
25 . . . . .
26 . . . . .
27 . . . . .
28 . . . . .

890

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0479072

